احمد شاه ((اوریا)) وحدت یار
Ahmad Shah Vahdat Yar

شفق
SHAFAQ

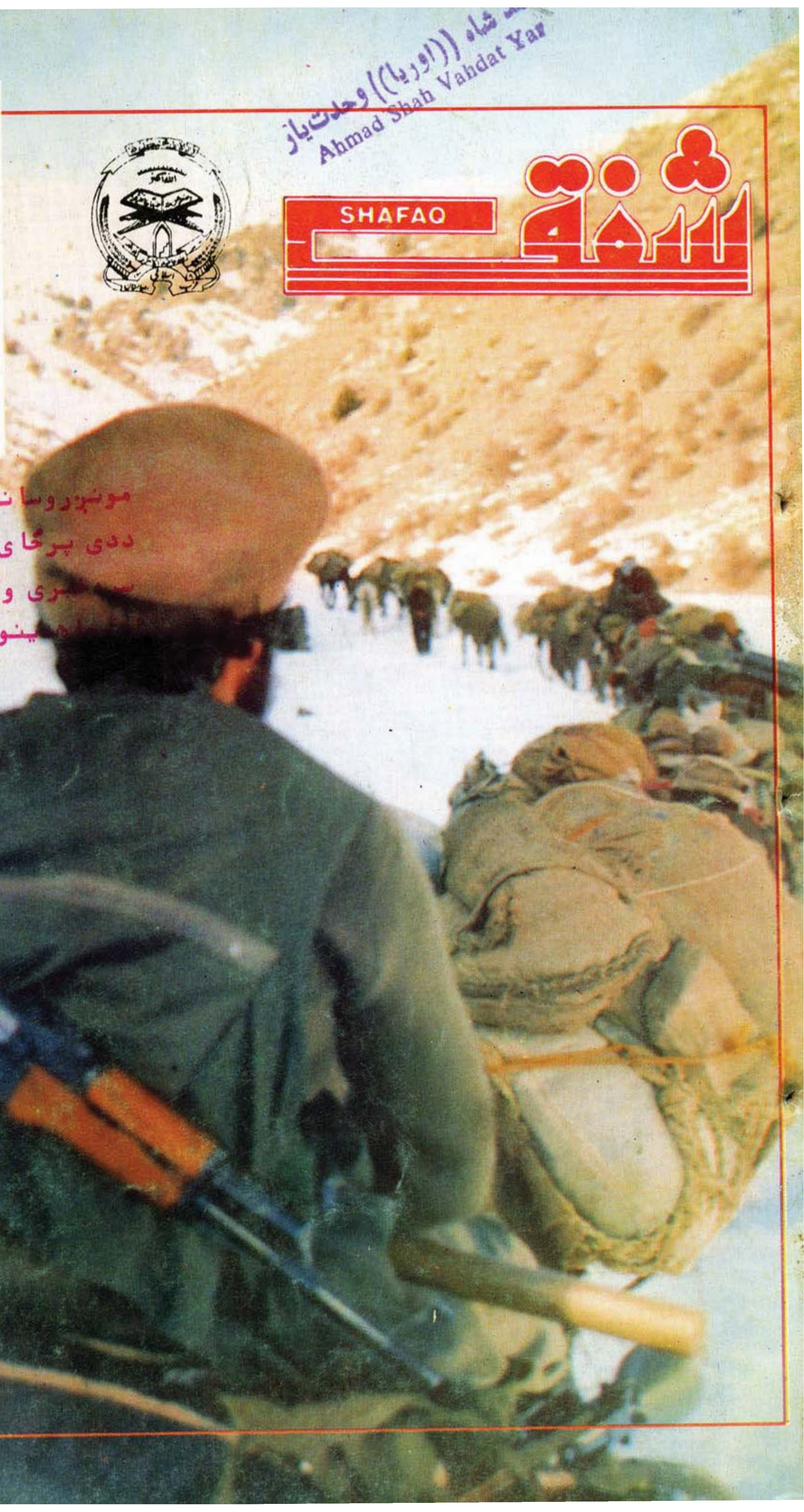

موږ روسانو ته وايو چې تاسې
دې پرځای چې له واشنګټن
سـ[illegible]ري وکړي له افغانانو
له [illegible]ينوسره خبري وکړي.

« وإذا حكمتم بين ألناس ان تحكموا بالعدل »

سـال تاسیس ۱۳۵۹ هـ ش
ارگان نشراتی حزب اسلامی افغانستان کمیسون ارشاد فرهنگ

* *

دوردوم ـ سال پنجم ـ شماره‌ء چارم ـ برج عقرب ـ سال ۱۳۶۸ هش

فهـرسـت

مدیر مسوول : محمد معروف " فروغگـر"
معـاون : عبدالکریـم"خـرم"

دشفق پیغـام
۱ ـ دورورحکمتیا ردوینا متـن .
۲ ـ تبصره‌ء سیاسی . ...
۳ ـ فلسطین بـه‌ژوندی پاتی شی .
۴ ـ سقوط رژیم آل نهرو .
۵ ـ قادیانیت .
۶ ـ تاریخ قرآن مجید .
۷ ـ دکمونیزم پیدایښت .
۸ ـ دمسلمان دوژلوجریمـه .
۹ ـ روزنه‌ای به‌دنیای اندیشه‌ء اقبال .
۱۰ـ دتوری شپی مسافـر.
۱۱ـ شعروادب ....
۱۲ـ افغانستان په‌تیره‌عیسوی میاشت کی .
۱۳ـ ساینس وقرآن .
۱۴ـ ددین احیاء اوتجدید .
۱۵ـ په‌اسلامکی حکومتی نظام
۱۶ـ لیکونه ..... ځوابونه ....
۱۷ـ جـدول ....
۱۸ـ معرفی مختصرشهدای راه حـق ....

مکاتباتی پتـه : پوست بکس نمبر (۱۰۲۸)
یونیورستی ټاون ـ پیښور ـ پاکستـان
د شفق مجلی مدیریت .
دټیلفون نمبـر (۶۳۷۸۹)

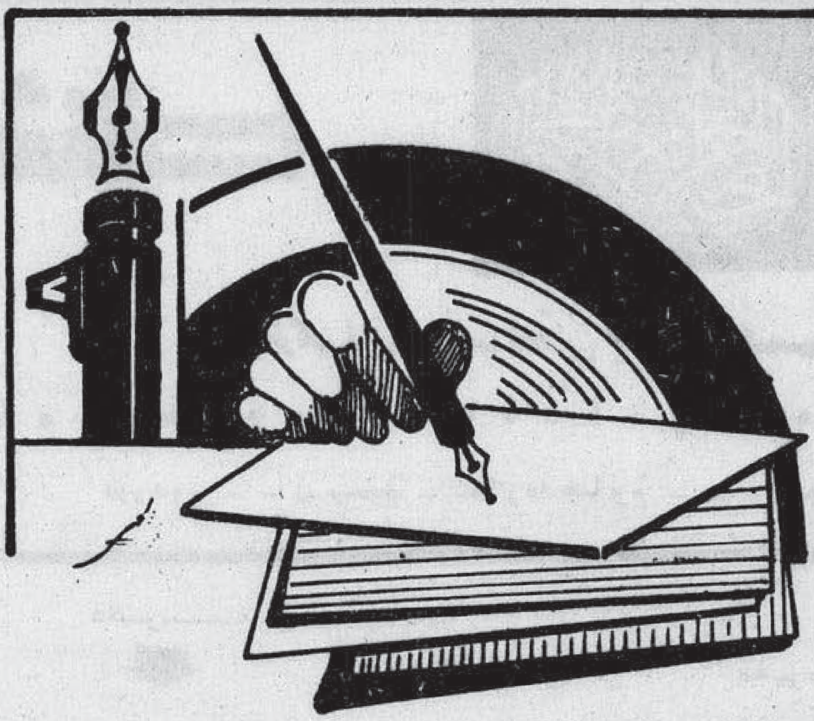

پیغام شفق

له قدس نه تر بابري جوماته

نړیوال ښکیلاک له څو پیړیو هلو ځلو نه، همدا اوس، اوس پوه شوی دی چې د عمر ورځې یې نورې لنډې دي او تر دې وروسته نور نشي کولای پر اسیر لیوا و مظلومو پرګنو باندې د وسپنې ژرندې وګرځوي. ښکیلاک یا استعمار په هره بڼه چې وي طبیعي عادت یې دا دی چې پر نړۍ حکومت وکړي، طبیعي زیرمې او شتمنۍ یې په خپله ترستوني تیرې کړي، او د کوم خنډ او تصادم په صورت کې د نتلیو او بې اسرو انسانانو وینې تویې کړي، پر خلکو باندې د ژوند ډګر تنګ کړي، تر څو بیا داسې یوه زمینه ځانته برابره کړي چې هر چیرته منلی شوی حاکم او باداروي، خو په استعمارچیانو کې هغه خورا ډیر خطرناک او بشري نړۍ ته د آفت حیثیت لري چې خپل استعماري فکر د یوې علمي او طبیعي فارمولې په توګه پر خلکو منی (یعنې خلک قانع کوي چې زه له هر چا نه بریم، تاسې باید زما فکر او باداري ومنئ، البته په هر قیمت چې وي) - دا استعماري قوت د کمونیزم مفکوره او ګرځوونکي یې د روسیې ناولي حاکمان او شاهنشاهان دي چې له ۱۹۱۷ م کال نه یې را په دې خوا، د دقیقو احصائیو له مخې د نړۍ د سلو ۱۰۰ ملیونو بې اسرو انسانانو وینې تویې کړي . هیوادونه یې وران کړي، او په شرقي اروپا کې یې د هغه حلقو ته ښودلي چې تاریخ یې ساری او نظیر نشي ښودلای په ۱۹۶۸م کال کې دوبچک د چکوسلواکیې ملي مشر ډیرې هلې ځلې وکړې چې خپل هیواد د پردیو له تسلط نه آزاد کړي، خو دا ټولې هلې ځلې هغه وخت له ناکامۍ سره مخامخ شوې چې د کمونیزم سرې لښکرې د دوی پر هیواد (چکوسلواکیا) باندې پوځي یرغل وکړ، او د مقاومت هر ډول ځواک یې وټکاوه ...

په ۱۹۴۵ م کال کې چې د دویمې نړیوالې جګړې پای وه المان په دوو برخو وویشل شو (لویدیځ او ختیځ المان) د المان لویدیځه برخه هم د روس د استعمار په کومې کې مړه شوه او وسیدونکي یې د یوه فولادي دیوال په کلابندۍ او محاصره کې راګیر، همدا رنګه پولینډ، هنګري او نور کوچني اروپایي هیوادونه یو په بل پسې د سره استعمار تر ژغ لاندې راغلل.

خو د شلمې پیړۍ په اتمه لسیزه کې د سره استعمار جوګیانو دا خوب ولیده چې دا ځل بر سیره پر مینځنۍ آسیا چې اکثره هیوادونه یې د دوی په ناولو لاسونو تسخیر شوي دي پر افغانستان باندې د یرغل له لارې پر ټوله آسیا خیټه واچوي څو د دې خوب تعبیر د افغانستان په تمن مومن ولس او بر مبا لیو مجاهدینو د وی نه، د دوی په نړیواله رسوایي او شکست کې تعبیر کړ او داسې ګوزارونه یې ورکړل چې د تیرو خوبونو تعبیر یې هم ورته له یاده وګټه. د افغان ولس د شاندارو او ویرتمینو بریو له امله چې په معاصر تاریخ کې یې ساری نه لیدل کیږي، په نړۍ کې عموماً او په ښکیل شوو پراخو پرګنو کې چې د کمونیزم د استبداد او اجحاف په سر وبهیوکي ستي کیدل خصوصاً بیا په هغه وخت کې چې د سره استعمار ناولي، شرمیدلي او ماتې خوړلي پوځونه له افغانستان څخه تیښتې

په مجبورشول په نړۍ کې د کمونیزم پرضد پرله پسې خوځښتونه په لاره ولویدل، په پولینډکې چې دکمونیزم دبلاک سیاسي اردوګاه وه ددوی دملاتړکوونده خواکمونیزم تاروماړشو، په شرقي المان کې دخلکو دغضب عصیان دکمونیزم د تنا ره دیوالونه دړې وړې کړل په چکوسلواکیا کې دوګړیزوځواکونو دپرله پسې ټینګار او مقاومت په نتیجه کې کمونست ګوند مجبورشو چې خلکو ته تسلیم شي او وسله پرمځکه کیدي، همدا رنګه په خپله روسیه کې دنا آرامیو او کمونست ضد غورځنګونو یوسترڅپانده بهیرراروان دی، ګویا دافغانستان دجهاد دکتورین وچې دکمونیزم کمبله یې دمځکې له مخ نه ټوله کړه او که خدای غوښتي وي ددې پیړۍ ترپایه پورې به په روسیه او چین کې د کمونیزم نوم اونښان پاتې نشي ...

دافغانستان دجهاد پرو سي شرقي کمونستي بلاک ته داسې ګوزارونه ورکړل چې دتاریخ په دې حساس موړکې دهغه غربي اندیوالان تري بې تفاوته نشي پاتې کیدلای، دکمونیزم غربي اندیوالان چې په واقع کې ټول یې کفري ملت دی او ټول له یوه او به خورنه خړوب کیږي اوټول د اسلام دنجات بخښونکي دین په وړاندې یوموقف اودریځ لري هم له دې ویرې نه چې سبا دده د رسوایي اوماتې ورځې هم رارسیدونکې دي، اوغربي بې هویته ډیموکراسي هم دخلکو د وژونکي اوځپونکي ضربوترحملو لاندې راځي، نودې حتمي راتلونکې ماتې اوشکست دمخ نیوي لپاره یې ، دري پخې مانورې په نظرکې ونیولې چې په دې ډول دي :

الف : له خپلوشیطاني اندیوالو نظامي ځواکونوسره نږدیوالي او تفاهم اوداسلامي نړۍ پرضد ګډې جرړي جاړي اوتوطیې چې په دې توګه له یوه پلوه وکولای شي په نړیواله سطحه خپلې ګټې خوندي کړي او له بله پلوه دراتلونکیو پیښوا وخطراتومخ نیوي وکړي اوپه دریمه مرحله کې، کمزوریو او ښکیل شویوملتونوته خپل برلاسي اوقدرت وښیي ... اوپه غیر مستقیمه توګه هغوی ته دخطر سره ګرا غونه ږغلوي ...

ب : په هرقیمت چې وي، پرې نه ښودل شي چې په اسلامي ملکونوکې، اسلامي غورځنګونه دقدرت واګې په لاس کې ونیسي ، چې ددې عکس العمل ژوندي ثبوت دافغانستان دربړې په باب دژنیوا ننګینه معاهده ده، نړیوالو ولیدل چې تردې معاهدې وروسته افغان مؤمن اومجاهدولس بې سرنوشته پاتې شو اوهرڅه چې په هغه ترون کې وو بس ددې لپاره وو چې روسانوته دتیښتې لارپیداشي اودبیدینو رژیمونودراتګ لپاره په افغانستان کې لاره هواره کړي، او که چیرې داتلو مجاهدینومقاومت دوامنه وای پیداکړای ، حتمي خبره وه چې زموږقهرمان ملت یې لاس ترلې دروس مزدورانوته تسلیم کړی وه ، همدا رنګه په فلسطین کې وګورئ چې نن سبا څه روان دي او نړیخوره امریکا ددې پیښوا وجریانا توپه وړاندې څه ډول دریځ لري؟

دژنیوا دننګینې معاهدې نه وروسته په خاصه توګه هغه وخت چې دروسانو وحشي پوځ له افغانستان څخه ووت استعماري راډیووګانې اونوراوبلاغ عامه په ډیرشدت سره دمجاهدینو پرضد منفي تبلیغات کوي اوخپلې ټولې قواوې یې دې ته متوجه کړي دي چې په هر قیمت وي پرې نږدي په افغانستان کې دمجاهدینو په لاس اسلامي حکومت جوړشي ...

دروانې میاشتې په دوران کې برسیره پردې چې دافغانستان پرمجاهدینوباندې ډول ډول فشارونه واچول شول دوه تازه سیاسي جریانونه چې یوپه فلیپین کې داسلامي نهضت تجریدول اوپه وروستیوکې یې د"کورازون اکینو" پرضد دنظامي پاځون دامریکا په مستقیمې مداخلې سره ټکول وو- دابښیي چې امریکا په کمین کې وي اودنړۍ په هرهیوادکې چې د مسلمانانودبری لپاره کوم چانس پیداشي، هرې وسیلې ته دلاس اچوي چې هغه چانس له منځه یوسي، په فیلیپین کې دلومړي ځل لپاره دریفرنډم په وسیله یې وغوښتل چې اسلامي غورځنګ تجرید کړي اوپه دویم ځل یې چې دیو پوځي جنرال له خوا "دکورازون اکینو" دحکومت دپرځولو لپاره نظامي پاځون وشو اودمسلمانانو لپاره هم په کې دنسبتاً بری چانس و، دمستقیمې نظامي مداخلې په وسیله دا پاځون وټکاوه، او بل په ملګروملتوکې دفلسطین د عضویت مسئله وه، هو! امریکا دلته هم ګوتې ووهلې اوملګرو ملتونه یې اخطار ورکړچې که چیرې په ملګروملتوکې فلسطین دمبصرپه توګه رسماً پیژندل کیږي، امریکا به خپلې مرستې پردې سازمان بندي کړي .

دهندپه نیمه وچه کې دیهودانو سترمرستیال اوپه سیمه کې د روسي سمندریز ژاندرم "راجیو ګاندي" خپلو باداړانوپه لمسه لګیا دی دمسلمانانوترعبادت ځایونه په (درمسال) بدلوي، اوغواړي چې دمسلمانانو دایماني احساساتوډپار ولوپه

پلمه دهغوی هستی له‌یوی مخی
ختمه‌کړی، اوهلته یهودان دختیځ
اولویدیځ ښکیلاک په ملاتړ دبیت
المقدس پرځای "سلیمانیه هیکل"
آبادوی، لنډه‌یی داچی له‌اقصی
نه‌تربابری جوماته‌پوری فقط
یوه‌نقشه‌اویوپلان عملی کیږی،
داچی ترشایی شرقی کفری
استعماری ځواک دی یاغربی،
(کفرټول یوملت دی).

ج: ددی لپاره‌چی ددوی عمل
دیره ښه‌نتیجه‌ورکړی اواسلامی
غورځنګونه‌له‌پښوو غورځوی، په‌هغوی
کی یوه‌ډول تزلزل، بی اعتمادی
اوټوسان رامینځ ته‌کړی، نو
اسلامی قیادتونه‌له‌ښه‌قیادت نه
محروموی، په‌لومړی پلا دقیادتو
نوپه‌سپکاوی اوبی اعتبارولو
پسی لیچی ښغاړی اوپه‌دویمه
پلا مستقیماً ددوی دله‌مینځه
وړلولپاره‌تروریستی پلانونه‌په
لاس کی نیسی، دوی داکاریواځی
په‌اسلامی هیوادونوکی داسلامی
قیادتونودله‌مینځه‌وړلولپاره‌نه
کوی، بلکی په‌دی برخه‌کی ددوی
دجاسوسی لاس ډیراوږد دی، څرګنده
خبره‌ده‌چی په‌معاصرتاریخ کی
چیرته‌چی کوم فساد ښغړاندکیږی

اویانظامی خونړی کودتاوی
صورت نیسی یادملکونوملی مشران
ترورکیږی، ددی ټولووحشیانه
کړووړوترشایاد C.I.A.
تورلاس کارکوی یاخود K.G.B.
لرلی لاسونه.....

دافغانستان دموء من ولس
اسلامی پاڅون اونه‌سترکیدونکی،
جهادی هلی ځلی خوپه‌نړی کی
داستکباری قوتونولپاره‌یوحلنج
اوداښکیرلواومستضعفوولسونو
لپاره‌دآزادی اوبری پیغام دی
نودلته‌استعمار (شرقی وی که
غربی) چیری بی تفاوته‌پاتی
کیدلای شی.. تاسی ولیده‌اوسه
شاهدوی چی دژینوادمعاهدی نه
یوه‌څه‌موده‌مخ کی دواجړی کیمپ
دردوونکی پیښه‌رامینځ ته‌شوه
چی دهغی په‌ترځ کی په‌زرګونو
کسان بی کوره‌اوبی کسه‌شول،
دادڅه‌لپاره؟ داددی لپاره‌چی
امریکانه‌غوښتل، دروسانوله‌وتلو
وروسته‌مجاهدین په‌خپل پخوانی
برم هماغسی قایم پاتی شی،
نوځکه‌یی د(C.I.A.) دجهنمی
سازمان دایجنټانوپه‌لاس یی
داپیښه‌رامینځ ته‌کړه

داچی زموږ پرجهادی قیادت
باندی څومره‌قاتلانه‌حملی شوی،
نمونه‌ورته‌اینبودل شوی، توطیی
ورته‌جوړی شوی، داپه‌خپله‌یولوی
داستان دی چی په‌دی پیغام کی
دګنجایش ځای نه‌لری..

اوس کال دنوامبردمیاشتی
په ۲۳ نیټه‌داکترعبدالله‌عزام
له‌خپلودووځامنو (ابراهیم او
محمد) سره‌دترانزیت عمومی
واټ پرمخ، په‌داسی حال کی
چی جمعی لمانځه‌ته‌روان ودیوی
چاودنی په‌ترځ کی دسپرلی‌موټر
یی پاش پاش شو، دی اودوه‌ځامنو
یی دشهادت جامونه‌په‌سرواړول
داولی؟ داددی لپاره‌چی:
داکترعبدالله‌عزام یواځی
فلسطینی مجاهداومبارزنه‌وُ.
یواځی اسلامی تیوریسن او
امتوپوه‌نه‌و.
یواځی داسلامی غورځنګ له‌مخ
کښانوڅخه‌نه‌وُ.
بلکی هغه:
دافغانستان په‌جهادکی‌مستقیماً
برخه‌لرله.
آیافقط په‌ژړا اوواویلا اکتفا
وکړو؟
فقط اوښکی تویی کړو؟
فقط فاتحی واخلواوبیا
ورکړو پاتی په (۹ مخ)کی

د ورور حکمتیار وینا

احمد شاه ((وحدت))
Ahmad Shah (Vahdat)
A. K. P. O.

د حزب اسلامي افغانستان مجاهد امیر ورور "حکمتیار" د هیواد له دننه په را ستنیدو سره د لړم پر (۷) مه نیټه په اسلام آباد کې یو مطبوعاتي کنفرانس ته وینا وکړه او وروسته یې د خبریالانو پوښتنو ته ځوابونه وویل: د نوموړي وینا متن په لاندې ډول وړاندې کوو:

بسم الله الرحمن الرحیم

زه تر هر څه دمخه له محترمو خبریالانو څخه مننه کوم چې یو وار بیا یې ماته ددې موقع راکړه چې د خپل هیواد د روانو حالاتو په ارتباط له هغوی سره خپل نظریات مطرح کړم.

زه لومړی یو مختصره مقدمه لرم بیا امیدی چې د خبریالانو پوښتنو ته ځواب ووایم.

عسکري حالات ورځ په ورځ ښه کیږي او د مجاهدینو په ګټه دي او د کابل رژیم تر سختو فشارونو لاندې دی او وضع یې بی حده پریشانه ده. ددې وروستیو شپو ورځو نوی انکشاف دا دی چې د کابل سالنګ لار چې د کابل رژیم ته حیاتي اهمیت لري په مسلسل ډول د مجاهدینو تر کنټرول لاندې ده او د کابل رژیم ته یې تګ راتګ ګران شوی دی.

اوس هغوی زیاتره د هوا له لارې پر اکمالاتو باندې بروسه کوي.

لوګر، ننګرهار، خوست، کندهار او غزني د مجاهدینو تر مسلسل فشار لاندې دي. برسېره پر دې ماتې او فشارونو د کابل رژیم په واکدارانو کې د اختلاف او نزاع او کشمکش باعث ګرځېدلی او ددوی داخلي اختلافات ورځ په ورځ شدیدیږي.

د کابل رژیم به انشاء الله په هر صورت کې ختمیږي او نور هیڅ شی د هغه بقا نشي تضمینولای. پر جنګ سربیره د افغانستان د مسئلې د حل څه نورې لارې هم میسرې دي او ممکنې. لومړی دا چې دواړه طاقتونه د افغانستان په کورنیو چارو کې له لاسوهنو نه لاس واخلي، زمونږ هیواد ته د وسلو لېږل بند شي د نجیب حکومت چې د بهرنیو پوځونو په زور او تکیه پر افغان ولس تحمیل شوی ختم شي او د هغې پر ځای لومړی یو موقت حکومت تشکیل شي او بیا انتخابات تر سره شي.

یو منتخبه شوري جوړه شي، بیا د ملت لپاره اساسي قانون جوړ شي بیا ددې اساسي قانون په رڼا کې یو منتخب حکومت جوړ شي.

لومړی انتخابات د متناسبې نمایندګۍ پر بنیاد وي نه د کاندیدانو پر بنسټ، داسې چې باید رایه احزابو ته ورکړه شي په دې کې به ټول احزاب بلا استثنا او تبعیض برخه اخلي او دا ځکه چې دا انتخابات آسان دي له کشمکش او شدیدې انتخاباتي مبارزې نه پرته کیدای شي او په دې سره د ټول

ملت یو ممثله شورا جوړیدای شي، ځکه د بلې بڼې په انتخاباتو کې چې ناکامو نمایندګانو ته چا رایه ورکړې ده په پارلمان کې یې نمایندګي نه کیږي او په دې ډول له هغې لارې مونږ یوه دغسې شورای نشو جوړولای چې د ټول ملت د ټولو پرګنو او قشرونو ممثل او نماینده وي .

دوهم صورت دا دی چې پوځ اقدام وکړي. د کابل رژیم نسکور کړي . ټول غیرحزبي افسران د کابل د ښار و خوا او قوماندانانو په شمول یو انقلابي شوری جوړه کړي او د دې انقلابي شورې ټول مسئولیت دا دی چې د راتلونکو شپږو میاشتو په دوران کې عام انتخابات اجرا کړي بیا یو منتخب حکومت تشکیل شي او قدرت هغه ته انتقال شي .مونږ د دې خبرې منلو ته هم تیار یو د پوځ صاحب منصبانو ته اطمینان ورکوو مونږ عمومي عفوه اعلان کړې هغوی تشویقوو او د هغوی د دې اقدام تقدیر او تمجید کوو او د دې لپاره چې د زیاتې وینې توئیدنې مخنیوی وشي .که مونږ د یو کس د وینو د توییدو مخه هم ونیوای شو نو دا د ځان لپاره یو بریالیتوب ګڼو .

بل صورت دا دی چې بهرني قوتونه موخپلې خوښې ته پریږدي .له بهرنه مداخلې بندې شي افغانستان ته د وسلو لیږل بند شي .

افغانان پریښودل شي چې د مسئلې د حل لپاره کومه لاره غوره کول غواړي هغه غوره کړي نه روس د خپلې خوښې دلې حمایت وکړي او افغانستان ته وسلې ولیږي او نه له بل طرفه دافغانستان په کورنیو چارو کې لاسوهنه وشي او کومه لار چې افغانان غوره کوي که د جنګ له لارې وي که د خبرو اترو هغه و منله شي افغانان په خپلو مکاناتو سره خپله موضوع یو طرفه کوي. که روسان د دې ته تیار وي مونږ تیار یو چې د بل طرف د عدم مداخلې ضمانت وکړو .او که روسان د دې ته تیار شي چې افغانستان ته د وسلې لیږل بند کړي او د خپلې خوښې رژیم د دفاع او ملاتړ څخه او کوشش بند کړي او له دې نه لاس واخلي چې د خپل پوځ په زور تحمیل شوی حکومت په افغانستان کې ټینګ کړي ، مونږ د دې خبرې تضمین کوو چې له کوم بل طرف نه به دافغانستان په کورنیو چارو کې مداخله نه کیږي او که کیږي مونږ به ئې مقابله کوو او مخه به یې نیسو افغانستان به د بل طاقت په پوځې اډه نه تبدیلیږي افغانستان به د بل چا په لاس د روس په خلاف نه استعمالیږي او راتلونکی نظام به د روس په کورنیو چارو کې لاسوهنه نه کوي او چا ته به د دې موقع نه ورکوي چې د افغانستان له لارې د بل ګاونډي ملک په کورنیو چارو کې لاسوهنه وکړي.

نن زمونږ مجاهدینو ته تر ټولو ته مهم کار رونه دا دی چې لومړی هغوی د افغانستان د راتلونکي نظام لپاره په خپلو منځونو کې په یوه فورمول توافق وکړي او د اقتدار پر سر د هری احتمالي نزاع او کشمکش مخنیوی وکړي او مونږ د راتلونکي افغانستان لپاره د یوه ثابت او مستحکم نظام اساس جوړ کړو کوم چې دا تضمین کړي چې له دې وروسته به په افغانستان کې د کودتا له لارې څوک قدرت ته نه رسیږي .

خاندانی نظام به په افغان ولس نه تحمیل کیږي. د بهرنیو سازشونو له لارې نه څوک قدرت ته د رسیدلو طمع ونلري . زمونږ له نظره د دې هدف د تحقق یوازینی لار دا ده چې انتخابات د یو اصل په حیث و منل شي، مونږ د ټول ولس یوه ممثله شوری ولرو او هغه د افغان ولس په نمایندګي د راتلونکي نظام په هکله فیصله وکړي موقت حکومت هم په هغه صورت کې مهم دی چې د هغه په څنګ کې یوه مقتدره او د ټول ولس ممثله شوری وي ،که نه داسي موقت حکومتونه چې محدود شمیر احزاب ئې جوړوي هیڅ اهمیت نلري.او هغه زمونږ د ستونزو له حل نه عاجز دی موقت حکومت د یوې مقتدرې او منتخبې شورې د موجودیت په صورت کې اهمیت لري له دې پرته ئې هیڅ اهمیت نشته .

ترکومه چې په مونږ پورې اړه لري حزب اسلامي افغانستان په یوه غیرمنتخب ثابت ،دایمي حکومت کې نه ګډون اراده لري او نه به هم یو غیرمنتخب ثابت دایمي حکومت دافغانستان لپاره ومني .

بله مسئله دا ده چې ټول مجاهدین په ګډه د هغه بین المللي سازشونو مقابله وکړي کوم چې غواړي مجاهد قوتونه په خپلو منځونو کې سره مصروف کړي زمونږ ملي وحدت ختم کړي پربنیا د زمونږ

ملت تجزیه کړی او له افغانستان نه بل لبنان جوړ کړی د ټولو مجاهدو قوتونو تر ټولو مهمه وظیفه دا ده
چې یو بل ته لاس ورکړی او د دی بین المللی سازش نو په کلکه مقابله وکړی .

له دوستانو ته زموږ توقع دا ده چې د هغه تصمیم تر شا ودریږی کوم چې افغانان یې په خپلو منځونو
کی نیسی له بهرنه د خپلی ارادی او تصمیم د تحمیلو کوشش ونکړی او له موږ سره په دی لارکی مرسته
وکړی چې موږ په خپلو منځونو کی پریوه داسی فورمول او چوکاټ توافق وکړو .

چې زموږ د ټولو ملی ستونزو د حل لاروی ، زموږ ملی وحدت تامین کړی د افغانستان د تجزیی مخه
ونیسی په افغانستان کی یو قوی مستحکم اسلامی نظام پاندی منتج شی او د داخلی برخوردونو او شخړو
مخه ونیسی د اشخاصو د انتخاب کار دی افغانانو ته پریږدی او د دی کوشش دی ونکوی چې د خپلی خوښی
کسان په راتلونکی حکومت کی د شرط په حیث وړاندی کړی ترڅو چې د هغوی د خوښی کسان پکی نه وی
نیول شوی بیا نو موقت حکومت د ملت ممثل نه بولی ، د ټولو اقشارو نمایندهاو وسیع البنیادیی نه
گڼی او پری اعتراف نه کوی د اشخاصو د انتخاب مسئله په خپله افغانانو ته پریښودله کیږی . د تفاهم
او ستلو په جهت کی هرڅوک کولای شی کوشش وکړی او له موږ سره مرسته وکړی .

متاسفانه زموږ "دوستان" موږ ته د دوستی ترنامه او پوښ لاندی قیادتونه تعینوی دوی ټولو
ترپرونه له موږ سره د دوستی دعوا کوله خو اوس زموږ د ختمولو ، ترور او په خپلو منځونو کی د جنگولو
کوشش کوی .

د حکومت په باب زموږ دریځ دادی چې دا حکومت موږ په دی شرط منلی او په دی شرط پکی گډ شوی
یو چې په شپږو میاشتو کی به انتخابات ترسره کیږی . او که انتخابات ترسره نشول حکومت منحل دی او
که منتخبه شوری جوړه شوه د شپږو نورو راتلونکو میاشتو په منځ کی به دا حکومت له منتخبی شوری نه
د اعتماد رایه ترلاسه کوی او که ئی د اعتماد رایه ترلاسه نکړای شوه بیا دا حکومت منحل دی . موږ په
همدی شرط مشورتی شوری قبوله کړه او په همدی شرط په موقت حکومت کی شامل شوو نورو دوستانو
له موږ سره تعهد وکړ .

دا خبره یی امضاء کړه زه کولای شم تاسی ته د هغوی تعهد او امضاء دروښیم پردیو مسئلو توافق شوی و -
مشورتی شوری به جوړیږی ، حکومت به له هغی نه د اعتماد رایه اخلی .

او په شپږو میاشتو کی به انتخابات ترسره کیږی ، که انتخابات ترسره نشول حکومت منحل دی او د
انتخاباتو لپاره هغه لارچی عملی وی غوره کوی .

چې کله موولیدل چې دا شپږ میاشتی پوره شوی او انتخابات ترسره نشول له تعهداتو سره سم منتخبه
شوری جوړه نشوه ، حکومت د اعتماد رایه وانخستل شوه موږ د خپل غړیتوب تعلیق اعلان کړ او چې کله هم
دوستان انتخاباتو ته تیار شی خپلو پخوانیو تعهداتو ته احترام وکړی او انتخابات عملا" پیل شی موږ
بیرته په حکومت کی برخه اخلو ، که څه هم دا حکومت اصولا" د پخوانیو تعهداتو پر اساس منحل دی خو موږ
بیا هم دیته تیار یو چې په دی حکومت کی برخه واخلو .

موږ اوس کوم نوی شرط نلرو یواځی پر پخوانیو تعهداتو باندی اصرار کوو له نورو نه کوم نوی مطالبه
نلرو فقط داتری غواړو چې خپلو سابقه تعهداتو ته احترام وکړی او موږ ته انتخابات نه یوازی اصولا"
د مسایلو حل پریښی او په دی لارکی زموږ په مخ کی هیڅ کوم مشکل نشته . انتخابات کاملا" عملی دی پر
دی لاروکی هیڅ خنډ هم نشته په سلو کی له پنځه نوی څخه زیاتی منطقی آزادی دی او د مجاهدینو په لاس
کی دی په پنځه نیم ملیونه مهاجرینو کی انتخابات په ډیره آسانی سره ترسره کیدای شی او د دی لویی
برخی ممثله شوری هم چې جوړه شی کولای شی چې د افغانستان د مستقبل په باب فیصله وکړی .

څوک چې د اقتدار لپاره نه جنگیږی هغه د انتخاباتو په دوران کی هم وسلی ته لاس نه کوی او د جنگ
باعث نه گرځی څوک چې د اقتدار په خاطر نه جنگیږی ، نو هغه د انتخاباتو په دوران کی هم وسلی ته لاس نه

کوی اودحوا دثوبا عث نه گرځي اوځوک چې دا قتدا رلپا ره جنګیږي او په دې خبره توا فق وکړي چې دجنګ
لاره نه غوره کوی وسله بږ دي او انتخا با توته تسلیم کیږي او تعهدکوی دهغه معنی دا ده چې هغه له جنګ
لاس اخیستی هغه جنګ نه غواړي بلکې دا نتخا با تو نتا یجو ته تسلیمیږي هغه ځوک چې وسله لري، وسلــه
لري،وسله ږدي او یوبل ته لاس ورکوی او تعهدکوی چې مونږ جنګ نه غواړو بلکې دا نتخا با تو له لاری نه
درا تلونکی نظا م په با ب فیصله کوو معنی یې دا ده چې جنګ منتفي شوا و په دې ترتیب هغه کسا ن چــې
تبلیغ کوی چې ا نتخا با ت کیدا ی نشی دجنګ پا عث کیږي.

هسې نوردوکه کول غوا ړي اودا فغا نستا ن له حا لاتو نه بې خبره دي . په هغه ملک کی چې جنګ نــه وي
اخیستی کیدا ی شي چې دا نتخا با تو په نتیجه کی ځینې حوا دث را پیدا شي مگر هغه قوم چې مسلح وي او د
یوا وږده جنګ تجربه لري اودجنګ په پا ی کې فیصله کوی چې اوس نو مسئله دجنګ له لاری ځخه نه بلکې د
ا نتخا با تو له لاري حل اوفصل کوو ځکه هلته مونږ دجنګ امکا نا ت او احتما لات منتفي کړل،انتخا بــا ت
دهردول وسلوا لو نښتوا وشخړو مخه نیسی او پرا نتخا با تو با ندی دتعهدمعنی دا ده چې مونږ دجنګ پرځای
دملت را یې ته رجوع کوو ځوک هم چې دملت دا کثریت له را ی نه برخمن دی هغه به را تلونکی حکومـــت
جـــوړوی .

دځینی ملکونو دلچسپی له دې حکومت سره هغه وخت را پیدا شوه چې مونږ له دې حکومت نه وو تو ترځو چې
مونږ په دی حکومت کی وودهغه په خلاف یې تبلیغا ت کول پر هغه با ندی ا عترا ف ته چمتو نه ودنـــورو
دا عترا ف ځنډکر ځیدل دنوروحکومتونو دچوړولو هلی ځلی یې کولی اوچی کله هم حزب ا سلامی دخپـــل
غړیتوب تعلیق ا علان کړ له حکومت سره ددغو ملکونو دلچسپی را پیدا شوه او اوس په همدی با ندی ا صرا ر
کوی چې با یدخپل تول تعا و ن دهمدی حکومت له لاری ځخه ترسره کړی .

دیو ملک دا ستخبا را تو رئیس په پا رلما ن کی وا یی چې مونږ ځنګه دا سی یو حکومت په رسمیت وپیژنـــو
او ورسره تعا و ن وکړو چې حزب ا سلامی پکی برخه لري دی .

مونږ له هیچا سره دښمنی نلرو ددنیا له ټولو ملکونو سره دوستا نه تعلقا ت غوا ړو مشروط په دې چې هغوی
زمونږ په کورنیوچا روکی مدا خله ونکړی پرمونږ با ندی دخپلی خوښې نظا م ا وا فرا دتحمیل نکړی او د
تسا وی اوبرا بری پربنیا دله مونږ سره ددوستا نه اړیکو غوښتونکی وی اوځوک چې له مونږ سره دښمنـــی
کوی نوله مونږ نه دی ددوستۍ او ښوا ړیکوا میدو نه سا تی .

مونږ حتی روسا نو ته هم ددې خبرې ا طمینا ن ورکووچی که هغوی دا فغا نستا ن په دا خلی چا روکـــی د
مدا خلی نه لاس وا خلی دا فغا نا نو دوژلو لپا ره دنجیب حکومت ته وسلې برا بری نکړی اودا فغا نا نو دی
حق ته په درنه سترګه وګوری چې خپل سرنوشت پخپله وټا کی،مونږ په هغه صورت کی روسا نو ته دا ډاډ او اطمینا ن
ورکوو چې زمونږ له طرف نه په هغوی ته مشکلات نه را پیدا کیږي دا فغا نستا ن له لاری نه به دهغوی پـــه
دا خلی ا موروکی ځوک لاسوهنه نه کوی اودروسا نو پرخلاف به ا فغا نستا ن دبل ملک په نظا می اډه نـــه
بدلیــــږی .

مــــونږ وا یو چې پخپل گا وندکی دوستا ن ولرو نه دښمنا ن .

مونږ دا فغا نستا ن دبیرته ودا نولو لپا ره سولې ته ضرورت لرو نه جنګ ته .

واینک تنها غرب ..

"خرم"

جبر تاریخ وچیره شدن کمونیزم برسرنوشت تمامی جوامع بشری، خواب شیرینی بودکه کمونیست ها را چندین دهه درخودفروبرده بود، اما واقعیت های زندگی جوامع انسانی حقایق دیگری را به اثبات رسانید وافق تازه ای را فراراه آنهایی که می اندیشند بازنمود. فرار روزافزون مردم ازقفس کمونیزم پوکی اندیشهٔ مارکسیزم را که ده ها سال برمردمان به طرز بیرحمانه ای حکمروایی کرد به نمایش گذاشت، وبالاخره این نمایش دراماتیک با شکستن دیوار برلین به اوج خودرسید.

دیوار برلین با صرفنظر ازطول وعرض وخشت وسنگ آن اهمیت بویژهٔ دیگری داشت که آن حیثیت سمبولیک آن بمثابهٔ فاصله و آشتی ناپذیری دوسیستم اقتصادی- اجتماعی مخالف ودرعین حال حاکم برجهان بود، به همین لحاظ هرگاه مارکسیست سنتی ومتعصبی برتخت حکمروایی کرملین جلوس نموده این دیوار مستحکم وپایدار بوده وهرگاه اصلاح طلب ومیانه- روی براریکهٔ قدرت تکیه زده ـ موقعیت این دیوار لرزان شده است.

درطول زمان حکمروایی کمونیست ها برشوروی بار اول "خروسچف" دست به اقدامات اصلاح طلبانه زدوکوشیدآثار ویرانی ها وبیرحمی های ستالین را بزداید، اما بزودی موردخشم سنت گرایان مارکسیست واقع گردیدودرنتیجهٔ یک کودتای درون حزبی ازکاربرکنارگردید، اوبه اتهام "ریوزیونیست" بودن وجرم معامله گری با رقیبی که براساس قانونمندی تاریخ خود بخودنابودشدنی بودسخت کوبیده شد.

بعدازدورهٔ درازسلطهٔ شخص غبی، بیروکرات ومارکسیست سنت گرا (برژنف) فرارسیدکه طی آن روابط شرق وغرب به نهایت وخامت گرایید، وجنگ سرد شدیدی فضای سیاست جهانی را اشغال نمود، حملات تهاجمی و کودتاهای پیهم مارکسیستی در سراسرجهان با شدت پیگیری شد و بهره کشی واستعمار اقمارشوروی توسط روسها بیدادمیکرد. دراثنای عظمت طلبی کرملین کودتای مارکسیستی سال ۱۳۵۷ که ازجانب روسها سازمان یافته بوددرافغانستان، کشورکوچک وهمسایهٔ فقیرشوروی که باربار سالها خیانت خاندان سلطنتی رابرشانه کشیده بودانجام یافت.

واین کشوررا بدکام امپریالیزم کمونیستی کشانید. اما برخلاف آنچه که کرملین نشینان باآن عادت نموده بودنددراینجا مقاومت ومبارزه شکل گرفت، منظم شد و شدت یافت. عاجزی طراحان نقشه های سیاسی ونظامی روسها در افغانستان وبالاخره شکست وفرار آنها به اصلاح طلب دیگر (گورباچوف) فرصت آنرا دادتا ناکامی سیاست های قبلی را درفلم جنگ افغانستان بدسطریه پردازان وسیاستمداران کرملین بنمایاند. وبعدازآن آهسته آهسته سلسلهٔ حرکت عمومی ازآن جمله کشور های اروپای شرقی به سوی آزادی ودموکراسی غربی آغازیافت. نمیتوان حالت فعلی وروش گورباچوف را با "ریوزیونیزم" زمان خروسچف مقایسه نمود، زیرا ازیک طرف تغییرات امروزی جهان کمونیستی با وجودصداهای ضعیف بقای سوسیالیزم زین کنج و آن کنج ازبین رفتن مطلق مارکسیزم رانویدمیدهد، زیرا این تغییرات با اساسات وبنیادهای مارکسیزم درتضاد اند، وثانیاً گورباچوف زمانی زمام امور را بدست گرفت که کرملین به بن بست نظامی سیاسی وایدیولوژیک رسیده بود وهیچگونه راه ترمیم برایش وجود نداشت وزندگی زیرسایهٔ نظام کمونیستی برای مردم واقعاً تحمل ناپذیرشده بود وگورباچوف با دست زدن به این اصلاحات خواست از انفجار امپراطوری اش جلوگیری نماید.

تاجاییکه مسئله مستقیماً به مارتباط دارد، شکست اخلاقی، سیاسی، نظامی وایدیولوژیک مارکسیزم برای ماحایز اهمیت

زیاد است ،زیرا از آغاز حرکت اسلامی کشوریگانه دشمن فعال فکری وعملی نهضت اسلامی عناصر مارکسیست وچپ بوده اند ،زیرابنا- برسیاست های مزدورانهء ظاهر شاه شرایط نشوونمای گروههای مارکسیست خیلی ها مساعدبود وآنها با وجودداشتن پشتوانهء مردمی ازجانب دستگاه حاکمه حمایه می شدندوبعدازکودتای کمونیستی ۱۳۵۷ دوجریان فکری (اسلامی، مارکسیستی) عملا"وباشدت بیشتر ازپیش بهسطح همهء ملت درمقابل هم بهصف آرایی ایستادند.

مارکسیزم ضعیف ترازآن بودکه حتی برای مدت کوتاهی تاب مقاومت بیاورد ،زیرااگرپشتیبا- نی عساکرروسی رابا خودنمی داشت درهمان اوایل کارش تمام بود.ما این افتخاررا داریم که با قربانیهای خودنه تنها درکشورخود مارکسیزم راشکست ندیم بلکه مقدمات نابودی مطلق آنرادر سراسرجهان فراهم نمودیم .

امامسئلهء دیگری که باید با دقت بهآن متوجه بودواز آن غافل نهشد ،اینست کهجای خالی مارکسیزم راچه پرمیکندودرحال حاضربرتحولات وتغییرات اروپای شرقی کی سرمایهگذاری نمودهاز آن بهره برداری مینماید ؟

متاءسفانه یکباردیگرشاهد تکراربازیهای سابق تاریخ کهد صدها وهزارها بارتکرارشده می باشیم ،بازی فراراز شیطان بهشیطان ! باتاءسف آنانیکه از دوزخ کمونیستی فرارمینمایند یگانه پناهگاه خودراغرب دانسته وبارسیدن بهغرب دستهای خود را بهعلامت پیروزی بلندمینمایند.

مابا داشتن ایدیولوژی،وجهان بینی خاص،برداشت مشخص ازجهان وحکومت وجامعهوتاریخ داریم ، وظیفهورسالت ما بایدست آوردن صرف آزادی غصب شدهء ما ازچنگ دشمن تجاوزکارخاتمهنمی یابد ،

ما رسالت برقراری نظام عدالت اسلامی رادرقدم اول درافغانستان وبعددرهمهء جهان داریم ،لیبرالیزم غربی کهدرحال حاضرخودرافاتح میدان می شماردبزرگترین مانع راهبرآوردهشدن اهداف فوق الذکر ماخواهدبود.باید بخاطرداشت که مبارزهبا این دشمن مستلزم اندوختن تجارب ووبکارگیری تاکتیکها وروشهای دقیق وجدید است . غرب درمبارزهبرضدحرکت های اسلامی تجارب زیادی اندوخته زیراسالها درشرق میانهبامنظم ترین سازمانهای اسلامی درگیر بوده است . بهطورمختصرمیتوان چندتفاوت عمده درروش استعمار گران شرق وغرب را نشاندهی نمود.

۱ – کمونیست ها درجریان درگیری با ملل مستعمرهومستضعف همه عقاید ،سنن وتاریخ وگذشتهء آنها راخرافی وارتجاعی دانسته وبا اعتقادبراینکه جزمارکسیزم همهء عقایدمحکوم بزوال اندبااعمال قوهدرنفی عقیدهوایدیولوژی – مستعمرات میکوشیدندوبجای آن مارکسیزم رابرمردم تحمیل می نمودند. این تشددباعث وحدت نهضت های آزادیبخش گردیده آنها راوامیداشت تا عکس العمل جدی ازخودنشان دهند درحالیکهاستعمارغرب دین وعقیده مارابیشترازما می ستاید ما آنرابهشکل مسخ شدهء آن معرفی مینمایندکهدرنتیجه بهترین وسیلهء تخدیرملت ها میگردد.

۲ – مارکسیزم بابرداشتن ایدیو لوژی وعقیدهء ملل مستعمرهسعی مینمود بهرصورت خود جانشین آن گردد این اعمال سلبی وایجابی مردمراتحریک نمودهخواهی نخواهی وا داربه تحرک وقیام میشدند درحالیکه استعمارغربی درصددتحمیل عقیدهء ای نیست وصرف باترویج وتبلیغ آزادی رسواجامعهرا بسوی اهداف خودمیکشاند .

۳ – استعمارکمونیستی هرجایی بهمقاومت برمیخورددست بهقتل عام وکشتارهمهء مردم میزد ،واین کارنفرت عمیقی نسبت به کمونیست ها دردل مردم بوجود میآورد ،درحالیکهاستعمارغربی با ترورشخصیت ها ومغزهای متفکر نهضتهای آزادیبخش شاهرگ های حرکت راقطع مینماید وباتراشیدن رهبری های مصنوعی روح ملت هارا می کشد .

اگررهبران دوابرقدرت مسئله افغانستان رااز موقف نقطه فشار بریکدیگرکشیده باشندو در جلسهء آیندهء بوش وگرباچوف – چنانچه تذکرداده اند درمورد افغانستان تصمیمهایی بگیرند وبین خودبرسرمسئلهافغانستان معاملهنمایند ،بسیارزودبطورعملی با دشمن تقویهشدهء جدیدی روبرو خواهیم بود ،امایقین کامل داریم کههمت ومبارزهء ما باطل بودن این قدرت شیطانی راهم آفتابی خواهدنمود .

انشاءالله

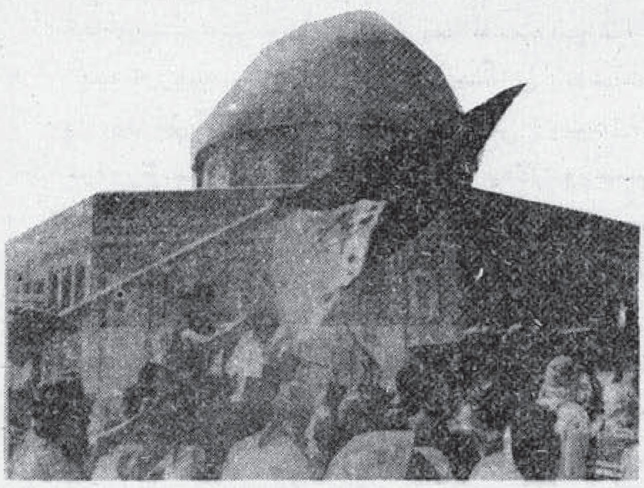

فلسطین به ژوندی پاتی شی

دفلسطین کیسه د اسلام او مسلمانانو پرضد د یهودیانو، صلیبیانو او کمونیستانو د ناولی سازش هغه دردوونکی کیسه ده چی پوره نیمه پیړی د شیطانی سیاسی ډلو او غونډو په مینځ کی په تاو راتاو کیدو سره بی خونده او زړه شوی ده. که دامریکا ګټی او مصلحتونه غواړی، چی کیسه پای ته ورسوی په نوره نړی کی به څوک آواز او حق نه کړی، چی هلته، ژرکوئی، کیسه ختمه کړی، خو بونه وژل کیدونکی شوق، بیوه تل پاتی جذبه او بیو تود ایمان د مسلمان فلسطینی په زړه کی پاتی دی. دا ایمان د استکبار او استعمار د بی ساری او بی شماره ظلمو سربیره کله ناکله د ګوریدلی او بی کوره فلسطینی نه سینی سر راباسی او د ظلم او استکبار پرضد د خپل عصیان او "نه!" آواز اوچتوی، د دی ایمان اور له مینځه تلونکی نه دی او د یو نسل نه بل نسل ته سپارل کیږی. او دا د فلسطین د ژوندی پاتی کیدو او د فلسطین د کیسی د بیا بیا نوی کیدو او ځینی مظلوم ضامن دی.

فلسطینیان په دوو مرحلو کی له خپله کوره وابستل شول یو ځل په ۱۹۴۸ او بیا په ۱۹۶۷ عیسوی کال کی، دوی اردن، سعودی عربستان، لبنان کویټ او فارس خلیج ته مهاجر شول. فلسطین په تاریخی لحاظ د مادی او تجارتی مالونو او فکری او معنوی پانګو یوه اډه وه، چی دا پانګی به د بحرونو له لاری ورته داخلیدلی او بیا به د فلسطین له لاری په دښتو او صحراګانو کی خپریدلی. له دی امله فلسطینیان تل عالم، پوه او هوښیار خلک وو، د عربی ملکونو په تیلو غوړی دښتی د همدی فلسطینیانو د کار او زیار له برکته نن ورځ د نړی د پانګی په خزانو بدلی شوی دی. د دی لوی صنعتی او تجارتی پروژو اصلی ګرځوونکی هغه بی کوره فلسطینیان دی چی د زمانی اوږوندا نه جبرونو د سعودی، کویټ ...... په بهر را څرګند کړی.

البته هغه شمیر فلسطینیان چی د وطن نه په

مها جرت سره یی وکولای شول سا ځا نته دیوعا د ی
ا ویا بنه ژوندشرا یط برا برکری چندا ن زیا ت نه
وء ،زیا تره فلسطینیا ن پدکمپونوکی ا وسیدل،ا و
هره ورځ په خپلی ځبری ته سترگی پەلارەووچی د
منگرو ملتونوله خوا ورته تا کل شوی وه ،دوی به د
کا رکولوا مکا نا ت نه درلودل ځکه په کا رکولو په
ددوی ځبره قطع کیدله ا ودا یوه مها جرفلسطینی ته
فا جعه وه ،دشپی له خوا بەپەغمونوا وچرتونوستړ ی
فلسطینیا ن دخپلوکوډلومخی ته را ووتل ا ودتیلی
ځرا غونوپه رنا کی بەیی درا ډیوستنی یوی ا وبلی
خوا ته بیولی ترڅوخبرشی چی نړی ددوی دسرنوشت
پەها ب څه تصمیم نیسی ا وعرب دوستا ن بەکله
یهودا ن ریزمریزکوی ؟!

ملکونه ته شی توا نیدلای چی ددوی نیول شوی
خا وره ورته بیرته لاس ته را وړی،دوهم ،دفلسطینیا -
نونورهرڅه لەلاسه ووتل ا ونورڅه پا تی نه شول چی
لەلاسه یی ورکړی ا ودریم ،دفلسطینیا نونوی نسل
هغه چی ترخیمولاندی زیږیدلی ووا ودردونوا و
هجرتونوبچیا ن ووړا پورته شو .ددی وروسته د
فلسطین په مسئله کی نوی پا ب پرا نستل کیږی
ددی نسل نوپه برخه چی دکمپونونه دبیروت ا ونورو
عربی ملکونوا مریکا یی پوهنتونونوته تللی وو،
کوم چی دچپی حرکتونومرکزونه وودنوی فکرا و
آرما ن سره میدا ن ته را ننوتل .لەدی وروسته
دوی دپا م وړتگلاری مینځ ته را غلی چی یوی
یی صرف دفلسطین لاس ته را وړل خپل هدف وگرځولو

په دی لړکی فلسطینیا ن ا ودهغوی کیسه ورووړو
لەذهنونونه و تلها ودهیروشوودا ستا نونوآ رشیف
ته سپا رل کیدل، دفلسطینیا نوکړا و ،دردا ورنځ
دهغوی دما شوما نوترخیمولاندی دتبا ه شوی ژوند
ا وپه ځیره لوی شوی ځوا ن آ رما نونه کرا رکرا ر-
هیریدل، دی حا لت تر۱۹۶۷ پوری ا دا مه درلودله
"شقیری " دفلسطینیا نوا ستا زی ا وویا ندبه
پەحپلوبیا نیوکی صهیونیزم دنړی لەمخی ورکولو
خوپه پټه کی یی ځا نته پیسی غونډولی،ا وپه
بیروت ا ولبنا ن کی یی ځمکی ا وکورونه پیری
ا خیستل .د۱۹۶۷ شپږورځنی جنگ وروسته
فلسطینیا ن په دی وبوهیدل چی ا ول نورنوعربی

ا وبلی یی دفلسطین دمسئلی حل دپتولوعربوا و
پتولی نړی دستونځوحل یوه برخه وبلله ا وپه عربی
هیوا دونوا وپتولەنړی کی دیوا نقلاب درا وستلو
دپا رەیی هڅی پیل کړی،ترڅوپه نړیوا لەسطحه
"ا مپریا لیزم" لەمینځه یوسی لەدی وروسته
دچریکی ا وترروریستی عملیا تویوه توندەلړی پیل
شوه ،حتی تردی حدپوری چی په دووورځوکی د -
غربیا نوپنځه ا لوتکی وتښتول شوی ا وبیا د
فلسطینی چریکا نولەخوا منفجری شوی .خوددی
ډلوفعا لیتونو هیڅکله هغه نتیجه ترلاسه نه کړه چی
کله فلسطینی مسلما نا نودجها دترعنوا ن لاندی
دخپلونورو (مصری ا ونورو)مسلما نوورو نوسره

دصهیونیتی دښمن پرضدجګړی نه‌وا خیسته .

دشپږورځنی جګړی په‌پا ی کی نوی بدلونونـــه را مینځته‌شول،د"شقیری" په‌ځا ی"عرفا ت" چی د نشنلستی فکرنما ینده‌ګی یی کوله‌را مخی ته‌شو او دفلسطین لاس‌ته‌را وړل یی خپل هدف‌وګرځولـــو، دی د"جهش "ا و"حوا تمه" پرخلاف‌چی په‌سیمه‌کـی دا نقلاب‌را وستلوخیا لونه‌یی په‌ذهن کی تا وراتاو کول له‌هری لاری نه‌دفلسطین لاس‌ته‌را وړلوتـــه تیا روٴ .

دا لجزیری دکنفرا نس په‌جریا ن کی ددی طرحـــی دمخا لفودلوخپل عملیا ت‌چی په‌فرا نسه‌کــــی د سعودی عربستا ن پرسفا رت‌حمله ،دروم‌په‌هوا یـی ډګرحمله ا و د"کیسینجـــر "دترورا قدا موٴ پیـــل کړل ا وپه‌نتیجه‌کی وضعی تعییرومو نـد ،وروستـــه له‌دی زیا تروعربـی هیوا دونوغرب ته‌تما یل‌وموند ا ودفلسطینیا نوحق لاهما غسی ترپښولاندی پا تـــی شو ،ترڅوپه‌دی وروستیوکلونوکی چی روسی‌ا ستعمار په‌ا فغا نستا ن‌کی‌له‌ماتی سره مخامخ‌شواوپه‌نتیجه‌ګر با

۱۹۷۳ کا ل بیا دا سرا ئیل ا وعربودجګړی شا هدوٴ په‌دی جګړه‌کی مصرا وسوریی مهمه‌ونډه‌درلودلـــه خوځنګه‌چی دجګړی په‌پا ی کی روښا نه‌شوه‌دا هریــو دخپل مقصدډپا ره‌دا سرا ئیلوسره‌جنګیدلی وٴ ا و خپلی خپلی سیمی یی ترلاسه‌کــړی .

د۱۹۷۳ کا ل په نومبرکی دعربی ملکونومشران په‌ا لجزیره‌کی د" ا کتوبردجګړی" پرنتا یجـــو با ندی دبحث دپا ره‌سره‌را غونډشول ،دی غونـــډی لومړی سا دا ت دی ته‌تشویق کړچی دا سرا ئیلـــو سره‌دسولی خبری ا تری پیل کړی ا ودوهم‌د"در ی نـــه " په‌ځا ی یی"دری هو " تصویب کړل ،چی‌هغه د"سولـه ،نه" ، "خبری‌ا تری،نه " ، "دا سرا ئیلوپیژندل نـــه" وو .

دلته‌ا مریکا د"کیسینجر " دنظریی مطا بـــق وغوښتل په‌غزه‌ا وغربی ترا نګه‌کی یوفلسطینـــی حکومت مینځ ته‌را وړ ی ا ویو"وا ړه‌فلسطین" ته‌وا قعیت‌وبښی . ددی نظریی مطا بق هغـــه فلسطینیا نوچی په۱۹۶۷کا ل کی بی کوره‌شــــوی ووخپل کورا وکلی ترلاسه‌کولوخویوه‌لویه‌برخه‌چی ترهغی دمخه‌مها جرشوی ووهمدا سی بی کوره‌پا تی کیدل . "عرفا ت " دی ته‌حا ضروٴ چی دا "وړفلسطین ومنی خوځینی نوری دلی ددی طرحی مخا لفی و ی

چوف نوی سیا ستونوپه‌نړیوا له‌سطحه‌دشرق ا وغرب ا ړیکی دیوی کا ملی سولی‌ا په‌لوربیولوته‌تیاری کړی ،ا وپه‌منځنی ختیځ ا وپه‌تیره‌فلسطین کـــی چپی شعا رونه‌له‌موډه‌ولویدل ا وما رکسیزم‌دآزاد ی بښوونکوحرکتونودسونددموا دوپه‌حیث خپل موقف له‌لاسه‌ورکړ ،روسا نوپه‌خپل پخوا نـی متحـــــد ا و ملګری"عرفا ت " دا فشا رراوړچی په‌هرصورت با ید دا مریکا یا نوسره‌یوی موا فقی ته‌ورسیږی ا وپـــه دی توګه دفلسطین مسئله‌حل کړی،عرفا ت د ـــ ا سرا ئیلوحکومت په‌رسمیت وپیژندلوا وپخپله‌یی هم‌دیوحکومت دجوړولوا علان وکړ ،غربیا نوپه‌تیره ا مریکا دده‌دغه‌ا قدا م ته‌ښرکلی‌وویلو،خوا سرا ئیـل لاترا وسه‌په‌دی نه‌دی را ضی شوی چی دفلسطینیا نو دغه‌حکومت‌ا ودهغوی‌حقوق په‌رسمیت‌وپیژنی .

ددی سیا سی جریا نا توپه‌څنګ کـــــی فلسطینی مبا رزومسلما نا نوخپلی مبا رزی ته‌ادامه ورکړی ا ودا سرا ئیلوترا شغا ل لاندی سیموفلسطینیا نوکی دمسلما نا نوحرکتونه‌چی دیوا نقلاب زیری کوی پیل شوی،له‌نیکه‌مرغه‌دا ځل دفلسطیـــن دنـــوی مبـــا رزاتـی حرکـــت محـــور ا سلام دین دی .

****

سقوط رژیم آل نهرو

الحاج احمد سیر "مهجور"

اززمانیکه درسال ۱۹۴۷ م انگلیس ها به هندآزادی دادند یگانه دودمانی که درطول این ۴۲ سال براریکه قدرت دُزهند تکیه زده وحکمروائی نموده آل نهروبوده است .

درحقیقت آل نهرودروقتی‌احساس خطرکردکه اذهان عامه برعلیه‌آنها موضعگیری نمود،تا اینکه اندرا گاندی بدست یکی ازپاسداران‌اش به‌قتل رسید وحکومت به‌دست شخص بی تجربه‌ای‌چون راجیو افتاد،واین بی تجربه‌گی درسیاست وعدم اهتماموی به قضایای مهم هندباعث شدتا ملت هندنفرت وانزجارعمیق خودرا نسبت به‌رژیم راجیونمایان‌تر سازند .

وقتیکه وی‌زمام اموررا درهند بدست گرفت ، مردم‌هندآرزوهای زیادی درسرمی پروراندند، و گمان می کردندکه‌راجیوخواهد توانست نیازمندیهای آنان را پاسخ گوید، ولی برعکس جزاینکه مشکلات وپرابلم‌ها تواءم بیشتر یافته ورژیم خودرا به‌مسایل جانبی مصروف‌ساخت و به ملت هند جزبدبختی ومصائب – بیشترارمغانی ، نبخشید، حزب‌کنگره‌ٔ اندیرا درهند هرگز توانائی این را درخودنمی بیندکه‌حتی اکثریت نسبی را بدست‌آورد ، آنچه دایماً باعث پیروزی حزب‌کانگریس و بقاء وحاکمیت رژیم آل نهرو درهندگردیده تفرقه‌وعدم‌بسیج شدن اپوزیسیون درانتخابات است ، وحزب‌کانگریس هم‌ازسیاست (تفرقه‌افگن حکومت‌کن)کارگرفته وحتی بخاطرپیروزی اش درانتخابات درجامعه‌ای‌که‌فقردرنهایت‌کمال اش برآن چیره شده‌ازاتبیاع آراء با مبالغ هنگفت دریغ نورزیده‌است ورنه‌آل نهروجز اینکه همیشه‌مصالح سیاسی،

اقتصادی واجتماعی خودروحزب خودرا برمصالح سیاسی‌واقتصادی هندترجیح داده‌باشدوبرای بقاء رژیم خودبه‌هرسوچنگ زده‌باشد درطول چهل ودوسال گذشته‌به‌هند وملت هندچیزی جزجهل، مرض ، فقروفاقه به‌ارمغان نیاورده‌است

اگرراجیوخواهان موفقیت خود درانتخابات می بود،باید بجای اینکه سرمایه‌های ملی را درمسابقات‌تسلیحاتی به‌مصرف میرساند ، وباهمسایه‌اش پاکستان برقابت می پرداخت ،وبدینسو وآن سودردامن استعمارگران سقوط می کرد، بایدازهمه‌اولتر ملت‌خودراازفقر،فاقه ،ازجهل وبیسوادی‌و ازمرض‌نجات میداد تاآینده درخشان رابرای او و حزب‌اش‌تضمین می کرد، وراههای معقول برای خاتمه اختلافات باهمسایگان‌اش‌راجستجو می کرد .

درساحه سیاسی رژیم‌راجیو بجای اینکه‌سیاست‌مسالمت آمیزی رادرپیش بگیردبرعکس سیاست‌خشونت را درپیش‌گرفته وباوجودتقاضای های مکررحکومت سریلانکا راجیوبرعدم‌اخراج قوای اش ازسریلانکا اصرارمی ورزید .

ملت هنداین مسئله‌را بخوبی درک نموده که‌راجیوبجای اینکه طبق مصالح ملی باحسن همجواری وباحفظ موقعیت‌سیاسی درجوار کشورهای غیرمنسلک خودرابه قضایای که‌بایدخودرابه آن بدنام وملوث‌نمی ساخت ،مشغول ساخت .

راجیوگاندی بهتربود، به واقعیت‌های داخلی هندومنطقه‌تن میداد .ازاغماض وچشم‌پوشی دوری گزیده‌قضایا رابروفق عقل سلیم ومصالح آینده‌کشورش تحلیل وبررسی میکرد،ازتجارب دوستی زمامداران نابکاررژیم

های مزدورحاکم برافغانستان با روسها درس عبرت گرفته وآینده خودرا درآئینه ترکی، امین، ببرک ونجیب می نگریست .

بدون تردید موضعگیری راجیو درقبال قضیه افغانستان نیز غیرعاقلانه وغیرواقع بینانه بود، ودرطول مدت زمامداری اش تاحال برعلیه مقاومت برحق ملت مسلمان افغانستان بوده رژیمی راکه وبازورتوپ وتانک وطیاره بر ملت افغان تحمیل شده است، تائید نموده، بلکه به آن هم اکتفاء ننموده به کمک های نظامی خود با ارسال پیلوت های نظامی اش به رژیم مزدورمبادرت ورزید و درحقیقت درجنگ تحمیلی علیه ملت مسلمان افغانستان شرکت نمود .

همچنان راجیوتاسیس حکومت اسلامی را تهدیدی برکیان رژیم اش تلقی نموده وآنرا بعنوان خطری درمنطقه معرفی کرد .

وبرای حل قضیه افغانستان از ظاهرشاه نام می برد آیا راجیو از کسیکه ... عامل ویرانی وتباهی وقتل یک ونیم ملیون انسان وهجرت پنج ملیون هموطن خوداست، چه امیدی درسر می پروراند ؟!

آیا ازکسی که پس ازچهل سال حکومت به ملت وکشورش خون، آتش ویرانی قتل، غارت ووحشت آنهم بدست بیگانان هدیه می دهد از وچه انتظار دارد ! آیا انتظار این رادارد تا پایه های متزلزل رژیم اش را در روزمبادا استحکام ببخشد ؟!

راجیومگرتاریخ اسلاف اش را دربوته فراموشی سپرده بودکه چنین اظهارات را درقبال ملتی بیان میدارد که سه با رمهد نیاکان اش را ازلوث شرک، بت پرستی، وگاوپرستی پاکسازی نموده واین افتخارعظیم را به تاریخ هند بخشیده است .

مسئله دیگری که حایزاهمیت است مسئله، اقلیت بزرگ مسلمانان درهنداست، که بیشتراز (۱۵۰) ملیون مسلمان درهند بسر می برند . که راجیو واسلاف اش سیاست خشونت واهانت را درقبال آنها اتخاذ نموده، ومساجدشان رابه معبدهای بت پرستی مبدل ساخت وآنان را اکراهاً بازورآهن و آتش مجبورمی نمودند تا اسلام را ترک ومذهب هندو را بپذیرند، ورنه هم ممتلکات ودارائی شان مصادره می شد .

درحالیکه درهند هزاران فرقه گروه ومذهب وجود دارد، ولی حقد وکینه آل نهرودربرابر مسلمانان به حدی بجوش آمده که آنان رادائم موردا هانت ووحشت های وکشتارهای بیرحمانه قرار داده اند .

قضیه دیگری که رژیم آل نهرو را دروقت زمامداری راجیوگاندی بدنام ساخت، مسئله رشوت- ستانی دوستان نزدیک راجیودر قضیه خریداری اسلحه ازشرکت سویدنی بنام "بوفورس" بودکه این مسئله باعث شدتا نمایندگان مخالف درپارلمان استعفای خود را دسته جمعی تقدیم نمایند، وپس زاین معامله فضاحت بارخواهان استعفای راجیوازریاست حکومت شوند .

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

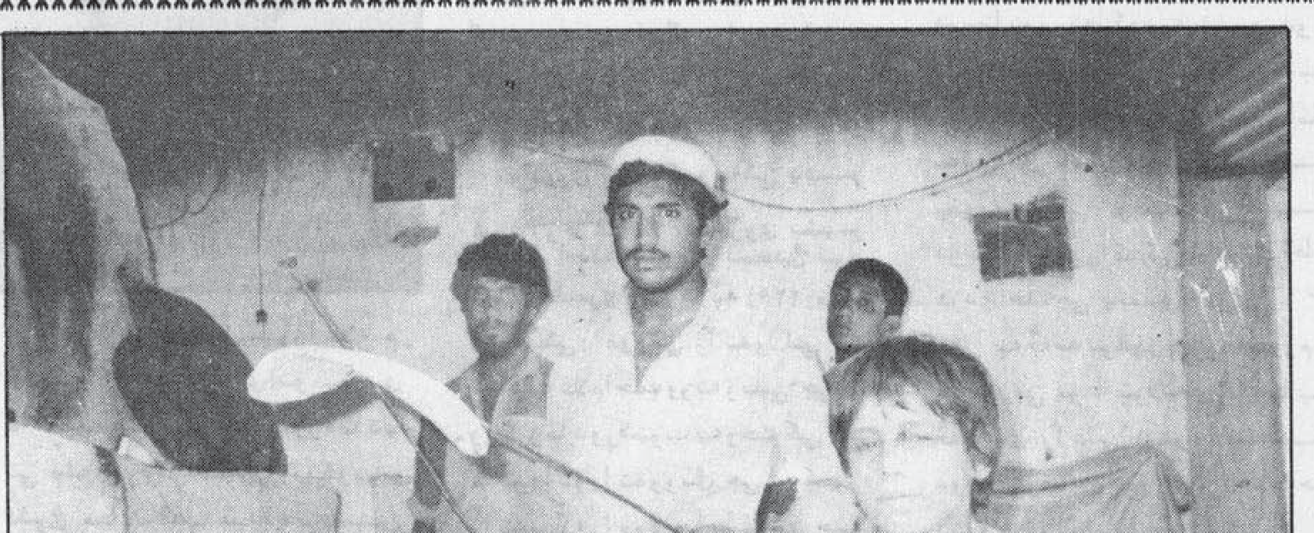

قادیانیت

قا دیا نیا نوسرکا ل (١٩٨٩) م خپلەسلمەکا لیزەونما نځلە ،دغە ډلەدکا ل ١٨٨٩ دما رچ پە ٢٣ د ډلی دموسس غلاما حمدقا دیا نـی پدی ا دعا سرەچی گویا دەتەوحی کیږی جورەشوەلەهمدیاملەقا دیا ـ نیا ن هرکا ل دغەورځ پەپـوره احترا م سرەنمانځی ا وپەهمدی ورځ روژەنیسی .

دقا دیا نی حرکت موٴسس ،خلیفە گا ن اوورپسی نورمشرا ن ئـی :

ددی دلی موٴسس میرزا غلا م ـ احمـد قا دیا نی دی،نومـوړ ی دا نگلیس پەاشا رەا ومشورەقا دیا ـ نی ډلەجوړەکړەکلەچی ا نگریزانو دلوی مجا هدشهیدسیدا حمدبـن عرفا ن لەلاسەډیری سری ا وتودی ولیدلی، دهغەمجا هدلەلاسەکـوم چی دخپل ا یما ن،جها دا وصبرپـە برکت ئی وکولای شوا ی دهندپـە شما لی سرحدکی لەا نگریزا نونە آزا ددولت جوړکړی، خومتا ٴسفانە چی ا نگریزا نودخپل شیطا نی پلان ا ونقشی پەواسطە

با لاخرە دهغەحکومت ئی لە مینځـە یوور .

لەهمدی حما سی نەکومەچـی ا نگریزا نوئی تریخوالی وڅکلو ا نگلیس دا درس واخیست چیوازی همداا سلامدی چی دغەا مت راویښوی اوهمدا رنگەیوازی دهمدی ا سلام پەنا مەکولای شوا مت مړا وتـر خاورولاندی کړو ،ا نگریزا نـو غلاما حمددخپل هدف دتحقق ښـه وسیلەوبا للو ،ځکەهغەددوی هـر ا مرتەپەکلی توگەلاس پەنا مـە ولاړو .

داسی هم نەوەچی غلاما حمـدد نبوغ اویالوړی پوهیا واستعدا د څښتن وٴ ،خودانگریزانوخبا ثـت اومختلفی لاری چاری دهغـەد شهرت سبب شـوی .

نوموړی پەوړکتوب کی ډیـر غبی اوجاهل وٴ ،ددەزوی بشیر الدین احمدسیرت المهدی نومی کتا ب دلمړی ټوک پە (٢٢٦) مـخ کی لیکی: مورمی راتەویلی چی حضرت غلاما حمدورتەویلی چی: "یوه ورځ زما دوړکتوب پەوخت کی ځنی ماشوما نوراتەوویل چی لەکـوره راتەبورەراوړه ،مابیلەدی چـی لەچا نەپوښتنەوکړم ،یوڅەچی مـا بوره بللەراوخیستل ا وروا ن شوم پەلارەکی می پەخوړلوشروعوکـړه خوچی لەستونی تەمی ښکتەشـوه سا ەمی بندشوەا وډیرپەتکلیـف شومبیا پوەشومچی دا بورەنـده بلکەما لگەده .

نوموړی دومرەغبی اونا پوهـه وٴچی یوسړی بەئی څوځلەولیـده بیا بەئی هیرکړی وٴ .دمکتوبات احمدیە دپنځمټوک پەدریم مخ کـی وائی: " زەډیربدبخت یم یوسړی څوځلەوینم ،څەوخت وروستە مـی هیـرشـی دغەحالت دومرەډیـر راپیښیږی چی هیڅ حدنەلـری" دغلامزوی بشیردخپل پلاردغبـا ء پەهکلەوائی:ډاکترمحمدا سماعیل (قا دیا نی) راتەوویل:"ا مـا م موتردی حدەغبی اوبی عقل و چی کلەکلە بەئی جورابی پښوکولـی نوپوندەبەئی دپښی شاتە کولـه ، همدارنگەډیرځلەبەئی دلنگ کوز اوبرنەپیژندل چی کلەبەځینـی دوستانووورتە کندره (یـو ډو ل پا پزا ردی) هدیەراوړەخودهغەښـی اوچپ بەئی نەپیژندل لودیاملـه بەئی تل داسی سا دەپا یزارپـە پښووٴچی ښی اوچپ بەئی نـە درلود ،پەخوراک کیئی همهمداحال وٴ تردی حدەچی پخپلەوائی: " تـر هغی پەځەنەپوهیږمچی څەخورم ټر څومی چی ترغا ښولاندی شگەیا بـل څەنەدی راغلی" (سیرەالمهـدی دوهم ټوک ٥٨ مخ) دا دغلاما حمد ذکاوت اوعقل وٴ .

غلاما حمدددوی پەقول (٧٣)کا لە ژوندی وٴ ،پە ١٨٢٥ کی پیدا شـوی او(١٩٠٨) مکی مړشوی . ددەتر مرگ وروستەئی لمړی خلیفـه

"نورالدین "په ځای کیناست، نوموړی اول کې دهری و، بیا وروسته د غلام احمد قادیانی په لار روان شو، د غلام احمد زوی بشیر وائي: حضرت شیخ نورالدین د دهریانو له افکارو نه متاثر و. خو د حضرت غلام سره له ارتباط نه وروسته دا تاثیر ورو ورو ختم شو. (سیرة المهدی ص ۱۴۱).

په کال ۱۹۱۴م کې مړ شو بشیرالدین دیر فاجر سړی و، تر دې حده چې حتی له محرمانو سره به ئې زنا کوله، لدینه پرته په خیانت او د انګریزانو د غلامی په میدان کې هم له ټولو نه مخ کې و، او په کال ۱۹۶۵م وروسته له هغه چې په مختلفو مرضونو لکه لیونتوب مریض شو مړ شو.

د قادیانیانو دریم خلیفه میرزا ناصر احمد قادیانی و، د تقوی مجلې ۱۹۸۰ او ۱۹۸۲ ترمینځ کلونو د ۱۰ – ۱۱ شمارو په سرمقالو کې لیکلي چې دریم خلیفه ژر مړ شو، او په ځای ئې څلورم خلیفه سید میرزا طاهر احمد کیناست، او اوس هم همدا څلورم د دوی خلیفه دی د تقوی مجلې رئیس تحریر وائي: "موږ اوس د دوی د څلورم خلیفه په عهد کې یو."

له نورو مشرانو نه یې یو محمد علي دی چې د قادیانی لاهوری فرقې رهبری په غاړه لري، دغه د له غلام احمد مسیح نه بولي بلکه فقط مجدد ئي ګڼي، یو دا هم ځکه چې کیدای شي انګریزانو لیدلي وي چې غلام احمد ډیر متشدد دی نو محمد علي ته ئې د لږ تخفیف امر کړی وي، لدې امله د تبلیغ (لمړی مخ) وائي: "لازمه ده چې د موریشیوس په جزیره کې دا خبره خپره نه کړی چې غلام احمد نبي و او مجدد نه و، او هر څوک چې ایمان پرې رانه وړي هغه کافر دی، ځکه همدا عقیده وه چې په هند کې ئې قادیانیت شاته وغورځاوه."

خواجه کمال الدین هم د قادیانیانو له مشرانو څخه دی، د کمال الدین د محمد علي او محمد حسن امروهي کلک ملګری و، او نوموړي د غلام لیکنې تصحیح کولې، د قادیانیت نور مشران د دې ډلې مفتي محمد صادق، یار محمد او عبدالله تیما بوری دي.

د قادیانیت عقاید:

۱ – خدای (ج) په نقص سره موصوفول (تعالی الله عما یقولون علوا کبیرا) قادیانیان عقیده لري چې خدای (ج) ویده کیږي او ویښیږي روژه نیسي، کله سهوه کیږي او کله نه غلام احمد قادیانی د بشری نومې کتاب د دوهم ټوک په ۹۷ مخ کې وائي: الله ماته وویل: "زه لمونځ کوم او روژه نیسم، ویښیږم او ویده کیږم".

او د همدې کتاب د دوهم ټوک (۷۹) مخ کې وائي: الله تعالی وائي: زه له رسول سره ځواب وایم، کله سهوه کیږم او کله نه، زه له رسول سره محیط یم" (دا حسان الهی ظهیر د قادیانیه کتاب ۹۸ مخ وګوری).

۲ – کفار به تل په دوزخ کې نه وي:

دوی عقیده لري چې ژر به الله (ج) هر نفس له دوزخ نه وباسي که څه هم مشرک او ملحد وي، د غلام زوی بشیرالدین محمود په خپل (احمدی دعوت او اهداف ئې) نومي کتاب په (۱۱) مخ کې وائي: "زمونږ په عقیده عذاب دایم نه وي، انسان د تل لپاره که مؤمن وي او که کافر نه په عذاب کیږي ... آیا دا به معقوله او متصوره وي چې خدای (ج) خپل هغه بندګان چې د عبادت لپاره ئې پیدا کړي د تل لپاره پریږدي چې د شیطان بندګان وي پداسې حال کې چې د ده بندګان نه وي؟"

۳ – مهدی او مسیح دواړه راغلي دي: دوی عقیده لري چې میرزا غلام احمد هم مهدی دی او هم مسیح همدا دول د دوی یو تن حسین التغرق چې د کویت دی د تقوی مجلې د ولسمې شمارې په ۳۱ مخ کې وروسته له هغه چې د ابن عربي دا قول ئې نقل کړی: "پدې کې هیڅ اختلاف نشته چې عیسی (ع) نبي او رسول دی او پدې کې هم څه شک نشته چې هغه (ع) به په آخرزمان کې راکوزیږي" وائي: پدې ځای کې دی ته اشاره کول ضروری ده چې وو ا یو احمدیون (قادیانیان) عقیده لرو چې مهدی آخرزمان او موعود مسیح د حضرت میرزا غلام احمد په ذات کې متمثل او راغلی دی".

۴ – وحی نه قطع کیږي (وحی نازلیدل دوام لري):

قادیانیان عقیده لري چې وحی د رسول الله (ص) په وفات سره نده قطع شوې، همدا وجه ده چې د دوی دوهم خلیفه بشیرالدین محمود وایي: "کیدای شي څوک وایي چې ټول خلک د خدای سره نږدې والي لپاره لمونځونه کوي په ځواب کې وایم: د دوی مطلوب لمونځونه کوی ځکه که تاسې څیر شي وبه وینئ چې متاءسفانه مسلمانان نن داسې ګمان کوي چې له خدای سره د اتصال مستقیمه لار نشته او هم دوی نه شي کولای چې استجابت ترلاسه کړي، دغه غلط فکر د عا مو مسلمانانو په مینځ کې دا یوه پیړی کیږي چې خور شویدی.

اوس دوی د وحی د نزول نه منکر دي او عقیده لري چې نور د وحی دروازه تړل شویده، او خدای (ج) اوس له خپلو بندګانو سره خبرې نه کوي، دا پداسې حال کې چې له دوی نه مخکې داسې مسلمانان وو چې عقیده ئې درلوده چې خدای اوس هم له خپلو بندګانو سره خبرې کوي، او د وحی دروازه ترابده خلاصه ده، لدې نه اخوا حتی دا ادعا ئې درلوده چې

خدای (ج) پخپله دوی سره خبری کوی " .

له قادیانیانو نه مخ کی دا ډول باطله دعوی دعباسی لمړنی خلیفه ابوعبدالله سفاح په وخت کی اسحاق افرس (ګونګی) کړی وه .

۵ ـ دمسلمانانو تکفیرول:

دقادیانیانو په عقیده هرهغه څوک چی په غلام احمدقادیانی ایمان ونه لری کافردی .

میرزا بشیرالدین د"مره الصدق" نومی کتاب په ۳۵ صفحه کی وائی: "ټول هغه مسلمانان چی دموعود مسیح په بیعت کی ئی برخه نده اخیستی کافران او دا سلام له دائری نه بهردی، که څه هم دموعود مسیح نوم ئی نه وی اوریدلی" .

په خپل یوه بیان کی چی د"الفضل" قادیانی جریدی کی خپور شوی وائی: سره له دی چی مونږ د میرزا په نبوت ایمان لرو ،اوله احمدیانو پرته نور څوک پدی خبره ایمان نلری نوله احمدیانو پرته نور ټول خلک کافران دی" قادیانی مسئله ولولی" .

دقادیانیانو له خوا دکلما تو تحریف او دمسلمانانو سره مخالفت :

۱ ـ ددوی له خوا د(خاتم النبیین) دلفظ تحریف : بشیرالدین محمود د"دعوه الاحمدیه وغرضها" احمدی دعوت او اهداف ئی نومی کتاب په ۶ او ۷ مخ کی وائی: " ځینی ناپوه خلک ګمان کوی چی احمدیان په ختم نبوت باور نلری ..

نه احمدیان داسی عقیده نلری چی ګویا رسول (ص) خاتم النبیین ندی .. بلکه احمدی وائی :چی د مسلمانانو په مینځ کی دخاتم النبیین خوره معنی بالکل دآیت له منطق سره برابره نده ..او نه هم هغه معنی سیء ده کومه چی درسول (ص) دمرتبی لوړوالی ثابتوی. احمدی جماعت دغه کلمه ددی پر خلاف بل دول تفسیروی ..."

حسین قزق دتقوی مجلی ددولسمی شماری په (۳۰) مخ کی لیکی:" "احمدیانو د"خاتم" کلمه دآلسی په معنی سره تفسیروی نه دانتها او آخر په معنی، او همدارنګه هغه خاتم چی دتصدیق لپاره اخیستل کیږی نو دآیت شریف معنی به راشی :چی رسول (ص) دختم (مهر) هغه آله ده چی ټول انبیاء (ع) پدی مهرشویدی، پدی معنی چی رسول (ص) وروستنی نبی نه بلکه هغه (ص) پخپل مهرسره دهغوی تصدیق کوونکی دی ".

۲ ـ دقرآنکریم باطنی تفسیر :

قادیانیان دسوره کهف په تفسیرکی هلته چی ددی قول ـ "واء معنی حقبا" په تفسیرکی وائی : داقول افاده کوی چی دموسوی دیانت به دځوپیریو لپاره نافذ وی، دموسی (ع) (ظهور او رسول (ص) دظهوریعنی یهودیت دانتهاء ترمینځ دوه زره کالونه وو ... " همداراز ددوی نور تفسیرونه دباطنی فاسدتاء ویل په اساس ولاړ تفسیرونه دی .

۳ ـ دقرآنکریم دمعانیو تحریف :

احمدیان عقیده لری هغه صالح بنده چی ذکرئی په قرآنکریم کی راغلی، هغه درسول (ص) روح وو چی موسی (ع) ولیدلو دقرآنکریم ددی قول " فوجدوا عبدا من عبادنا " (الایه)

په هکله وائی: څوک وو هغه بنده چی موسی (ع) دخدای په امرسره دیرولټاوه او پدی لارکی ئی ستړ - یا وایسته ... نو هغه له رسول (ص) پرته بل څوک نه وو، چی روح ئی دموسی (ع) په خوب کی دانسان شکل ځانته ونیو ...

(دتقوی مجلی ۲۱شماری ۸ مخ)

۴ ـ دقرآنکریم له حقایقو نه انکار:

دوی عقیده لری چی دصالح بنده سره دلیدنی پخاطر دموسی (ع) سفر ،خوب وو لکه مخکی موچی اشاره ورته وکړه ،ګوروچی دخدای (ج) ددی قول " واذقال موسی لفتاه لا ابرح حتی ابلغ مجمع البحرین" آیه په هکله وائی :همدارنګه دموسی (ع) اسراء (دشپی تګ) د رسول (ص) دا سراء په شان فقط روحی امتحان وو ،نه جسدی،چی پکی موسی (ع) له خپل مادی جسد نه روحی جسدته اوښتی وو " (دتقوی مجله دولسمه شماره اتم مخ)

داقول دقرآنکریم له دووحقیقتو نو څخه دقادیانیانو ،انکار په ګوته کوی .لمړی حقیقت له مسجدحرام نه ترمسجداقصی پوری درسول (ص) اسراء (دشپی تګ)،چی هرومرو دمعراج په هکله هم همداډول باطله عقیده لری .. دوهم حقیقت چی دوی ورڅخه انکارکوی هغه دصالح بنده دلیدو لپاره دموسی (ع) سفردی اودهغه قرآنی حقایقو له جملی څخه چی قادیانیان ورڅخه منکردی یو هم دادی چی دوی دا نه منی چی عیسی (ع) یو بی پلاره زوی دی .

۵ ـ په قرآنکریم کی لاس وهنه لکه دآیاتونو زیاتول او دهغو په شان خبری جوړول :

دقادیانی غلام په قرآن کی دلاس وهنی نه یو هم دنوزالحق لمړی ټوک په ۶۴ مخ کی دده دا قول دی: قال الله تعالی :

" وجادلهم بالحکمه والموعظه الحسنه "ښکاره ده چی آیت شریف خودا دول ندی، او سیء داده چی خدای (ج) فرمایلی:"ادع الی سبیل ربک بالحکمه والموعظه الحسنه وجادلهم بالتی هی احسن" سوره النحل ۱۲۵ آیت .

غلام بل ځای په آیت شریف کی زیاتوی او وائی:" وقد اوحی الی من ربی قبل ان ینزل الطاعون ان اصنع الفلک باعیننا ووحینا " (دمحمدخضرحسین القادیانیه ـ کتاب (۱۰۷) مخ .

غلام دآیاتونو په نسق برابری

جملی اوخبری هم کړی هلته چی وائی :" وکان عیسی علما لبنی اسرائیل " وانا علم لکم ایها المعرضون "دا جمله هم دمحمد خضرحسین دکتاب (۱۱۵)مخ دالهی خطبی نه رانقل شوی ده .

درسول (ص) اواصحاب (رض) په هکله ددوی دریځ :

کافر غلام احمدقادیانی ځان درسول (ص) مقام ته اوچت کړی، د۱۹۱۵ کال دجون په (۱۷)ئی په الفضل جریده کی یوه مقاله خپره شوه چی پکی ویلی ئی وٶ :"چا چی زما اومصطفی ترمینځ فرق وکړ ،نو هغه نه زه لیدلی یم اونه پیژندلی" دی ځان ترحسن اوحسین (رض)نه بهترگڼی ،داعجاز احمدی کتاب په (۵۸) مخ کی وائی :"ماپسی وائی چی ځان ترحسن اوحسین (رض)نه بهتربولی، بلی زه ځان ترهغوی دواړونه بهتربولم ،اوخدای به زر دافضیلت ښرگندکړی(القادیانیه ظهیر ص (۵)) .

دی دروغجن دملفوظات احمدیه لمړی ټوک په ۱۳۱مخ کی دابوبکر علی اوعمر (رض) په هکله ویلی: دپخوانی خلافت په هکله جنجال او اختلاف پریږدی،اوس دانوی خلافت ومنی، ستاسی په مینځ کی ژوندی علی موجوددی نوځنگه تاسی هغه پریږدی اوپه مړه علی پسی گرځی" (القادیانیه ص ۵۱)

یوه قادیانی لیکلی:"مادقادیانیت له یوه مبلغ نه چی داهل بیت (دغلام دبیت)نه وٶ اوریدلی چی وائی: "غلام احمدچیرته اواوبکر (رض) چیرته ،هغوی حتی دغلام دپایزاروړلو مستحق هم ندی" (القادیانیه ظهیر ص ۵۲)

ننی قادیانیت :

قادیانیان فکرکوی چی دوی په ټوله نړی کی خواره دی اوشمیرئی ملیونونوته رسیږی.دتقوی مجلی دغلام دپیژندگلوی په هکله داسی لیکی "دپیروانو شمیرئی له لسو بلیونونه زیات دی ،تقریبا په ټوله نړی کی خواره شوی،اوپه (۱۲۰) ملکونوکی ئی حزب پښی ټینگی کړیدی دی" (دتقوی مجله ۱۰ - ۱۱ شماره)بیشکه چی ددوی اوددوی دگمراهورهبرانو دعادت په شان داخبره هم له دروغو ډکه ده ځکه دهغوی لاره دروغی ده همدارنگه غلام احمدوائی:"له لس زرونه زیاتوکسانوراسره په خپو آسمانونوکی بیعت وکړ "تحفه الندوة دغلام لیکنه) .

دوحی حقیقت پای په (۱۱۷)مخ کی وائی:"زه زرځله شکرباسم ځکه تراوسه زما په لاس څلورسوه زروکسانوله کفرا وگناهونوڅخه توبه ایستلی ده ."

دغلام زوی اوخلیفه ئی د۱۹۶۲کال دجون میاشتی (الفضل)جریدی په گڼه کی وویل:" دقادیانیانوشمیر څلورسوه یا پنځه سوه زروکسانوته رسیږی" . خورسمی احصائیو دپلار او زوی دواړو دروغ افشاء کړل،تر دی چی دکال (۱۹۳۴)دجون میاشتی دالفضل په (۲۱)شماره کی اعتراف وکړ اوئی ویل :"درسمی احصائیی له مخی په پنجاب کی دقادیانیانو شمیر (۵۶)زره (۵۶۰۰۰)اوپه نور هندکی (۲۰۰۰۰)شل زره دی چی ټول (۷۵۰۰۰)کیږی(القادیانیه احسان الهی ظهیرص ۱۵۱ - ۲۵۱)

سره له دی چی ددوی دا ادعاگانی چی شمیرئی په ملیونونو ودی دروغ اوله مبالغی ډک دی خوبیاهم مونږ دهغوی شمیراو دمرکزونو خپریدل ئی له نظره نه اچوو ،ځکه هغوی په جاهلی چامعو لکه اروپا او خصوصاً افریقاکی بنه انتشار مومی، اوهمدا وجه ده چی دهغوی دمرکزونو شمیرهلته له هندنه زیات دی،

پاتی په (٦٠) مخ کی

نه !

زمونږ رسالت دادی چی په لومړی پړاوکی په نړی کی د اسلامی غورځنگونو دا میدمرجع شو. په دویم پړاوکی یومزبهوت یوموټی،فکری اونظامی متحد ښنگرجوړکړو سره یوموټی اومتحد شو .

په دریم پړاوکی دکفری جاسوسی سازمانونو په وړاندی منظم سری اطلاعاتی سازمانونه جوړ کړو، ځکه کړه خوله سوک بنه سمولای شی اووسپنه په وسپنه ښه ټکیږی خدای دی موږته دلا هوښیارتیا، عبرت او تیاری توفیق راکړی .

(داسلامی انقلاب دبری په لور)

تاریخ قرآن مجید

داکتر محمد حمید الله از جمله محققین معروف در تاریخ اسلام است وی درضمن تحقیق در علوم اسلامی درجهت تبلیغ دین مقدس اسلام در غرب نیز کوشا بوده و اکنون در کشور فرانسه اقامت دارد وی همچنان عضو مرکز ملی تحقیقات علمی فرانسه می باشد.

به تقریب آغاز پانزدهمین قرن هجرت، داکتر محمد حمید الله به دعوت یونیورستی بهاولپور به پاکستان آمد و چندین سخنرانی ایراد نمود. (تاریخ قرآن مجید) یکی از آن جمله سخنرانی هاست که اینک ترجمهٔ دری آن به خوانندگان محترم مجلهٔ شفق تقدیم میگردد.

قرآن مجید کتابی است دارای موضوعات مختلف و ابعاد متعدد. روشن ساختن ابعاد مختلف این کتاب مقدس نیازمند وقت بسیار است درین فرصت کوتاه فقط به یکی از این پهلوها یعنی تاریخ قرآن مجید کلماتی چند بحضورتان بعرض می رسانم.

در مسند احمد ابن حنبل حدیثی از رسول الله (ص) نقل شده است که فرمودند "خداوند (ج) از حضرت آدم (ع) تا به عهد من یکصد و بیست و چهار هزار پیغمبر فرستاده اند که از آن جمله سه صد و پانزده تن صاحب کتاب اند.

از آنجا که اسامی همه سه صد و پانزده پیامبر که رسول (ص) به آن اشاره فرموده اند نه در قرآن مجید مذکور است و نه در احادیث پیامبر (ص) امکان تشریح و تفصیل این مسئله ممکن نیست فقط چند اشاره حاکی از آنست که برحضرت آدم (ع) ده صحیفه نازل شده است ولی حتی این مسئله نیز واضح نیست که آن صحیفه ها به کدام زبان نازل شده اند چه رسد به اینکه از مندرجات آن مطلبی بدست ما رسیده باشد. همچنان در مورد حضرت شیث علیه السلام پسر حضرت آدم (ع) که وی نیز پیامبر بود بعضی روایات وجود دارد که به ایشان نیز چند صحیفه نازل شده بود ولی امروز اثری از آن کتاب ها درجهان وجود ندارد.

قدیم‌ترین نبی که از کتاب نازل شده بر وی بعضی قسمت های آن امروز در دسترس ماست به گمان اغلب حضرت ادریس (ع) است در فلسطین و در نزدیکی بحرالمیت در بعضی از مغاره ها خطوطی بر دیوارها یافت شده است که از آن جمله یک قسمت به حضرت (اخنوغ) یعنی حضرت ادریس (ع) منسوب است.

که این نوشته ها به انگلیسی نیز ترجمه شده است هرچند این مسئله صد درصد و بصورت قطعی ثابت نیست ولی نظر به تحقیقاتی که تاکنون صورت گرفته این نوشته ها را میتوان کتاب قدیمی‌ترین نبی که امروز در دسترس انسان است دانست.

بعد از حضرت ادریس (ع) در مورد حضرت نوح (ع) نیز بعضی آثار بدست آمده است در عراق امروز فرقهٔ کوچکی بنام "سعدیات" وجود دارد که ادعا دارند که مطابق به کتاب و دین حضرت نوح (ع) عمل می کنند پیروان این فرقه مدعی اند که روزگاری کتاب نازل شده برحضرت نوح (ع) به صورت کامل نزد آنان موجود بود ولی در طول زمان بسیاری از قسمت های آن کتاب از بین رفت که

امروزفقط چهاریا پنج سطرازآن نزدما باقیست کهشامل تعالیم اخلاقی می باشد .

بعدازنوح(ع) پیامبردیگری که درقرآن مجید نیزازآن ذکربمیان آمده حضرت ابراهیم(ع) است درقرآن مجیدوبار(صحف ابراهیم وموسی) ذکرشده است .ازمندرجات صحف ابراهیم(ع) در ادبیات اسلامی اثری نیست اما درادبیات یهودی وعیسوی فقط چندسطرازآن دیده می شود.

درین میان انسان هائی نیزدردوره هائی اززمان برروی زمین زندگی کرده اندکه نه میتوان آنان را بصراحت (نبی) خواندونه می توان منکرنبوت آنان گردیدکه یکی ازآن جمله زردشت است که پارسیان وی را پیامبرخودمی خوانند .مسئله کامکان نبوت زردشت راقوی ترمی سازداینست که درقرآن مجیدازقوم مجوس نام برده شده است .

خواهدبود. یعنی موجب رحمت برهمهٔ کاینات .

درهندوستان نیزبعضی کتب دینی را میتوان یافت که هندوها متعقداندآن کتب الهامشده ازجانب خداونداست ازجمله آن کتب مقدس(وید) (پران) ،(اپنشد) وغیره است .

دریافت این مسئله مشکل است که همهٔ آنان کتب برنبی واحدی نازل شده باشدممکن است بر تعدادزیادی ازانبیاء نازل شده باشدازجمله این کتب در(پران)بعضی اشارات را میتوان یافت (پران) لفظی است که دراردو (پرانا) یعنی قدیم خوانده می شود.بطرف این کتاب درقرآن مجیداشارهٔ عجیبی را میتوان یافت " وانه فی زبرالاولین " (۲۶ - ۱۹۶)، (این چیز درکتب قدیم ذکراست)

من بصورت قطع نمیتوانم حکم کنم که این اشاره متعلق به (پران) است ویانه بهرحال ده (پران)

قرآن مجیددریک زمان نازل نشد،آنگونه که یهودیان دربارهٔ تورات معتقداندکه خداوندتورات را بروی تخته های نوشته وبه یک وقت نازل نموده است ،قرآن مجیددرمدت بیست وسه سال سوره سوره وآیه آیه نازل شده است .

مذهب مجوسیت استواربرکتاب زردشت " اوستا " است دربارهٔ اوستاآنقدرمعلومات وجود داردتا مطالب آنرا با قرآن مجیدوزن نمائیم وبه این وسیله دریابیم که میتوان این کتاب را درشمارکتب آسمانی قرارداد ویانه .

کتاب زردشت درابتدا (زند) نام داشت بعد ازتسلط اقوام دیگر بتدریج زبان (زند) متروک گردیدبنابراین فهم کتاب زردشت درحد چندتن ازعلماء و روحانیون این مذهب محدودگردید بنابراین علمای زردشتی کتاب مذکوررا بصورت خلاصه بزبان جدید" پازند" نوشتندکه شرح زندرانیز شامل می شود که ازآن جمله دهم حصه آن امروزبه دست ما رسیده وباقی ازبین رفته است .

بهرحال امروزما اوستا راقدیمی ترین کتاب دینی دنیا می شناسیم که آنهم بصورت مکمل نزد ما موجودنیست . درین جالازم است این نکته را ذکرنمائیم که در اوستا گذشته ازسایرمطالب این بیان زردشت نیزآمده است "من دین رابر شما کامل نکرده ام بعدازمن نبی دیگری می آید که دین راتکمیل می کندونام وی (رحمه للعالمین)

وجود داردکه دریکی ازآنان چنین آمده است : درآخرزمان شخصی در،منطقهٔ ریگستان ظهورمی کندنام مادرش (قابل اعتماد)ونام پدرش (بندهٔ خدا) خواهدبودوبه اقامت بسوی شمال وطن خویش مجبورمی شودوبعداودوباره وطن خودرا به مدده هزارنفرفتح می کند.

وشتروی آنقدرتندگام است که میتواندتاآسمان نیز رابپیماید .

درین کتاب درمواردیگرنیزچنین الفاظ ذکرشده است که ممکن است اشاره بسوی حضرت رسول اکرم(ص) باشد ازکتب قدیم که نزدمسلمین بخصوص معروف است تورات ،انجیل وزبورمیباشد که بصورت مقدمه باید گفت کتابی که برحضرت موسی (ع) نازل شده است تورات خوانده می شود ولی دراصل تورات فقط یک جزء ازآن کتاب است (تورات) درلغت به معنی قانون است ویهودیان ،پنج کتاب را به حضرت موسی (ع) منسوب می نمایند.

کتاب اول کتاب پیدایش است ، کتاب دوم کتاب خروج می باشدکه وقایع اخراج آن حضرت ازمصر راشامل است ، کتاب سوم (قانون)است کتاب

چهارم را (احصائیه) می خوانند زیرا حضرت موسی (ع) حکم نمود از یهودیان بشکل قبیله احصائیه گیری صورت گیرد کتاب پنجم کتاب (تثنیه) است و معنی آن اینست که چیزهای گذشته دوباره باید تکرار و تشریح شود.

در آغاز کتاب (تثنیه) نزد یهودیان موجود نبود تقریبا" ششصد سال بعد از حضرت موسی (ع) در دوران یک جنگ شخصی کتابی را نزد پادشاه یهود آورد و گفت که این کتاب را از یک غار یافته است و چنین بنظر می رسد که محتوی کتاب شامل موضوعات دینی است. پادشاه کتاب را نزد یک زن که نبی بود فرستاد (در نزد یهودیان زن نیز میتواند به نبوت برسد و یا ادعای نبوت کند" و آن زن بعد از دیدن کتاب گفت که این کتاب نیز متعلق به حضرت موسی (ع) است و به این ترتیب کتاب پنجم ششصد سال بعد به حضرت موسی (ع) — منسوب گردید.

و این کتاب را از آنجا تثنیه خوانند که از خلاصه وشرح و اضافه بعضی احکام چهار کتاب اول در آن تکرار شده است.

اما سرنوشت واقعی آن پنج کتاب اینست که بعد از وفات حضرت موسی (ع) و در دوران انبیا بعد از وی یهودیان بعضی از قسمت های فلسطین را فتح کردند و حکومت خویش را در آن مناطق برقرار نمودند. بعد از چندی (بخت النصر) فرمانروای عراق به فلسطین حمله برد چون دین وی با یهود در اختلاف بود تصمیم گرفت که دین یهود را از میان بردارد به این منظور دستور داد تا تمام نسخه های تورات را جمع نموده و آتش بزنند. این عمل را چنان سخت گیرانه انجام داد که حتی یک نسخه از تورات نیز باقی نماند.

طوریکه مورخین یهودی می نویسند یکصد سال بعد از این تاریخ "نبی دیگری (حضرت عذرا) و یا (شاید حضرت عزیز) گفت که من تمام مطالب تورات را از بردارم و به این ترتیب به روایت وی تورات مجددا" نوشته شد. چندی بعد یک حکمران رومی بنام انیتوکس مجددا" به فلسطین حمله برد و مجددا" همهٔ کتب یهودیان را به آتش کشید، با رسوم یکی از سرداران دیگری رومی بنام "طیطس" سپاهی به فلسطین گسیل داشت و آنچه را که مجددا" نوشته شده بود به آتش کشیده و از میان برد.

آنچه که امروز بنام (عهدعتیق) به حضرت موسی علیه السلام منسوب است شامل پنج کتاب است که بعد از سه چهار بار به آتش کشیده شدن و باز نویسی بدست ما رسیده است باز نویسی این کتب بعد از ازمیان رفتن چگونه صورت گرفته است مسئله است که ما از آن آگاه نیستیم. وقتی انسان این کتاب ها را مطالعه می کند میتواند بخوبی دریابد که در بعضی موارد مطالبی بعدا" اضافه شده در بعضی جاها نیز موضوعات نیمه باقی مانده و بناء مطلب را واضح نمی سازد در کتاب پنجم (تثنیه) که بعد از وفات حضرت موسی (ع) به ایشان منسوب شده است نیز مطالبی را میتوان یافت که بوضاحت ثابت می سازد که آن کتاب در زمان خود آن حضرت وجود نداشته است و یا بعد از زمان آن حضرت به کتاب افزوده شده است مثلا" در باب آخر کتاب درباره بیماری حضرت (ع) وفات و سرانجام واقعات تدفین ایشان مطالبی ذکر شده است.

در بعضی موارد نیز در مطالب بصورت واضح کمی و کاستی بنظر می رسد مثلا" در هر باب حدودا بیست مرتبه موضوعاتی را میتوان یافت که تفصیل آن به باب دیگر حواله داده شده است که یکی از آن ابواب (جنگ های خدا) و دیگری (کتاب انسانهای نیکوکار) است در حالیکه حدود بیست بار حواله به این ابواب غرض تفصیل و تشریح داده شده است این باب ها اصلا" وجود ندارد اینها مطالبی بود درباره تورات، همین توراتی که امروز بصورت ضخیم و با ترجمه بزبان های مختلف در دسترس ماست بیان گردید.

بعد از تورات مسلمانان از زبور نام می برند و چنین تصور می کنند که زبور مانند تورات و انجیل کتابی مستقل است لیکن در عهدعتیق (تورات) آنچه که منسوب به حضرت داود (ع) است بنام (سام) یا زبور موسوم است و کتابی مستقل نیست و مشتمل بر نظم هائی در حمد و ثنای خداوند (ج) می باشد و حاوی حکم و دستور جدیدی نیست. تصور ما بر این است که هر نبی یا رسول شریعت جدیدی می آورد ولی درین کتاب اثری از شریعت جدید به ملاحظه نمی رسد و بشارتی که در کتب قدیمه از (پران تا اوستا) درباره پیامبر آخرزمان داده شده درین کتاب وجود ندارد. بنا بر این سرگذشت تورات و زبور باهم یکی است

واکنون مطالبی درباره انجیل: تصور عامهٔ مسلمانان درباره انجیل اینست که این کتاب کتابی مستقل بوده که از طرف خداوند (ج) به

حضرت عیسی(ع) نازل گردیده است اما انجیلی که امروز موجود است یک کتاب نیست بلکه چهار کتاب

۱- یوحنا
۲ - مرقس
۳ - لوقا
۴- متی

از این سبب این چهار کتاب به چهار نفر مختلف منسوب است البته این چهار کتاب همهٔ انجیل نیست بلکه تعداد مجموعی انجیل ها به گفتهٔ مورخین مسیحی بیش هفده انجیل وجود دارد که از آن جمله چهار انجیل قابل اعتماد و بقیه مشتبه قرار داده شده است.

از مطالعه این انجیل ها واضح میشود که طریق کتب شامل احکام بشکلی که از طرف خداوند بر بندگان نازل شده باشد نیست بلکه فقط شامل وقایع قسمت هائی از زندگی حضرت عیسی(ع) است چهار نفر بعد از حضرت عیسی (ع) گذارشات زندگی ایشان را نوشته و آنرا انجیل نام نهاده اند. معنی لفظ انجیل (خوشخبری) است وشاید علت نام گذاری کتاب این باشد که حالات زندگی حضرت عیسی (ع) آنگونه که در انجیل آمده است بیشتر شامل بشارت های وی به مردم است مثلا" به مردم می گوید من بشما بشارت میدهم که حکومت خدا (ج) بزودی حاکم شدنی است لیکن کتابی که به حضرت عیسی علیه السلام نازل شده است چه در آن موقع نوشته شده باشد ویا نه امروز در جهان وجود ندارد. آنچه که امروز بنام انجیل شناخته میشود چیزی نیست جز اینکه بسیاری اشخاص سوانح حضرت عیسی علیه السلام را به قید تحریر در آوردند که کلیسا از میان همه فقط چهار انجیل را قابل اعتماد قرار داد و بقیه را رد کرد. در رابطه با انتخاب این چهار انجیل نیز کسی چیزی نمی داند که این انجیل ها را چه کسی و چه وقت انتخاب کرد معیار رد و قبول درین میان چه بود ؟

یک مورخ فرانسوی بنام" والیتر" که از طرف کلیسای کاتولیک تکفیر شده است در کتابی معیار انتخاب چهار انجیل را چنین می نویسد:

وقتی برای کلیسا این اندیشه بوجود آمد که از هفده انجیلی که موجود است و اختلافات آشکار نیز میان شان وجود دارد کدام ها قابل اعتماد اند برای انتخاب انجیل قابل اعتماد، همه انجیل ها را بر سر میزی نهادند و میز را تکان دادند انجیل هائی که از میز پائین افتادند غیر قابل اعتماد قرار داده شدند و از آن جمله چهار انجیل بالای میز باقی ماند. اینکه این موضوع تا چه حد صحت دارد قابل اثبات نیست ولی گوینده این سخن. را کلیسا دروغگو قرار داد اما با وجود این همه به این سخن متفق اند که کتاب نوشته شده بوسیله حضرت عیسی (ع) در دنیا وجود ندارد و آنچه که امروز بنام انجیل وجود دارد باید (سیرت حضرت عیسی (ع)) خوانده شود همانطوری که در میان مسلمانان کتب (سیرت حضرت محمد صلی الله علیه وسلم) وجود دارد.

شاید این سوال در ذهن نقش بندد که چرا حضرت عیسی (ع) آنچه را که بروی نازل می شد ننوشت ؟ تا بعدا زوی اینهمه اختلاف بروز نمی کرد؟ شاید یکی از دلایل احتمالی عدم تحریر کتاب مقدس بوسیله ایشان این باشد که حضرت عیسی(ع) به این نکته کاملا" واقف بود که قبل از وی دشمنان دین وانبیا چه بر سر تورات آوردند آنان تورات را موردا هانت و بی حرمتی قرار داده به آتش کشیدند و آنرا نیست و نابود کردند شاید به این دلیل بود که آن حضرت (ع) نخواست کتابی تحریری از خویش باقی بگذارد بلکه ترجیح داد که کتاب مقدس در ذهن مردم ان متدین وعابد باقی ماند و بعدا زوی نسل به نسل انتقال کند.

درباره کتب آسمانی این نکته قابل دقت است که از آنجا که خداوند (ج) مالک علوم ازلی و ابدی است بناءً ممکن نیست که خدای سبحان به حضرت آدم (ع) یک حکم داده باشد و بعد از وی به نبی بعدی حکم دیگر و مخالف حکم اولی. البته این نکته حتمی است که به یکی از انبیا احکامی داده شده باشد و به نبی بعد از وی احکامی اضافه بر آنچه که بر نبی ما قبل نازل شده بود.

نظر من اینست که اگر آنچه که بر حضرت آدم (ع) نازل شد امروز در دنیا به شکل اصلی اولی آن وجود می داشت خداوند کتاب دیگری به بندگان خویش نمی فرستاد و همان کتاب اولی برای انسان امروز نیز کافی بود اما طوریکه درین بررسی مختصر تاریخی ملاحظه کردیم هر کتاب و صحیفه ئی که بر پیامبران گذشته نازل شده به عین شکل و بدون دخل و تصرف و کم و کاست بدست مردم نرسیده است بناءً خداوند (ج) چنین اراده فرمود که برای بار آخر کتابی به انسان نازل سازد که کامل و جامع باشد و مشیت خداوندی نیز

برا ین قرارگرفت که این کتاب محفوظ بماند که آن همانا قرآن مجید است وقتی می خواهیم به شرح این نکته بپردازیم که چگونه قرآن مجید بصورت محفوظ ودست نخورده تا امروز بدست ما رسیده است باید درباره‌ٔ زبانی که قرآن به آن نازل شده است مطالبی بدانیم، چرا برای آخرین پیامبر زبان عربی انتخاب شد ؟

این یک حقیقت مسلم است که زبانها درتداوم زمان رفته رفته ازتغیروتحول تاثیر می پذیرند واین قانون دربارهٔ همه زبانهای دنیا صادق است کتابی راکه پنجصدسال قبل (چاسر) بزبان انگلیسی نوشته است امروز درلندن جزتعداد معدودی ازاستادان پوهنتون کس دیگری نمی تواند بخوانند وازآن بصورت مطلوب استفاده کنند یعنی درتوالی زمان زبانها رفته رفته غیر

نازل شد. والبته اعراب نیزدرطول قرنها سعی نکردند زبان خودراتغییربدهند واین نیزنکته بسیارمثبت است که اعراب امروزبه همان زبانی مکالمه وکتابت می کنند که دردوران پیامبر (ص) معمول بود.

قرآن مجید دریک زمان نازل نشد آنگونه که یهودیان دربارهٔ تورات معتقدند که خداوند تورات رابروی تخته های نوشته وبه یک وقت نازل نموده است قرآن مجید درمدت بیست وسه سال سوره سوره وآیه آیه نازل شده است نخستین آیه قرآن مجید به حضرت پیامبر(ص) درحالی نازل شد. که ایشان درغارحرا به عبادت مصروف بودند درین موقع جبریل (ع) نزدایشان آمد وپیغام نهایت اثرانگیزخداوندرابه ایشان رسانید.

حضرت پیغمبرشخصی (امی) اند وخواندن

یک مورخ فرانسوی معیارانتخاب چارانجیل راچنین می نویسد:

"وقتی برای کلیسا این اندیشه بوجودآمدکه ازهفده انجیلی که موجوداست واختلافات آشکارنیزمیان شان وجود داردکدامها قابل اعتماداند، برای انتخاب انجیل قابل اعتماد ،همه انجیل ها رابرسرمیزی نهادند ومیزراتکان دادند، انجیل هاییکه ازمیز پائین افتادند غیرقابل اعتمادقرارداده شدند.

قابل فهم می شوند ویاتغیرمی کنند. اگرآخرین پیام خدانیزبه زبانی نازل می شدکه قابل تغیرمی بود درآن صورت اقتضای رحمت خداوند (ج) آن می بودکه درقرن بیستم نیزکتابی جدیدبه بندگان نازل فرماید زیراکتابی که قرنها قبل نازل شده بوداکنون غیرقابل فهم می بود. اما درزبانهای دنیازبانی راکه میتوان ازاین قاعده مستثنی دانست زبان عربی است .زبانی که قرآن به آن نازل شده ویکهزاروچهارصدسال قبل احادیث پیامبربه آن زبان بیان شده است همان زبانی است که امروزدررادیوجرایدواخبار شنیده وخوانده می شود. گرامرتلفظ وهجای زبان فرقی نکرده است .اگرامروزهم حضرت پیامبر(ص) حیات داشتند زبانی که با ماسخن می گفتند کاملا" واضح وقابل فهم می بودزیرازبان عربی تغیری نکرده است . ازآنجاکه برای آخرین پیامبرزبانی لازم بودکه درکنارسایرخصوصیات چون فصاحت وبلاغت وموزون بودن غیرقابل تغیرنیزباشدبه همین علت قرآن بزبان عربی

ونوشتن نمی دانند برای چنین شخصی خداوند پیغام خویش راباا (اقراء)، (بخوان) آغازمی کند وبعدباصفت قلم حکم به نوشتن می دهدزیرا بوسیله قلم خداوندبه انسان چیزهای رامی آموزدکه نمی داند بعبارهٔ دیگرقلم مخزن ثقافت وتهذیب انسانی است .قلم موجب آن می گرددکه آثارقدیم محفوظ بماند وآیندگان به آثارگذشته چیزهای نوبیافزایند وارتقای تمدن انسانی همین است تفوق انسان برحیوان ازهمین جاست . تصورکنیداگرمردم امروزهمان گونه خانه می ساختندکه صدهزارسال قبل می ساختند درین صورت هرگزترقی بمیان نمی آمد اما انسان حیوانی است که تابه ماه جلومی رود وامروزآنقدرترقی کرده است که می خواهدبر تمام کائنات حکومت کنداین همه پیشرفت از آنجانصیب انسان شدکه انسان توانست ازتجربیات پیشنیان استفاده نموده وخودتجربیات جدیدی برآن بیافزایند که این کاربوسیله قلم ممکن شده است " علم باالقلم علم الانسان مالم یعلم"

درین آیه خداوند (ج) به الفاظ نهایت بلیغ به همین موضوع اشاره دارد.

وقتی پنج آیهٔ سوره قلم برحضرت پیامبر (ص) نازل شدآن حضرت غارحرا را بقصد منزل ترک گفتند و درآنجا به همسرشان خدیجه (رض) جریان را تعریف نموده گفتند از آن بیم دارم که صدمه‌ئی بمن برسد حضرت خدیجه (رض) ایشان را تسلی دادند که خداوند شما را حفظ می کند. ورقه بن نوفل پسرکاکای من درمسایل فرشتگان و وحی معلومات دارد فردا صبح نزدوی خواهم رفت و درین مورد با او سخن خواهم گفت او چیزهائی را که نمیدانیم روشن خواهد ساخت و من یقین دارم که شیطان قادر نیست با شما مکرورزد.

بر اساس یک روایت فردا صبح آن حضرت را با خود نزد ورقه برد و برطبق روایت دیگر دوست نزدیک حضرت پیامبر (ابوبکر صدیق "رض") بدیدن پیامبر (ص) آمد و چون از قصه آگاه شد به خدیجه (رض) مشوره داد تا پیامبر (ص) را با خود نزد ورقه ببرد.

ورقه بن نوفل بسیار پیر و سالخورده و از نعمت بینائی محروم بود و مذهب نصرانی داشت وقتی رسول (ص) داستان را حکایت کرد وی بلا درنگ چنین گفت:

" ای محمد (ص) ! اگرآنچه را که تواکنون بیان کردی درست باشد مشابه با (ناموس) موسی علیه السلام است".

بعضی از مفسرین ناموس را (قابل اعتماد) تفسیر کرده اند که درین جا موزون و مناسب بنظر نمی رسد بعضی ها چنین می گویند که منظور از ناموس جبرئیل علیه السلام است که در ادبیات اسلامی (روح الامین) نیز خوانده شده است ولی این معنی نیز درین جا مناسب بنظر نمی رسد (ناموس) در اصل کلمهٔ (نوموس) است که در زبان یونانی تورات را نوموس میخوانند بعبارهٔ دیگر منظور ورقه آن بود که آنچه که بر تو نازل شده مشابه به تورات حضرت موسی (ع) است این معنی نزدیک تر بنظر می رسد.

درمورد چگونگی تبلیغ و تدریس قرآن کریم قدیم ترین روایت را میتوان درکتاب "المغازی" ابن اسحق یافت این قسمت اعظم این کتاب از میان رفته فقط قسمت هائی از آن باقیست که در مراکش به نشر رسیده است روایتی درین کتاب دریک ونیم سطر آمده که نهایت دلچسپ است و درسیرهٔ ابن حشام این مطلب (معلوم نیست روی چه علت) نیامده است روایت چنین ست:

" وقتی عبارتی از کلام الله مجید بر پیامبر (ص) نازل می شد ابتدا درجمع مردان قرائت می کردند و بعد آنرا درجمع زنان نیز تلاوت می نمودند".

در تاریخ اسلام این واقعه بسیار جالب و مهم است که رسول خدا (ص) به تعلیم زنان همانقدر کوشا بودند که به تعلیم مردان و این قدیمی ترین اشاره‌ئی است که درارابطه با تعلیم قرآن مجید بدست ما رسیده است. بعدازاین چه پیش آمد ؟

اظهار نظر درین مورد قدری مشکل است ولی یک نکته کاملا" واضح است و آن اینکه از همان ابتدا درپهلوی حفظ آیات قرآن مجید نوشتن آیات مبارک نیز معمول بود. موقعیکه جبرئیل (ع) نخستین وحی را به حضرت پیامبر (ص) آورد مطابق یک حدیث دوکار دیگر نیز انجام داد نخست اینکه ترتیب وضو را به پیامبر (ص) یاد داد که چگونه جسم خودرا پاک کند ودوم اینکه طریقه نماز را نیز به پیامبر (ص) نشان داد طوریکه جبرئیل (ع) نماز را امامت نمود و پیامبر (ص) به وی اقتدا کردند و قیام و قعده و رکوع وسجود را فرا گرفتند.

طبیعی است که درادای نماز باید آیات قرآن تلاوت شود لهذا از همان آغاز هرکسی که به دین اسلام مشرف می شد پیامبر (ص) وی را به حفظ آیات قرآن فرا می خواندو آیات مذکور درنمازهای پنجگانه تکرار می شد.

درین رابطه دومسئله باهم در تلاقی اند حفظ قرآن مجید و نوشتن آیات آن. طبیعی است شخصی که میخواهد مطلب تازه‌ئی را حفظ کند باید مقداری وقت را صرف این کار بنماید و اگر نزد وی عبارتی تحریری موجود باشد تکرار آن نوشته بالاخره به حفظ و ازبرکردن آن منجر می شود بعبارهٔ دیگر میتوان گفت که حفظ قرآن و تحریر و کتابت قرآن دومسئله همزمان با همدیگر اند چنانچه مورخین نیز تذکر داده اند موقعیکه آیه‌ئی بر پیامبر (ص) نازل می شد ایشان آن آیه را به یکی از اصحاب که میتوانست بهتر بنویسد تلاوت می کرد و جالب اینست که بعد از اینکه کاتب آیه را می نوشت آنحضرت (ص) از وی میخواست که آنچه را که نوشته است مجددا" تلاوت کند به این

ترتیب اگر احیاناً اشتباهی رخ می داد تصحیح می شد.

درآغاز روش حضرت پیامبر (ص) چنین بود که بعد از نوشته شدن آیات قرآن به صحابهٔ کرام دستور میدادند تا آنرا از بر کنند و روزانه در دو وقت نماز تکرار نمایند در آن موقع مسلمانان دو وقت نماز می خواندند و بعد از معراج پنج وقت نماز فرض شد و با این ترتیب تکرار آیات کلام الله مجید در پنج وقت صورت می گرفت.

فایدهٔ عملی این کار آن بود که اگر شخصی دارای حافظه خوب نمی بود و فقط در سال دو بار (عید فطر و اضحی) قرآن مجید را از حفظ می خواند ممکن بود آیات را فراموش کند در حالیکه اگر در روز پنج مرتبه تکرار شود هرگز فراموش نمی شود.

دستوری که پیامبر (ص) در مورد نوشتن و از بر نمودن قرآن مجید دادند در تاریخ انبیا در مورد هیچکدام از کتب آسمانی سابقه نداشته است.

کار دیگری که درین رابطه آنحضرت (ص) انجام دادند. از آنجا که نزد بسیاری از مسلمانان نسخه هائی از قرآن مجید موجود بود و بعضی از این نسخه ها با هم اختلاف داشت طبیعی است که کسیکه از روی نسخه غلط قرآن را حفظ می کرد حفظ وی نیز غلط بود برای رفع این مشکل کسانی که نسخه تحریری از قرآن مجید داشتند آنرا در حضور پیامبر (ص) قرائت می کردند اگر آنحضرت صحت نسخه را تائید می کردند از روی آن حفظ صورت می گرفت. زمانیکه تعداد مسلمانان افزایش یافت طبعاً برای تعلیم قرآن این عده یکنفر کافی نبود بنا بر این آن حضرت (ص) به چند تن از اصحاب کرام که درفهم آنان از قرآن کاملاً اعتماد بود دستور دادند که آنان نیز به تدریس قرآن بپردازند در حقیقت این دستور پیامبر (ص) سند و مجوز تدریس به آن اصحاب کرام بود طوریکه امروز نیز در میان مسلمانان همین سلسله دوام دارد که شخصی اگر فرائت قرآن مجید را نزد استادی تکمیل می کند استاد به وی اجازه میدهد تا قرآن مجید را مطابق به تمام قواعد آن طوریکه از استاد فرا گرفته است به شاگردان دیگر تدریس کند و این سلسلهٔ ئی است که استاد نیز از استاد خود فرا گرفته و این سلسله تا پیامبر (ص) میرسد.

جز مسلمانان هیچ قوم و ملت دیگر در جهان حفظ کتاب آسمانی خود را هرگز به این شیوه عملی نکردند. این مسایل در رابطه با قرآن مجید در عهد نبوی پیش آمد ولی فقط به همین مقدار اکتفا نشد.

تا آنجا که از تاریخ اسلام برمی آید در پنجمین سال نبوت حضرت پیامبر (ص) نسخه های تحریری آیات قرآن نزد مسلمانان وجود داشته است و این نکته از داستان اسلام آوردن حضرت عمر (رض) — آشکار می شود.

حضرت عمر (رض) قبل از اسلام آوردن دشمن سرسخت پیامبر (ص) بود روزی شمشیر به کمر بست و بغرض قتل حضرت پیغمبر از منزل خارج شد. در راه با یکی از اقارب خود مقابل شد که در خفا مسلمان شده بود ولی وقتی از عزم حضرت عمر (رض) واقف شد گفت:

اول باید به اصلاح خانوادهٔ خود بپردازی که خواهر و شوهر خواهرت مسلمان شده اند. بعد در صدد اصلاح دیگران باش.

حضرت عمر (رض) با شنیدن این خبر خشمگین به منزل خواهرش رهسپار شد و وقتی به آنجا رسید از عقب دروازه آوازی بگوشش رسید مثل اینکه شخصی با آهنگی خوش آیند چیزی می خواند و سر انجام همین مسئله باعث ایمان آوردن حضرت عمر (رض) گردید.

از این داستان بخوبی واضح میشود که حتی در سال پنجم نبوت و قبل از هجرت به مدینه نیز نوشتن آیات قرآن معمول بوده است. از این ببعد تا آنجا که از نوشتن آیات قرآن ذکر بعمل آمده است مربوط به (بیعت عقبه ثانی) است موقعیکه عدهٔ ئی از مردم از مدینه نزد پیامبر (ص) به مکه آمدند و به دین اسلام مشرف گردیدند مورخین در مورد شخصی از قبیلهٔ (بنی زریق) بصراحت می نویسند که حضرت پیامبر (ص) یک نسخه از آیات قرآن مجید را که تا آن موقع نازل شده بود به وی سپرد این حجابی به مدینه منوره باز گشت و قرآن مجید را به قبیله خویش تدریس نمود.

از مطالبی که گفتیم میتوان نتیجه گرفت که پیامبر (ص) در حفظ قرآن مجید به سه نکته توجه جدی داشتند اول — تلاوت قرآن مجید بصوت. دوم نوشتن آیات قرآن تا قرآن فراموش نشود سوم حفظ و از بر نمودن قرآن مجید.

در رابطه با حکم پیامبر (ص) درین سه مورد یک پیچیدگی وجود داشت و آن اینکه قرآن مجید بصورت مکمل دریک وقت نازل نشد بلکه آیه آیه درطول ۲۳ سال به پیامبر (ص) وحی گردید و

رسول الله (ص) آنرا بصورت میکانیکی ویا ترتیب نزول جمع نکردند یعنی قرآن مجید به این صورت جمع نشدکه آیه‌ئی که اول نازل شد دراول قرآن وآیهٔ آخردرپایان قرآن بیاید مثلا" سورهٔ بقره بعدازهجرت نازل شده است که درشمار سوره ها ۹۶ آمده است. موقعیکه آیه‌ئی به پیامبر (ص) نازل می شدایشان میفرمودند کااین آیه را درفلان قسمت فلان سوره بنویسید بنابراین هم درحفظ وهم درتحریر مشکلاتی بوجود می آمد ولازم بودکه اصحاب کرام وقتا" فوقتا" نسخه‌های قرآن مجیدخودرا با تلاوت حضرت رسول (ص) مقایسه‌کنندچنانچه بعداز هجرت درماههای رمضان آن دسته از اصحاب کرام که خواندن ونوشتن می دانستندبا نسخه‌های قرآن مجیدخویش درمحضررسول (ص) حاضرمی شدند و آنرا با تلاوت آنحضرت (ص) مقایسه می کردند واگرغلطی وجودمی داشت آنرا اصلاح می کردند این عمل را (پیشکش) یا (عرضه) می نامیدند بعضی ازمورخین ازجمله امام بخاری (رح) تصریح می کنندکه درسال آخرحیات مبارک وچندماه قبل ازرحلت وقتی ماه رمضان فرارسیدآنحضرت (ص) قرآن مجیدرا دومرتبه درحضوراصحاب کرام تلاوت کردندوفرمودندکه "من میدانم که وفاتم نزدیک است لهذا دررابطه با قرآن مجید جبرئیل (ع) بمن حکم نموده است تا قرآن را دومرتبه به شما قرائت کنم تا اگرغلطی نزدکسی باقی باشد آنرا اصلاح سازد"

باچنین تدبیری بودکه قرآن مجید امروز بدون حتی ذرهٔ ئی تغیرودستخوردگی بدست ما رسیده است.

بعدازوفات حضرت پیامبر (ص) توجهی بطرف ترتیب وتدوین قرآن مجیدمبذول نگردیدومردم آنچه راکه ازدوران آنحضرت (ص) نزدشان بود می خواندندوآنرا سخت محترم می شمردند اما بعدا" واقعه‌ئی پیش آمدکه نه تنها حکومت اسلامی بلکه مردم را نیزوادارساخت تا توجه فوری به قرآن مجید مبذول کنند درین زمان نسخه برقرآن تائیدشده ازطرف دولت وجودنداشت وهمچنان نسخه مکمل ازقرآن نزدهرکس نیز موجودنبود درین موقع عده‌ئی مرتدشده وبدورشخصی بنام مسلیمه کذاب جمع شدندکه مدعی پیامبری بود مسلیمه سرداریکی ازقبایل قدرتمندعرب ودارای هواداران بسیاربود بین مسلمانان ومسلیمه درمنطقه " یمامه " که گفته میشودنزدیک شهر "ریاض" امروزبوده است جنگ درگرفت وسرانجام مسلیمه کشته شد وهوادارانش تارومارشدند ازمسلمانان نیزعده زیادی به شهادت رسیدندکه درمیان آن عده‌ئی ازبهترین حفاظ قرآن مجید نیزشامل بودند.

حضرت عمر (رض) ازاین واقعه به این نتیجه رسیدکه اگردولت اسلامی درجهت حفظ قرآن مجید تدبیری نسنجدازامکان بدورنیست که باشهادت ویاوفات حفاظ قرآن دشواری های بسیاربوجود آیدچنانچه درموردکتب نازل شده برانبیای قبل پیش آمده.

وقتی درین باره باحضرت ابوبکر (رض) صحبت کردایشان فرمودند: " چگونه من به کاری دست بزنم که پیامبر (ص) آنرا نکرده است؟" بالاخره هردوبه این موافقت رسیدندکه درین باره از شخص سومی نظربخواهندوآنچه که او فیصله نماید به آن عمل کنندچنانچه آنان با حضرت "زیدبن ثابت" درین باره صحبت کردندحضرت زید (رض) ازکاتبان وحی بودوی نیزگفت " چگونه دست بکاری بزنیم که آنحضرت (ص) آنرا نکرده است؟"

حضرت عمر (رض) پرسید " ای زید! اگر این کاررا بکنیم چه عیبی دارد؟ وحضرت زید (رض) اعتراف می کندکه درین رابطه هیچ عیبی بنظرمن نرسید اما وقتی حضرت ابوبکرصدیق (رض) بمن حکم کردکه این کاررا باید من انجام دهم تدوین قرآن مجید بنظرمن آنقدرمشکل آمد که تحمل وزن کوه احدرا درمقایسه با آن آسانتر یافتم.

دررابطه با تدوین قرآن مجید احکام حضرت ابوبکرصدیق (رض) قابل ذکراست. ایشان درشهرمدینه اعلام نمودندکه اگرنزدکسی نسخه‌ئی ازقرآن مجید یا قسمتی ازآیات قرآن موجود است که درموقع "عرضه" به حضورپیامبر (ص) اصلاح شده باشدویا متعلق به خودحضرت پیامبر (ص) باشدآنرانزدجمعی که غرض تدوین قرآن مجید تشکیل شده است بیاورد. صدراین مجمع کاتب وحی " حضرت زیدبن ثابت " ودرشماراعضای آن حضرت عمر (رض) شامل بود. این مجمع حکم کردکه آن نسخ قابل اعتماداست که در"عرضه" پیش شده واصلاح شده باشد اگرآیتی درکم ازکم دونسخهٔ قابل اعتمادآمده باشدشامل سوره گردد

ودرغیرآن رد شود.

این نکته را باید مدنظر داشت که درزمانی که قرآن مجید به این صورت تدوین گردید حدود بیست ویا بیست وپنج حافظ قرآن وجود داشت وحضرت "زیدبن ثابت" خود نیز حافظ قرآن بود وحتی درمیان زنان نیز حضرت "ام ورقه" (رض) قرآن را ازحفظ داشت بنا بر این همهٔ آنچه را که مجمع تحت نظر حضرت "زیدبن ثابت" (رض) نوشت گذشته از درنظرگرفتن دیگر معیارها با این یقین نیز نوشته شد که درذهن حفاظ قرآن نیز وجود دارد.

نکته کوچکی در رابطه با قبول نسخه ها از طرف مجمع قابل ذکر است اینست که موقعی که شخصی نسخه‌ئی را به مجمع می آورد حضرت عمر (رض) از وی می خواست که سوگند اد کند که آن نسخه از تصحیح حضرت پیامبر گذشته است وبعد از ادای سوگند سند را می پذیرفتند.

وقتی تدوین قرآن مجید به این شیوه به پایان رسید حضرت زیدبن ثابت فرمودند: من همهٔ قرآن را از ابتدا تا انتها تلاوت کردم درحافظهٔ من یک آیت است که در این نسخه وجود ندارد چنانچه من درشهر به منازل همهٔ مهاجروانصار رفتم ولی نزد هیچ کدام از آنان نسخهٔ را که در آن این آیت وجود داشته باشد نیافتم این آیه فقط در یک نسخه آمده است اما چون دستور حضرت ابوبکر (رض) چنین بود که تا زمانی که آیه‌ئی در دو نسخه تصحیح شده نیامده باشد آنرا شامل قرآن [illegible] ازند ولی این صحابی که نسخه تحریری وی تنها نسخه‌ئی بود که آن آیه قرآن در آن یافت شد کسی بود که روزی حضرت رسول الله (ص) از کاری که وی کرده بود اظهار رضایت نموده وفرموده بود" امروز من شهادت تورا بجای دوشهادت قبول کردم" بنابر این استناداً آن آیه شامل قرآن مجید ساخته شد.

با چنین دقت وتوجه که قرآن مجید تدوین گردید درمورد هیچکدام از کتب آسمانی گذشته سابقه و نظیر نداشته است ذکر این نکته را خالی از فایده نمیدانیم که روزگاری عده‌ئی از دانشمندان مسیحی از آسمان اعلام نمودند که انجیل دوران حضرت عیسی (ع) که با زبان (آرامی) بود امروز درجهان وجود ندارد قدیمی ترین نسخه انجیل امروز بزبان یونانی است بنا بر این همه نسخه های خطی یونانی انجیل را باید جمع آوری نموده وباهم مقایسه کنند. آنان این کار را آغاز کردند وتعداد بیشماری از نسخه‌های انجیل را جمع آوری نموده وباهم مقابله کردند. درراپوری که بعداً انتشار یافت چنین آمد که حدود (دوصدهزار) موارد اختلاف میان انجیل ها وجود دارد که از آن جمله هفتصد آن مهم است شاید درنتیجه حسدی که از انتشار این راپور نزد مسیحیان بوجود آمد پوهنتون مونیخ درالمان یک مرکز تحقیقاتی بنام (مرکز تحقیقاتی قرآن) دایر کرد. مقصد این اداره آن بود تا همهٔ نسخه های قدیمی قرآن مجید درجهان مورد مطالعه قرار گیرد واختلاف قرآن مجید درمیان نسخه‌ها آشکار گردد سلسله جمع آوری نسخه‌های قرآن مجید سه نسل ادامه یافت ودرهرکجا که نسخه قدیمی از قرآن وجود داشت از آن کاپی گرفته شده وبه این مرکز تحقیقات انتقال یافت درسال ۱۹۳۳ موقعی که من در پوهنتون پاریس بودم مدیر سوم این موسسه بنام "پریکشل" به پاریس آمد تا از روی یک نسخه قدیمی قرآن مجید درکتابخانه پاریس عکس برداری کند وی شخصاً بمن گفت که درانستیتوت ما تاکنون ۴۲ هزار نسخه فوتوکاپی قرآن مجید وجود دارد وکار مقابله ومقایسه درجریان است.

دردوران جنگ دوم جهانی عمارت این انستیتوت دراثر بمباران امریکائی ها کاملاً نابود شد ولی قبل از بمباران دریک راپور غیررسمی که از طرف انستیتوت مذکور منتشر شد چنین آمده بود که هر چند کار مقایسه کاملاً به پایان نرسیده است ولی از مقایسه‌ای که تاکنون صورت گرفته برمی آید که میان نسخه‌های قرآن مجید فقط بعضی اشتباهات درکتابت به چشم می رسد که اشتباه کاتبان است ولی چنین اشتباهات درنسخهٔ وجود دارد ولی در نسخ دیگر موجود نیست مثلاً درنسخه‌ئی در بسم الله الرحمن الرحیم، الرحمن از تحریر مانده است درچنین حالات اشتباه کاتب کاملاً آشکار است ولی (اختلاف روایت) درمیان هیچ کدام از نسخه های قرآن دیده نشده است.

این بود مختصری درباره تاریخ کتابی که خود خداوند (ج) درباره اش می فرماید "نحن نزلنا الذکروانا له لحافظون" ما خود این کتاب را نازل کرده ایم وخود حافظ آن هستیم.

پایان

دكمونيزم پيدايبت

ترجمه : سلطا ن محمود "صلاح"

لەروسيي نەدبا ندي حُيني كمونيستيحركتونە :

صيهونيزم پدي خاطرچي كمونيستي فكرا وفلسفه يوەعالمي فلسفەا وفكردي هغەيي را منحُـتەكر، نولەهمدي املەپريهودا نولازمەشوەچي ددي فكر دخپرولولپا رەپەخپل تول توا ن سرەهلي حُلـي وكري، اوددي هدف دتحقق وسيلي ددوي مفكرين مشرا ن اودنري پەزيا توهيوا دونوكي داشتراكي فكردرلودونكودلوجورول ووترخودهمدوي پـە كومك دغە دلگي انقلابونەرا ولي .

لەروسيي نەماسواحُيني نورا نقلابونەهـم د يهودوترلاس لاندي احزا بوپەلاس ترسرەشويدي،لە دي دول انقلابونونەد (صيهونيزم اوكمونيزم)[1] نومي كتاب امريكي موءلف "فرا نك ل "بريتون" دا لاندي انقلابونە ذكركريدي .

د روزالوكسمبورگ انقلاب (۲) ؛

الما ن لمرني هيوا دووچي لەروسيي وروستـە ئي كمونيستي انقلاب وپيژا ند،هغەا لما نيحكومت كوم چي پە (۱۹۱۷) كال كي ئي لەبلشويكـي انقلاب سرەمرستەوكرەدريل گا دي پەپتەا وتـرل شوي كوتەكي ئي لينن روسيي تەورسا وە پەكال (۱۹۱۸) كي پخپلەدكمونيستي انقلاب شاهدشو .

الما ني انقلاب لەروسي انقلاب سرەپەخوارخونو كي ورتەوالي درلود،كلەچي پە (۱۹۱۸)كال لمرني نريوال جنگ دشدت آخري درجي تەورسيدا ودالما نيا نوا نسا ني تلفا ت هملەحدەتيرشول نوپـە الما ن كي ديهودوترسلطي لاندي اشـتراكي ديموكرا ت گوندەدخپل سلف (بلشويكي گونـد) پەشا ن دملت پەمينځ كي نا اميدي خپرەكرە او پەهمدي علت ددريمـيبحري قوا لەخوا پەكيـل ميناء (بندرگا ه) كي پاڅون وشو ،ورپسي ديمو كرا تـا نوشورا وځوږجوړكر اودهمدي مياشتي پە نهمەقيصر دوهم غليوم لەخپل تخت نەتنا زل وكر او اشتراكي ديموكرا تيا نويوا شتراكي جمهوريت اعلان كرُورپسي دوەورځي وروستە (د۱۹۱۸)كال د نومبر ۱۱ لەحلفا ووسرەدا وربندموا فقەا عـلا ن شوەا وهمدا داسي پيښەوەچي الما ني ملت ئـي دتل لپا رە ديهودوپرضدرا وپا را وە ،اوپەپا ي كي دآدولف هتلرپەپاڅون منتجـەشوە اوبيا وائي: الما ني لبنكري لاتيت شوي نەوي چي ديموكراتيك اشتراكي گونددير ومتعصبوا فرا دودروزا لـسو- كسمبورگ ترمشري لاندي پەروسيەكي دَبلشويكيانو پەشا ن دا نقلاب درا وستلولپا رەطرحي جوړي كړ ي همدا وەچي د (۱۹۱۹) كا ل دجنوري پەميا شت كي دروزا لوكسمبورگ دگوندنەدسبا رتاكوس دلـي يوخونري پاڅون وكرترخودحكومت تختەچپەكـري، اوسمدلاسەدروس لەخوا دخپل سفيرجونيەپـە لاس مالي كومك ورتەرا وليږل شو ،مگردا انقلاب ناكام شوا ومشر (لوكسمبورگ)! وكا رل لا يبنخت ـــ ئي هم ونيول شول اووروستەدا لما ني لبنكـر دضا بطا نولەخوا اعدا م شول، ورپسي بين المللي انترنا سيونا ليزم!! دا لما ن دكمونيست گونـد دمشري لەپا رەيهودي كا رل راويك وا ستـا وە، هغەهم دحزب قيا دت وا خيست ترڅو (۱۹۲۴) كـا ل ورځخە يهودي روث فيشرتسليم كر .

دليلا كون انقلاب : (۳)

لەلمري نريوالي جگري نەوروستەكمونيستـي انقلاب (هنگري) تەورسيد ،هلتەيهـود ي بيلاكون (كوهين)پە (۱۹۱۹)كا ل كي كمونيستي انقلاب رهبري اوپەنتيجەكي ئي پەملك كـي كمونيستي حكومت اعلان كرهمدغەبيلاكون پـە روسيەكي هم پەكمونيستي انقلاب كي گډون كري وء ، خوكلەچي اوربندا علان شونوموري لەخپـل حزب (يهودي انقلابيون) سرەپەجعلي پاسپورتو نومجا رستا ن تەلارل اوهلتەئي (سرەخبرونـە) پەنا مە پوەجريدەخپرەكرە ،ديروخت لانەوء تيـر شوي چي دمجا رستا ن ديكتا تورشو ،اوشروعـي

وکره دبلشویکی انقلاب لاره یی پل په پل تعقیب کړه پداسی حال کی چی دروسیی حکومت بی شمیره مالی مرسته ،اودیهودی کمونیستی افرادوبی دریغه ملاتړورسره وٕ ... اوځرنگه چی دهیواد صنعتی اوزراعتی ټول موارددکمونیستانو په لاس کی وونوپه بنا رونوکی سخته لوږه راغله ،اولدی نه پرته دبیلاکون دسقوط لپاره له یهودانوسره ددهغا نا نوکینه هم کافی وه ،د(۱۹۱۹)کال نوی رهنما (دلیل) (دوږمیدوشرکا هما ص ۵۸۷) دغه پ عجیب ډول سره دلاندینی تقریرپه ترڅ کی بیان کړی دی :

"په نوی نظام کی دیهودوسره نفرت دکمزوری مهم اواساسی ټکی دی «په اطراف (کلیوا وباندو) دی دااحساس تیت شوچی گویا دا انقلاب دسلطنی ییولولپاره یویهودی حرکت وٕ ،اودیږبه داخبره اوریدل کیده : که چیری دیهودا پست یهودوړی شی نووهیوا دحالت به ښه شی ،دبیلاکون دحکومت زیاته برخه له یهودانوځخه متشکله وه ،اوحساس اداری پوستونه هم له یهودانوسره وو ،کمونیستانو په لمړیوکی له هغه اشترا کیونوسره کوم چی زیات متعصب نه وواوحتی هغه چی په نورزهیوادوکی له کارکړی حزب اوتجارتی اتحادیوسره یی ورته والی درلود یوه لاره نیولی وه خوبیلاکون له هغوی هیڅوک هم دهمکارا ومرستندوی په حیث ونه نیول بلکه سوچه یهودی بیروکراسی ئی قایمه کړه .

له دری میاشتی ، وینی توییدنی،مرک،غلاو غصب نه وروسته بیلاکون سقوط وکړ ،اودعصبی امراضویوی شفاخانی ته ولیږل شو ، خووروسته کله چی آزادشوروسیی ته لاړ اوهلته دروسیی په جنوب کی ئی دسره تروریزم (تشبکا)اداره یی په لاس کی ونیوه .

یهوددستالین په وخت کی :

ډیروخلکوا وکتا بونوویلی اولیکلی چی ستالین په روسیه کی دیهودوپرمشرانوظلمونه کړی هغوی ئی له مهموا وحساسوپوستونوځخه لری کړی ،لنده دا چی داسی روایات هم شته چی وائی گویا ستالین دیهودوسرسخت دښمن وٕ خو داهم باید وویل شی چی ځینی روایتونه داسی دی چی وائی ستالین پخپله یهودی وٕ پداسی حال کی چی ځینی نوردا قول نفی کوی،په هر ترتیب سره لدی ټولوخبروچی کمونیستی یهودانو په وراندی دستالین ددریځ په هکله ویل شوی دده په وخت کی دقدرت کلی دیهودانوپه لاس کی وه پدی هکله د"صیهونیزم اوکمونیزم" نومی کتاب مؤلف فرانک ل ـ بریتون د"ستالین ماضی" ترعنوان لاندی لیکلی:«ځینی خلک خیال کوی چی ستالین پخپله هم یهودی وٕ خومشهورحقائق داخبره ردوی، ستالین چی اصلی نوم ئی (جوزیف فیساریونوفتش دجوگشفیلی) دی په ۱۸۷۹کال دجورجیا ایالت په غوری نومی غرنی کلی کی زیږیدلی دی .

پلارئی "فیساریون دجوگشفیلی" ددیدو لیلو په منطقه کی بزگروٕ دمورنوم ئی(ایکا ترینا گیلا تسه)وٕ نیکونه ئی دکمباریولی دکلی مزدوران وو....

ستالین لمړی ځل له (ایکا ترینا سفاندسته سره واده وکړ ،له هغی نه ئی یوزوی د(یعقوب دجوگشفیلی) په نامه پیدا شو ،زوی ئی ډیرغبی وٕ نودا وسپنوپه اورگا ډوکی ئی دبرقی میخانیک دنده ونیوه ترڅو چی پلاریی دروسیی ستر دیکتاتورشو .

دوهمه ښځه ئی(نادیا الیلویدیگا)وه ،لدی نه ئی (فاسیلی)نومی زوی پیدا شو ،اونوموړی د سری هوا په سلاح کی جنرال شو ، دستالین لور (سفتلانا)هم له همدی ښځی نه وه ،سفتلانا لمړی ځل لداسی یوه سړی،سره واده وکړچی هویت یی معلوم ندی، اونه دا معلومه ده چی څه وخت اوپه کوم ځای کی داواده ترسره شو ،اوداسړی بیا څه شو؟ دا ټول خاص اوپټ حکومتی رازونه ووٕ ،خو دوهم میړه ئی مشهوراوپیژندل شویدی هغه یهودی میخائیل (کاگانوفتش)د(لازار کاگانوفتش)زوی د سیاسی دفترغړی وٕ ،حتمی ده چی دا به په روسیه کی داوسنی لازار کاگانوفتش په رول اوحیثیت باندی اغیزه لری ،ځکه هغه سړی چی خورئی د ستالین ښځه اوزوی ئی دستالین دلورمیړه وی حتماً به دمهم رول اوحیثیت درلودونکی وی،نو اوس به ئی هغوداواثرله کومه شروع اوچیرته ختمیږی ؟ .

(کاگانوفتش)نه یوازی داچی دسیاسی دفترغړی وٕ ، بلکه هغه دستالین زوم هم وٕ په دی سربیره هغه دستالین مشاوراوجاسوس هم وٕ ، نوهغه ډله کومه چی له ستالین،مولوتوف اوکاگانوفتش ځخه متشکله وه روسیه یی رهبری کوله ،په حقیقت کی همدا یهودی ډله لکه مخکی

دلینن زینوفییف کا تنیف او تروتسکی دلـــی غــوندی وه .

امیلن داجوزایخپل کتاب کښې «دستالـین دژوندپه هکله لیکلی: دستالین انادمورله طرفه یهودی وه ،همدارازپه روسی عالی مجلس کی دخلــورو مهموپوستوخاوندان : دجلسا تورئیس شغرنـــک سکرترجورکن ، درئیس مرستیال کرتنستا یــن اوفازرهم یهودان وو» .

دیهودیت اوکمونیزم دیوالی اویا ورتــه والی بل دلیل داوسپنیزی پردی یا داوسپنیز دیوال دیکتاتوری ترعنوان لاندی«صیهونیز م اوکمونیزم» نومی کتاب مؤلف لیکنه ده هلته چی نوموړی له روسیی نه بهردکمونیستی هیوادو ځخه خبری کوی :

یهودان په روسیه کی دننه اوبهرپه روسیه پوری تړلوهیوادوکی دحکومت مهمی وظیفی په لاس کی لری، اوددی خبری داثبات نه دلیل دیهودانو پرمحبت مشهورامریکائی (دجون گونـــژ) پخپل کتاب (داوسپنیزدیوال شاته)کی لیکنه ده ، نوموړی هلته داپه ډاگه کوی چی په هنگری ،بولو-نیا ، رومانیا اوچکوسلواکیا تولوبا ندی یهودان حکومت کوی، امریکی (گونژ)دخپل کتاب پــه (۴۰)مخ اولسمه فقره کی لیکلی :

" یهودان په دیروحکومتونوکی دمهمرول در لودونکی دی ،که چیرته دځینی اطرافوله غوســی نه هیریدای نونومونه به می ئی یادکړی وو ،دری وارهغه مسکوبیین چی هنگرسی رهبری کوی یهودان دی .

همدارازپربولونیا باندی حاکمان هم یهودان دی، اوپه رومانیا هم یهودی ښځه "انا باوکـــر" حکومت کوی نوموړی درومانیا دکمونیست حزب عمومی منشی ده .... "

مجارستان (هنگری) :

دری گوتی مسکوبیین چی گونژپخپل کتاب کی ورته اشاره کوی یهودان دی اودهغوی نومونه دادی

ماتیاس راکوزی (روزنکرانز)او یرنوجیـــرو (سحر) اولطان فاس .

دهنگری نصیب داسی ووچی دیهودوله خوا پــه نبل شوو دووینوبهونکوکمونستی دیکتاتوریو وآزمویل شی، لمړی دبیلاکون دیکتاتوری وه ، حوکله چی دهغه نظا م مات شوبیلاکون له خپلـــو دیرو یهودی وطندارانوسره روسیی ته وتښتید ل اولدی جملی نه ماتیاس راکوزی اوایرنوجیرو هم وو، پدکال (۱۹۴۵)کی چی کله کمونیستانو هنگری ونیوله ،راکوزی دملک مطلق العنا نــه دیکتاتوراوورپسی(ایرنوجیروا وزولکا ن)ددولت دوهم اودریم سړی وټاکل شول .

راکوزی دستالـین ملگری وُ لـینن ئی هم پیژا-نده ،دبیلاکون په وخت کی ئی داجتماعی محصولاتو سمانیدکی په غاړه درلوده ،اوهمدا ډول نوموړی په نړیوال کمونیزم باندی حاکمی بیروکراسی نمونی غړی هم دی .

سره له دی چی هربهرنی ژورنالیست اوهـــر خبری آژانس پدی حقیقت نه خبردی اوداوسپنیز-دیوال په دننه کی رهبران هم نه پیژنی ،خوبیا هم جریدی دی خواته هیڅ اشاری نه کوی،اوپدی سرگی نهوی چی هغوی یهودان دی،اوکه کومــی جریدی ددی جرأت وکړا ووئی ویل چی کمونیستی قیادت یهودی نسبه دی، نوله هرډول اعلان نه دی ځان محروم وگنی اودتعصب اوتشدید په تطا رکبی حســـاب .

بولــونیـــا :

بولونیا هم په بدبختی اوبدحالی کی لــــه (هنگری) نه کمه نه وه ،هغه کسان چی پربولونیا ئی حکومت کولودگونژ له قوله یهودان وو او-نومونه ئی دادی : مینـــک ، وسکر ، پیترفسکی مودزیلفسکی اوبرمان ،دری لمړنی ئــــی د وزارتونوچوکی لری اوبرمان دوزارت وکیـــل (سرپرست) دی خوسرله دی هم هغه دبولونیا منـل شوی رهبردی .

برمان په فرصوفیاکی له گتـــو (گیتـــو د اوسیدوهغه ځا یونو ته وائی چی خاص دیهودانـــو لپاره په نبا رونوکی داطلی اوسیدونکونه بیـــل جوړکړی شوی وی)ځخه ووت اوپه روسیه کی یی ژوند کولوکله چی روسانوبولونیا ونیوه نوبرمـــان ئی وربا ندی دیکتاتوروټاکه ،هغه دامکان تــر حده کوشش کاوه چی کارونه دپردی ترشا وکړی، او داهم پدی خاطرترڅوکولای شی خپل کمونیستی یهودیت پټ کرای شـــی .

داوسپنیزدیوال دکمونیستی پلاک په دننه کی له روسیی وروسته دوهمه لویه بیروکراسی په بولو-نیاکی حاکمیت لری، سره له دی چی دیهودانـــو شمیرهلته (په کمونیستی بلاک کی) له ۳ % نــه زیات ندی خوپه حقیقت کی ټول مهم کارونـــه او وظیفی ددوی په لاس کی دی،اوپه کاردچی پدی حقایقوسره دهرشکمن شک ورک شی هغه چی په دی

د مسلمان د وژلو جریمه

★ د عمد قتل د کفارې په باب د علماوو نظر:

امام شافعي او امام مالك رضي الله تعالی عنهما داسي نظر لري چي: د عمد قتل مرتکب هم دیت ورکوي، کټ مټ هماغسي چي په خطا قتل کي کفاره شته او د عمد قتل کفاره د یو مريي له آزادولو څخه عبارت دي او که چیرې مريي يي ونه موند نو دوه میاشتي پرله پسي روژه دي ونيسي. امام شافعي ويلي دي: کله چي په خطا قتل کي کفاره شته نو په قتل عمد کي خوشته چي شته.

او امام شافعي د واثلة بن الاسقع په حديث باندي استدلال کوي چي هغه ويلي دي:

د بني سليم له قبيلي حخه يوه دله خلك رسول الله (صلی) ته راغلل او ويي ويل: زموږ له يارانو څخه يوتن د عمد قتل په وجه د دوزخ د اور مستحق وگرځيد، رسول الله (صلی) وفرمايل: يو مريي دي آزاد کړي چي د هغه د هرغړي د آزادي په بدل کي خپل هريوغړي د دوزخ له اور څخه آزادوي.

او امام شافعي د عمد قتل د کفاري د نه يادښت په باره کي چي په قرآن کريم کي يادونه تري نه ده شوي، وايي چي دا کفاره ځکه په قرآن کريم کي نه ده ياده شوي چي د نص له دلالت نه په اولی طريقي سره معلوميږي.

ځيني علماوو ويلي دي چي که چيري د عمد قتل مرتکب قصاص هم شي، بياهم د ده په مال کي د مقتول د قتل کفاره واجب گرځي، همدارنگه څوك چي په خپله ځان وژني (انتحار) کوي کفاره پري لازميږي او دا کفاره د ده له مال څخه اخيستل کيږي. (القرطبي ٣٣١/٥).

د علماوو جمهور ويلي دي چي په عمد قتل کي کفاره نشته او دا د امام ابوحنيفه او امام احمد

←

کی شک کوی اویا انکا رورڅخه شوی چی کمونیـزم ديهودوطرحه ده ،اودنړیوال کمونیزمشا تــــه نړيوال یهوديت ولاړدی،پداسی حال کی چـــی کمونیست یهودا ن هم پهداگهلهدی نهانکا رنـه کوی، خوپهپټهکی پههرهغهکسا نوچی دغهحقیقت خلکوتهڅرگندوی لهکینی اوعقدی نهډکی حملــی کــــوی .

روما نيا : پدی کی څـه ؟

څهدلیل اوشا هدتهضرورت نشتهچی ووا یودروما- نیا لمړنی رهبره (اشا با وکر) یهودهوهځکههــر چائی چی نومااوریدلی نوپیژندلی ئی هم ده .

انا با وکرپهبوخارستکی لهیهودی مورا وپلار نهزیږیدلی ده ،پلارئی قصاب ووا واوس لهخپلــی يوی خورسرهپهاسرائيلوکی ژوندکوی... اودا " انا با وکر" اوس (دکمونیزما وصهیونیزمنومی کتاب دتا لیف پهوختکی)دکمونیستی نړیمشهور اوقوی شخصیت حسا بیږی .

یوگوسلاویـــا :

دکمونیستی بلاک (اوسپنیزديوال)پهدننهکـی مارشال تیتویوازینی دکتاتوردی چی یهود ی نسـهنهدی . اوهمدا علت دی حی دکرملین پــه مخ کی دریدلی وٴ خوتیتوکهخپلهیهودی نهوٴ خودیهودی (موسی بیجاده) شاگردوٴ گونژوائی چی (موسی بیجاده) دتیتومعلموٴ ،اوتیتوخپله ټولهپوهه، علم، نظم اومبادیٴ لههمددڅخــه اخیستی دی .

چکوسلواکیا :

دچکوسلواکیا دکمونیستی گوندعمومی منشی د گونـزٔ لهقولهیهودی دی نومئی رودلف سلانسکی وٴ ،هغهدکمونیستا نولهخوا وروستهلههغهچیملک ئی ونیولودملک واکدا روټاکل شو ،داځکهچــی کمونیستا نوهرځای چی نیولی بیائی وربانـدیٴ یودیکتا تورمقررکړیدی .

داوکرانیا دیکتا تورهم یهودی (مانولسکی) (۴) وٴ .

---

(۱) لمړی چاپ ۱۹۵۴ کال دشبـط میاشت- عربی ترجمه نها دعیســی .

(۲) دبنوموړی مصدر ۱۰۵ - ۱۰۷ مخ .

(۳) صهیونیزم اوکمونیزمص- ۱۰۸ - ۱۱۰ .

(۴) دکمونیزم حقیقت ص- ۱۷۴ .

رضي الله تعالى عنهما، رايه هم ده او د هغوي دليل دا دي چي کفاري په عبادت کي شميرل کيږي او په عباداتو کي قياس ځاي نلري، نو بناپردي قاعدي سره، په عمد قتل کي کفاره نشته، ځکه چه شرعي نصوص يوازي په خطا قتل کي کفاره واجب کړي او په عمد قتل کي داسي نص نه شته او د پورتني قاعدي له مخي په خطا قتل باندي نه قياس کيږي.

★ د هغي دلي کفاره چي يو تن يي په خطايي سره ولي وي:

څلور واړو امامانو په دي کي اتفاق کړي دي چي که چيري يوه دله خلك په خطا سره د چا د وژلو مرتکب کيږي نو د دي دلي پرهريوتن باندي واجبيري چي يوتن مريي آزاد کاندي او يا دوي مياشتي پرله پسي روژه ونيسي او په دي دوو مياشتي که ورته اجازه نشته چي په روژه کي ناغه راولي، مگر د حيض، نفاس او بيماري په حالاتو کي؛ ځکه چي په داسي حالاتو کي روژه نه نيول د پرله پسي والي د ناغي لامل نه گرځي؛ مگر امام ابوحنيفه ويلي دي چي بيماري دا سلسله پريکوي. او بيمارته ښايي چي له ښه کيدونه وروسته روژه له سره ونيسي او د سفر په باب ټول پردي متفق دي چي د روژي لري پري کوي او د روژي پريښودل په کي سيي نه دي او که يي داسي وکړو، روژه دي له سره پيل کړي. (القرطبي ج ٣٢٨/٥) (زاد المسيرتاليف ابن الجوزي ج ٩٣/٢).

★ دوني يا قتل دري ډولونه:

قتل په دري ډوله دي:

١ـ عمد قتل

٢ـ خطا قتل

٣ـ د عمد قتل شبه

اول ـ عمد قتل: هغه د يو انسان د وهلونه عبارت دي چي د وژلو په نيت وي په تيگه وي که په وسپنه يا په لرگي باندي.

٢ـ د عمد قتل شبه: هغه دي چي مقصد په کي وهل وي نه وژل، مثلاً په داسي يوه آله باندي ووهل شي چي عادتاً د هغه په وسيله قتل نه واقع کيږي، لکه لرگي يا وړکي تيگه.

٣ـ خطا قتل: هغه دي چي وهل او وژل دواړه په کي نه وي مقصود شوي.

★ د دري واړو ونو جزا:

اولاً ـ د عمد قتل جزا: د دي ډول قتل جزاومومخ کي ځيرلي.

ثانياً ـ د شبه عمد قتل جزا: په دي کي قصاص شته؛ مگر غليظ ديت (چي ځيرنه يي مخ کي تيره شوه) شته لکه چي د ابي داؤود په سنن کي له عبدالله بن عمر رضي الله تعالى عنهما څخه روايت شوي دي چي رسول الله (صلى) وفرمايل:

(الا ان دية الخطا شبه العمد ماكان بالسوط والعصا مائة من الابل منها اربعون في بطونها اولادها.)

(يعني خبردار اوسي چي ديت د شبه عمد قتل د قمچيني يا امسا په وسيله واقع شوي وي سل اوسان دي په داسي حال کي چي د څلويښتو اوښانو په نس کي بچي وي. او په صحيحين کي راغلي دي چي ابوهريره رضي الله عنه وفرمايل: (د ابوهذيل له قبيلي څخه دوي ښځي سره په جنگ شول او له دي دوو تنو څخه يوه تن هغه بل يي په تيگه ووهله او هغه ښځه يي له هغه ماشوم سره چي په نس کي يي ومړه کړه، بيا داسي حکم وشو چي د (جنين) ديت يي د يو مريي يا وينزي آزادول دي او د ښځي د ديت په ورکولو باندي د قاتلي ښځي ـ قبيله مکلفه شوه).

له دي ځايه معلوميږي چي د شبه عمد قتل د ديت وجوب لکه خطا قتل د قاتل پرقبيلي باندي دي.

ثالثاً ـ د خطا قتل جزا:

١ـ د ديت وجوب دا خماس (خمس، خمس) په بنه کي: لکه چي احمد او اصحاب سنن له ابن مسعود رضي الله عنه څخه روايت کړي چي هغه وويل: د رسول الله (صلى) د خطا قتل په ديت کي د شل بنت مخاض شل بني مخاض چي نروي، شل بنت لبون، شل جذعي او شل حقو ـ په ورکولو امر وفرمايل).

او فقهاوو پردي اتفاق کړي دي چي په خطا قتل کي کفاره د قاتل پر قبيلي باندي لازميږي ـ او **په دي مسألي باندي اجماع شوي دي.**

٢ـ د کفاري وجوب: کفاره د يو مؤمن مريي له آزادولو څخه عبارت دي؛ البته ايمان په کي شرط دي، فرق نه کا چي دا غلام نارينه وي او که ښځه وي، وړوکي وي يا لوي او که چاونه موند نو ښايي چي دوي مياشتي پرله پسي روژه ونيسي.

روزنه ای به دنیای اندیشه اقبال

اقبال وشعرای متصوف :

نویسنده: وحید "مژده"

قسمت اول :

شاعر نامدار شرق علامه اقبال لاهوری را میتوان یکی از احیاگران اقلیم قبله در قرن حاضر بشمار آورد. اندیشه وی نه تنها در تاسیس کشور پاکستان وبعد از آن تاثیری عمیق از خود برجا گذاشت بلکه درکشورهای دیگر اسلامی از جمله در ایران نیز اندیشه اقبال در تحول وتحریک افکار موثر افتاد. داکتر علی شریعتی نویسنده ومتفکر معروف ایرانی تا حد زیادی متاثر از اندیشه اقبال بود

نوای من به عجم آتش کهن افروخت
عرب ز نغمهٔ شوقم هنوز بی خبر است

←

★ **د یوتن په بدله کې د یوه ډله خلکو قصاص کول:**

سعید بن المسیب له عمر رضي الله عنه څخه روایت کړي دي چې د صنعا له اوسیدونکو څخه هغه اووه تنه ووژل چې هغوي په (ډله ییزه) توګه یو سړي وژلي و او ویې ویل: که چیرې د صنعا اوسیدونکي ټول د دې سړي په مرګ کې سره متحد شوي واي، البته ټول به مې وژل.

باجي په المنتقي، د امام مالك موطا په څېړنه او شرحه کې ویلي دي: اما د څو تنو د وژلو په باب چې دا ټول د یو تن په وژلو کې سره شریك وي، باید وویل شي، د دې ډلې ټول افراد چې په قتل کې شریك وي د هغه یوتن په قصاص کې وژل کېږي او دا د علماوو د یو جماعت مذهب دي او دا د عمر، علي، ابن عباس او د صحابه وو رضوان الله تعالی علیهم اجمعین د یوې ډلې نظر دي او د ښارونو فقها هم په همدې نظر باندې متفق دي ـ او یو تن مو داسي ونه موندل چې نظریې په دې باره کې د عمر رضي الله تعالی عنه له نظر سره مخالفت ولري، نو ثابته شوه چې په دې مسأله کې اجماع صورت نیولي دي (المنتقي ۱۱۶/۷).

علامه کاشاني په بدائع الصنایع کې ویلي دي چې (که چیرې یو جماعت د یوتن د وژلو مرتکب شي نو دا ټول د قصاص له مخې پرهمدې یوتن باندې وژل کېږي، بیایې دا قول تفسیرکړي او ویلي یې دي کله چې یوه ډله خلك د یو تن د وژلو اقدام وکړي او ویې وژني، حق دا دي چې ټول

باید قصاص شي یعني د هغه یوه سړي د وژلو په بدل کې ووژل شي، ځکه داسي وژنه یا قتل د عادت له مخې له مرستې او تعاون نه پرته نه دي متصور، که چیرې په دغسې قتل کې ټول شریکان ونه وژل شي د قصاص ور به وتړل شي، ځکه هرڅوك چې د یو چا د وژلو مرتکب شي ـ یو تن به له ځان سره په دې جرم کې شریك وښیي ترڅو په دې توګه له قصاص نه ځان بچ کړي ـ نو په دې صورت کې د قصاص هغه هدف (حیات) چې شریعت ورته ټاکلي دي نه متحقق کېږي). (۲۳۸/۷).

اقبال درابتدا بزبان اردوشعرمی سرودوشعروی به این زبان نیزگوی سبقت راازشعرای معاصرش ربوده بودولی آنگونه‌که اقبال خودتصریح می کند شعربرای وی وسیله‌برای تاٴمین معشیت نبودهدفی که‌وی ازسرودن شعرداشت بمراتب والاترازآن بودکه‌درترازوی اندیشه‌آب و نان قاهل پیمایش باشد .

اقبال درتبیین معانی بلندی که‌میخواست به‌اذهان دیگران القاء کندمحدوده‌ٴ زبان اردو رابسیارتنگ یافت وبه‌همین منظوربزبان فارسی روی آوردوپس ازاندک مدتی بجائی رسیدکه وی رابزرگترین شاعرپارسی گوی قرن بیستم خواندند اوبزرگترین شاعرپارسی گوی این قرن بود درحالیکه‌خودحتی ادعای شاعربودن نیزنداشت :

درزبورعجم‌می گوید :

نغمه‌کجا ومن کجا ، سازسخن بهانه ایست

سوی قطارمی کشم ناقه‌ٴ بی زمام را

ومیگوید : " من هیچوقت خودمراشاعرتصورنکرده‌ام . مرابا هنرشاعری هیچ علاقه‌ئی نیست . البته هدفهائی دارم‌که‌برای بیان آنها قالب شعررابرگزیده‌ام وگرنه ..

نه‌بینی خیرازآن مرد فرودست

که‌برمن تهمت شعروسخن بست

درانتخاب میان قالب ومحتوی شعراقبال به‌محتویٰ درمقایسه باقالب ارجحیت بیشترقایل شده وبه‌معنی شعربیشترتوجه‌داشته است اگردربعضی مواردشعرش ازصنایع لفظی دورمیشوددرمواردی است که‌بین زیبائی لفظ وکمال معنی مورد دوم رابرمی گزیند .

معنی آن باشدکه‌بستاند ترا

بی نیازازنقش گرداند ترا

اقبال شاعرمتعهدراوارث پیامبران می داندبنابراین معیاری برای شاعرخوب وشعرخوب بدست می دهد . ازنظراقبال هرملتی به‌شاعران با دردنیازمنداست شاعرانی که‌بارمسئولیت وراثت پیامبران رابرروی دوش خویش احساس کنند وبه‌بیدارگری ملت های بخواب رفته‌دامن همت به‌کمرزنند :

فطرت شاعرسراپاجستجوست

خالق وپروردگارآرزوست

شاعراندرسینه‌ٴ ملت چودل

ملتی بی شاعری انبارگل

شعررامقصوداگرآدمگری است

شاعری هم وارث پیغمبری‌است

اقبال دربیداری نیم قاره‌ٴ هندومبارزه‌وتلاش درجهت آزادی این سرزمین ازچنگال استعمار لحظه‌ئی ازتلاش بازنماند اوباشعرخویش سرودهائی انسان ازتسلط انسان رابرانسان ستمزده عصرخویش عرضه داشت . اقبال تنها یک شاعرنبود اومحققی بزرگ والامقام‌نیزبود . اقبال درجستجوی عوامل انحطاط مسلمین به‌نقش شعروادب توجه‌بسیارداشت . درحالیکه‌خودهم‌شاعر بودوهم‌متصوف ،تاثیرات منفی راکه‌بعضاً افکارشعرای متصوف برجامعه‌ازخویش برجانهاده‌است نیزازنظردورنداشت ونقادانه برآن انگشت نهاد .

موقعیکه مثنوی معروف اقبال بنام "اسرار خودی" درسال (۱۹۱۵) میلادی منتشرشد ازآنجا که درمقدمهٔ آن اقبال "حافظ" وتاثیرات اندیشه وی برافکار جامعه را به نقدکشیده بود مورد انتقاد قرارگرفت. اقبال ادعا داشت که منقدین نظر وی را بدرستی درک نکرده اند منظور وی از انتقاد برجنبه های نفسی تاثیرشعرحافظ برجامعه بداین معنی نیست که وی با شخص حافظ ویا با

تصوف اسلامی به مخالفت برخاسته باشدچنانچه درجواب آن انتقادها چنین نوشت :

" بحث درباره مذهب حکما نیست بلکه جای تاءسف اینجاست که این مسئله عنصرغیرقابل انفکاک ازادبیات اسلامی گردیده است ومسئولیت بیشترآن بدوش شعرای صوفی است .... بهترین گواه این امرادبیات فارسی است که من هم ازنظرفلسفی وهم ازنظرتاریخی با بعضی ازاین مسایل اختلاف دارم زیرا این مسایل درحقیقت فلسفی اندولی آنچه که بصورت عام با مسایل تصوف ارتباط می گیرد ،من چگونه میتوانم با مقاصدتصوف مخالف باشم؟ آیا کسی میتواندمدعی مسلمانی باشد ولی باکسانی مخالفت کندکه نصب العین وغایه وهدف آنان محبت رسول الله (ص) است وازاین طریق باذات باریتعالی ارتباط تعلق پیدا نموده وباعث پختگی ایمان خودودیگران میشوند؟ اگرمن با صوفیه مخالف بودم به حکایات ومقولات مثنوی استنادنمی کردم.

.... به اعتبارمقام شاعری من حافظ رادارای مرتبهٔ نهایت بلندمی دانم لیکن برای ارزیابی قدروقیمت شاعرباید ازنظرتاثیرات اجتماعی معیارهائی موجودباشد. ازنظرمن معیاردرین موردا ینست که اگرشاعری دربیان خویش پیامی داردکه نهایتاً" به اغراض واهداف زندگی همدرد مددگاراست آن شاعررا میتوان خوب دانست اما اگرپیام اشعارش منافی با اهداف حیات ودرنهایت بسوی بی رمق ساختن وکمزورساختن قوت زندگی میلان داشته باشد،اندیشه چنان شاعری مخصوصاً" ازنظراجتماعی برای جامعه مضراست .حالتی که خواندن اشعار خواجه حافظ درذهن خوانندگان خویش بوجودمی آورد درشرایط کنونی برای افرادجامعه" که دریـن زمان درجهان حیات بسرمی برندنهایت خطرناک است ."

درنامهٔ بتاریخ ۱۷ می ۱۹۱۹ به حافظ محمداسلم جیراجپوری چنین نوشت :

" آنچه که من دربارهٔ اشعارحافظ نوشته ام مقصدازآن فقط تشریح اصول ادبی اشعاروی بوده است . من کاری به زندگی فردی یا معتقدات وی ندارم اما مردم عوام این باریکی را درک نکردند .اگرهدف ادبیات این باشدکه حسن وزیبائی راتشریح نمائیم ،فرقی نمی کندکه نتیجه مترتب برآن مفیدباشدیا مضر ،درآنصورت حافظ ازبهترین شعرای عالم است ."

درنامهٔ دیگری دربارهٔ ادبیات فارسی چنین اظهارعقیده می نماید:

"غلب شعرای ایران کسانی هستندکه طبق تمایل طبیعی خودبه فلسفهٔ (وحدت وجود)تمایل داشتند. قبل ازاسلام هم درملت ایران این تمایل طبیعی وجود داشت اگرچه اسلام برای مدتی مانع رشدونموی آن گردیدولی باز هم بمرورزمان ذوق نژادی وطبیعی ایران به نحونیکوتر تبارزنمودبعبارهٔ دیگربه پایه گذاری ادبی منجرگردیدکه شالودهٔ آن بروحدت وجودنهاده شده بود . این شعرا به سبک فوق العاده عجیب که بظاهر بسیاردلپذیراست شعایراسلام را دگرگون ساختند وبرهرفکراسلامی پیرایه ئی پوشانیدند . اگراسلام افلاس رازشت می گویدحکیم سنائی افلاس رابهترین سعادت قرارمیدهد . دین اسلام به جهاد درراه خدا امرمی نماید اما شعرای عجم ازاین شعاراسلامی مفهوم دیگری می جویندمثلاً" :

غازی زپی شهادت اندر تگ و پوست
غافل که شهید عشق فاضل تر از اوست
در روز قیامت این بهاو کی ماند
این کشتهٔ دشمن است و آن کشتهٔ دوست

این رباعی از نظر هنری شعری بسیار عالی و شایستهٔ تحسین است ولی اگر عادلانه نگاه کنید در تردید جهاد اسلامی هیچ روشی دلکش تر و زیباتر از این نمیتوان انتخاب نمود. کمال شاعر درین است که جامی از زهر را چنان در کام دیگران فرو می ریزد که طرف مقابل گمان می کند آب حیات به وی نوشانیده اند آه! قرنهاست که مسلمانان چنین می پندارند"
و در غزلی همین معنی را در یک بیت افاده می کند.

من آن علم و فراست با پرکاهی نمی گیرم
که از تیغ و سپر بیگانه سازد مرد غازی را

انتقاد اقبال بر آن قسمت از ادبیات تصوفی که تاثیر منفی بر تلاش انسان در جهت تسخیر طبیعت دارد به این معنی نیست که اقبال بر اعتقادات آنان یکسره به مخالفت برخاسته است بطور مثال شورانگیزترین غزلهای اقبال با الهام از غزلهای حافظ سروده شده است مثلا" این غزل اقبال که میگوید :

چون چراغ لاله سوزم در خیابان شما
ای جوانان عجم جان من و جان شما

الهام گرفته از این بیان حافظ است که :

ای فروغ ماه حسن از روی رخشان شما
آب روی خوبی از چاه زنخدان شما

حافظ می گوید :

اگرچه عرض هنر پیش یار بی ادبی است
زبان خموش ولیکن دهان پر از عربی است

اقبال میگوید:

به شاخ زندگی ما نمی ز تشنه لبی است
تلاش چشمهٔ حیوان دلیل کم طلبی است

اقبال بروزن غزلهای حافظ چندین غزل دارد در بعضی موارد نیز بیت های از حافظ را تضمین کرده گاهی اقتباس نموده ویا با تغیر لفظی در بیان خویش بکار گرفته است . در مورد کابل می گوید :

هزار مرتبه کابل نکوتر از دلی است
"که آن عجوزه عروس هزار داماد است "

مصرع دوم با کمی تغیر بیتی از غزل معروف حافظ است که :

مجو درستی عهد از جهان سست نهاد
که این عجوزه عروس هزار داماد است

بعلت تعلق خاطری که به حافظ و سعدی دارد و الهامی که از آشعار آنان گرفته است می گوید:

بقیه در صفحه (۴۶)

دتوري شپي مسافر

ليکوال : نسيم حجازی

ژباړه او لیږدیز :

م ـ ز ـ شفيقی

د تیروګنو لنډیز :

ګرانو لوستونکو !

تاسو دناول په تیرو برخو کی ولوستل چی د اندلس له اسلامی حکومت څخه یوازی غرناطه د مسلمانانو په واک کی پاتی ده هغی ته هم عیسوی پاچا فردیناند په سپنتافی کی لښکری اچولی او د غرناطی د نیولو اراده لری، هغه ملکه ایزابیلا ته تسلی ورکوی چی ژر به یوزیری ورباندی وکړی . دفردیناند له خبرونه معلومیږی چی د غرناطی حاکم ابوعبدالله او د هغه وزیر ابوالقاسم هم له دوی سره سولی او تسلیمی ته راضی شوی دی ، او اوس یی نوی د (۷۰) ورځو لپاره ترمنځ داوربند تړون شوی او په لنډو ورځو کی به ابوعبدالله فردیناند ته د ښار کلی ورسوه تنه یرغمل هم سپاری .

همدارنګه مو ولوستل چی عاتکه دخپل کاکا له میرمنی سره د بام پرسر دغرناطی دحالاتو په اړ خبری کوی، دکاکا میرمن یی چی کورته ننوزی عاتکه د تیرو خاطروپه دالان ورننوزی هغی ته د حامد بن زهره او د هغه له زوی سعید سره د پیژند ګلوی ورځی ورپه یاد شی، هغه ورځی ورپه یاد یږی چی د عاتکی پلار نصیر د مجاهدینو تکره مشروی او بیا د نصیر جنګی کلاته له غرناطی نه د عتبه په نامه یو تن دشلو تنو په مشری ورمعرفی کیږی، له څه وخت تیرولو نه وروسته عتبه خیانت کوی او د کلا یو برج له ننه خوا نه په بارو تو الوزوی، په دغه جګړه کی د عاتکی پلار او مور دواړه شهیدان کیږی او عاتکه له هغی وروسته له خپل کاکا هاشم سره اوسی .

اوس دغرناطی دامید ستر ګی د موسی بن ابی غسان او حامد بن زهره په لوری دی ،حامد بن زهره په لری غرنیو کلیو کی خلک جهاد ته هڅوی او موسی بن ابی غسان له غرناطی نه کله کله د فردیناند په لښکرو ناڅاپی بریدکوی، د عاتکی کاکا په عجیبه اندیښنه کی راګیر دی، د وه زامن یی د یرغمل کسانو په ډله کی راغلی ، او هغه د غرناطی او خپلو زامنو راتلونکی ته په اندیښنه کی وی، د موسی بن ابی غسان په مشوره حامد بن زهره له سمندرنه پوری غاړی ترک او مراکش د مسلمانانو د مرستی جلبولو لپاره روانیږی ،ـ سعید په دغه موده کی د هغو رضاکارو په ډله کی دی چی دغرناطی کلا بندښار ته خوراکی موادا و نور ضروریات رسوی .

يوەورحٓ سعيددعاتكى دكاكاكورتەراحىٓاوكيسەكوى چى موسى بن ابى غسان چى دغرناطى دمسلمانانو دمقاومت وروستى مورچل كنهل كيدەهم شهيدشو ، اودبثمن دهغەخالىٓ آس دغرناطى بثارتەراا ستولـــى ، سعيدبيا غرناطى تەحىٓ اوحٓوورحٓى حٓنديرى عاتكەزياتى ورپسى انديثمە وى ، اوهرەلحظەدهغەدراتگ انتظاربا سى دغەپيبثى تولى دعاتكى پەخيال كى يوەپربلەپسى راتروندى كيرى ترحٓوچى دكاكاميرمن يى غرورتەكوى چى كورتەراشى اوعاتكە حٓوا ب وركوى چى درغلم .

داستان تردى حٓايە رارسيدلى وٴ داتاسواوداهم دداستان پاتى برخـــه .

دريمەبرخـــه

د هاشـم ميلمـه :

دجگرى لەاوربندنەترا وسەپنحٓەويشت ورحٓى تيـــر ى وى ، خوعاتكى تەددى پنحٓە ويشتوورحٓوپيبثى ديـــوه ويروونكى خوب پەخٓيروريا ديدلى ، كلەبەچى ددغى خوبونو لرى وشليدە نوهغى پە بى وسى اوناچارى پەخپل زرەكى پەوارواردا پوبثتنى كولى .

آيا پەدى راتلونكوپنحٓە حٓلوينبتوورحٓوكى بەكومەداســى معجزەبثكارەشى چى زمورىدنصيبەقام دمريتوب لەذلتـــه وزغورل شى ، آيا حامدبن زهرەبەناحٓاپەداپيغام راورىچى دتركيى ، الجزايراومراكش نەداسلام دغازيانولبثكرزمور مرستى تەراودانگل ؟!!

پەدى پوبثتنوكى بەكلەكلەدهغە پەحٓيرەكى دپاخەعـزم اوارادى رنا وحٓليدەاوكلەكلەبە دوەزرەتوب اونابــاورى تياروپنجى وربانـدى خبثى كرى .

يوەورحٓ چى لمرولويد دآسمان پرلويديحٓەحٓندە دلمروړانگى ورو ورو سوررنگ غورەكرناحٓاپە هغى دهاشم دكشرى لور خالدى غږواوريد :

خورجانى ، خورجانى ! دمنصورمامارا غى .

عاتكە پەبيرە راپورتەشوەچى زينوتەيى وكتل خالـــدە پەمندەدهغى خواتەورغلە ترلاس يى ونيوەاوبثكتەيـــــى د انگرلورى تەبيولە .

خالدى وويل : لەهغى سرە يوبل ميلمەهم راغلى اوچى لوړاندى لە دروازى بهرعاتكى وكتل حٓاى پەحٓاى كرختە ودريدە ، وينەيى پەرگونوكى ودريدەاوحيران يى مخامـخ دسعيدسرەبل تن تەكتل دهغى سپينەلنگى پرسرترلنى وە شنى شنى سترگى يى وى غوريى لەسم نيمايى نەترحند ى پورى شليدلى وٴ اوپەمخ يى هم پيكەزخم ښكاريدە ږيرە يى خريبلى وە اودسرويبثتان يى پەلونگى كى پټ وو ، كــه دهغە دبريتونواوورورحٓوويبثتان سوررنگى واى نوبى شكــه بەعاتكى ويل چى داهماغە كس دى چى تصويريى دهغەپەزړە نقش دى ، سعيداوهمغەميلمەنيغ دهاشم مهمانخانى تــــه راغلل اوترلږحٓندوروستەسعيدبيرتەبهرتەراووت عاتكـــه پەمندەورغلە اوسعيدتەيى وويـــل :

سعيدە ستاسرەحٓوک راغلـــى ؟

دهغە نوم طلحە دى ، زە نورترى خبرنەيم خوواييى چى لەقرطبەنەراتبثتيدلى اوغرناطى تەراغلى اوس دابوالقاسم پەدفتركى دقسطالى ژبى ترجمان دى ، ماتە "عمير"رامعرفى كر ، هغى لەهاشم كاكاسرە دليدوپەوخت كى چى كلەخپل تيرسرگذشت ياداوەهاشم كاكايى سخت تراغيزى لاندى راغى اوس نن ماتە معلومە شوەچى دكوموكسانوچى دبثمن تـــه ديرغمل سپارلوپريكرەشوى وە هغەنن سهارسينتافى تـــه وليږدول شول .

عاتكە : عبيداوامين هم پكى وو ؟

زەدكلى لورى تە راتلم عميرطلحەهم راسرەملگرى كــړ ويل يى ابوالقاسم يولېک هاشم كاكا تەوركرى دى اودا دى هغەاوس لماسرە راغلى .

عاتكەپەفكركىدەبەشوەبيا يى پوبثتنەوكرە :

پەدى ستاباوردى چى هغە طلحە نوميږى ؟

هو ! ماخودهغەهمدغەنوم اوريدلى خوتەولى پريشانه يـــى ؟

- عاتكى حٓواب وركــړ :

تيرى پيبثى مادهرانسان پەباب پەشككى غورحٓـــوى ، زەعتبەيادوم ، هغەپەهمدى شكل وٴ ، هغەزماپەغشى تپـــى شوبالكل پەهمغە حٓاى ددى سرى غوږهمحٓيرى شوى دى خـود هغى دسراوږيرى ويبثتان سرەوو ، خودا ږيرەنەلرى اودســر ويبثتان يى مانەدى ليدلى ، كەدهغەوروحٓى اوبريتان سور رنگ تەميلان درلودى نومابەويل چى هغى خامخاخپل نـوم بدل كرى دى .

سعيـــد وويل :

عاتكى ! تەبايد دومرە پەتشويشكى ونەلوېږى ستـــا دپلارقاتل ستاكورتە دراتگ جرئت نشى كولى ، كيداى شـــى ديركسان كټ مټ پەيوەدول اويوەحٓاى زخمى وى .

عاتكى وويل : زەربثتياهم شكمنەيم ، زەفكركوم چى هغى خپلەحٓيرەبدلەكرى وى اودخپلوويبثتانورنگ يى اړولـــى وى ....

* * *

سلمى دماسختن ترلمانحٓەپورى دهاشم دراتگ انتظـــار كاوه بيايى يوى نوكرى تەوويل : اوسبايى هغەرانشـــى نوميلمەتەدوەى واستوه ، لږوروستەنوكرەراغلەوي ويـــل : باداررا غى نيغ مهمانخانى تەولاړويل يى زەبياوروستــه دوەى خورم اوعاتكە زرلەحٓايە جگەشوە سلمى تەيى وويل ترورجانى زە حٓم ، ماتەخوب راحٓى .

- دومرە وختى ؟

- ترورجانى زماطبيعت ديرخراب دى لەلمانحٓەوروستــه سمدستى ويدەكيږم پەدى كى خالدى لەبلى كوتى نەغږوكر راحٓەتاماتەدىدكيسى وعدەكرى وە ، زەلەتاسرەويديږم ....

لږوروستەعاتكە هغى دريحٓى تەلندەپەبام ناستەوەچى لاندى پەمهمانخانەكى دهغى كاكالە ميلمەسرەناست وٴ او خبرى يى كولى عاتكى كراغوږونيـــو .

هاشم ویـــل :

ـ داکلە امکان لری چی هغە راشی اوزەپری خبرنەشـــم ابوُلقاســـم بایدپراوتوبوتوباورونەکری .

میلمە وویل :

ـ صیب ! دحامدبن زهرە پەباب لومری خبرداوەچی هغەپە مالتاکی بندی دی فردینانددهغەلپارە بیری واستولـــی وروستە دابیری بالکل ورکی شوی اوس نوی اطلاع داراغلی چی ددریاب پرساحل دشپی پەتیارەکی دری بیری دریدلـــی اودقطلە دوی بیری یی دوبی کری اوبیرتەناڅاپەورکـــی شـــوی دی .

هاشم وویل : نوپەدی بیریوکی بەحامدبن زهرەراغلـــی وی ؟

میلمە وویل : فردینانداپەهمدی اندیښنەکی دی چی لە کوم مهم ماموریت نەپرتە هغەبیری دومرەخطرناک ساحل تەنږدی کیدی .

هاشم وویل : زەاوس هم فکرنەکوم خوکەحامدبن زهـرە راغلی وی خامخابەدلتە راورسیږی .

ـ صیب هغەامکان لری تریوە وختە چیرتەپټ واوسی .

لەابوالقاسم سرە داویرە دەچی هغە بەبلواجورەکـــری اودغرناطی خلک بەبیادفردیناند پرضدجگری تەراوپاروی، بیابەخامخازمورځلورسوەیرغملوتەچی ستادوەزامن هم پکـی دی ضرروررسیږی .

هاشم : زە پەحامدبن زهرە څە وکړم ؟

میلمە : ابوالقاسم غواری چی تەهغە تەنصیحت وکـــړە، کەهغەڅەبلواجورەکری ستازامنوتەخطردی .

تەپەیودول نەیو دول دهغەمخە ونیسەکەنەوی بایدبندی یی کری ځکە کەیوځل دجگری اوربل کری بیاوضعیت د یـر خرابیږی .....

عاتکی یوځل غوښتل چی لەبامەپەزورەکاکاتەچیغی کری چی ستامیلمەزمادپلارقاتل عتبـــەدی خودهغی غږپەستونی کی وچ شو، غوښتل یی پەمندە ځان لودی ځایەلری کـــری خولکەپښی یی چی کلکی میخ وی هملتەبی سیکەناستەوە .

هاشم وویل : زەبەترسهارەښەفکروکړم اوسهاربەفیصلـــە درتە واوروم خودومرە درتەوایم چی زماپەحامدبن زهرە هیڅ دول تکلیف نەلوریږی اوکەزەپوهیږم چی هغەتەڅـــە خطرپەمخکی دی بیازە دابوعبدالله اوابوالقاسم نـــە د حامدبن زهرەسرەدمرگ پەلارەملگری خوښوم اوخپلوزامنـــو تەهم همدالارە مناسبە بولـــم .

میلمەوویل : داتەڅەدول فکرکوی ! پرهغەهردول تیری هیڅوک هم نشی زغملی یوازی دهغەدقیام مخنیوی بایـــد وشی تاسواستراحت وکری زەنیمەشپەلەدی ځایەراونیـــږم شاید بیاونەوینـــو .

هاشم : نەتەچی هروخت روانیږی زە بە بیدارومِ اوښایی زەهـــم لتاسرە تک تە تیارشم اویوځای ولاړشونبەفعلا" دیشپەپەخیـــر .

* * *

لږوروستەعاتکە خفەخپلی کوټی تەننوتەاووی ویل :

پەزماربە! زەکمزوری عاجزەاوس څەوکړم ،پەدی کورکی زماحیثیت دیوی یتیمی نجلی دی پەدی کلی کی هیڅوک هم زماخبری زمادکاکاپرخلاف نە منی، ای دجزااوسزا خاوندە ! ماتە همت راکرە چی خپل کاکالەدی گناە نەراوگرځولـی شـــم ....

وروستە هغی لمونځ وکراوپەژوروسوچونوکی دوبەشوە ..

بهرتوری وبریښیدی اوتوندباران پیل شو ،عاتکی لــــە ځانە سرە پریکرەوکرە چی سهارتەبەدکاکااوعتبەدمجلس پەباب تول حال وایم اوهغەیوساعت لەیوارخ نەپربـــل اوښتە وروستەبیاپەدرانەخوب ویدە شوە .

دعاتکی اندیښنەاودهاشم بی وسی :

عاتکەلەدرانەخوبەراویښەشوە ،پەکوټەکی تراوسەتیارە وە ، هغەپەبل اړخ واوښتەاوبیرتەیی سترگی پټی کـــری خویووپرروونکی خیال یی تول بدن ولړزاوەاوراجگەشـــوە چادریی پەسرکراوځولحظی وروستەهغەپەحویلی کی وە، ـ باران دریدلی وُ خوهوادومرە تیارە وەچی څوقدمـــــە وړاندی سترگوهیڅ نەلیدل ، وروستەیی پام شوچی لـــــە دروازی سرە پەختوکی دآسانوتازەپلونەښکاری مهمانخانی تەیی وکتل هغەهم تشەوەوپوهیدەچی عتبەتللی ،دمزدورانو دکوټی دروازە یی پەزورە وټکولەچی یومزدورراووت هغـــە زرتری وپوښتـــل :

کاکاچیرتەتللی ؟

مزدورځواب ورکړ : هغەچی بیگالږویدەشوجعفرراغـی او راویښ یی کړهغی خدای (ج) خبردی څەدرتەوویل اوبیـــا هغە دواړە پەتوندباران کی بیرتە ووتل ښایی دسعیـــد دوی کرە تللی وی نیمە شپە لەهغـــە ځایە بیرتەراغـی بیایی میلمە ویښ کراولەهغەسرە روان شو .

عاتکە : لږدروازە خلاصە کړە .

نوکر : دومرە زرتراوسەسهارهم نەدی .

عاتکە : بی عقل کیږە مە ، سهاربەشی زرکوە !

نوکر : تەچیرتە درومی !

عاتکە : وخت مەتیروە زردروازە خلاصە کړە .

هغەدمخامخ ژورناولارەونیوەپەناوکی لږلږاوبەروانـــی وی دهغی پښەپەیوە دپرە ولگیدەاوبیاپەاوبوکی ولویدە بیرتەراپورتەشوەاوپەمندەیی دسعیددکورلارەونیوەدحویلی لەبهرنی دیوال نەواوښتەاووړاندی چی ورسیدەدسعیدپـە کوټەکی دیوی تتی وړانگی دهغی ترسترگوشوی زرزورغلـە اوچی وریی خلاص کړځوواری یی سعیدە ، سعیدە! چیغی وکړی اودسارەشمال دتوندی څپی پەڅیرکوټی تەننوتە ،یوســـری مخ پرقبلە ناست وُ اودوعایی کولە ، عاتکی دهغەڅیرەنە لیدە ، سری زر زردوعاخلاصەکرەمخ یی راوگرځاوەخوهغـــە سعیدنەوُ .

عاتکە لږوارخطاغوندی شوەوی ویل : تەڅوک یی اوسعید چیرتەتللی ؟

ناآشناسړی چی لەجامونەیی ښکارە وەچی کومعادی سړ ی نەدی پەداډمنەلهجە وویل : سعیدنشتەچیرتەپەکوم مهـــم کـــار پسی وتلی .

لەلږدیروپوښتنواوځوابونونەوروستەعاتکەوپوهیدەچـی دغە بیگانەسړی لەحامدبن زهرەسرەراغلی اودترکیانـــو دبیړیوکپتان دی، دلومړی ځل لپارەیی پەدقت دهغەلـــە وقاراوحیانەدکەڅیرە ترنظرتیرەکـــړە .

عاتکی لەهغە دمالتادبندیخانی اودحامدبن زهـــرەد خلاصون پەباب داسی پوښتنی وکری چی دغەناپیژندوی‌مسافر

بی حیران کربالاخره هغی تری وپوبتل !

ته دهغه‌لەزندانی کیدواووروستە دبیرتە خلاصیدونەچـــا حبـــرەکری ؟

عاتکه: تیرمابنام دابوالقاسم استازی زماکاکاتەکیسم وکرە ماهغوتە غورنیولی وء .

ورروستەعاتکی بیاوویل :

کەحامدبن زهرەغرناطی تەولارشی دابوالقاسم سپاهیـان بی خامخابندی کوی، کەزەخبرەوای چی هغەراغلی نـو زر ترزرەبەمی احوال ورکری وء .

بیگانه مسافروویل : تەبی غمەاوسەحامدبن زهرەدومرە پی خبرەهم نەدیهغه پەدی تولودسیسو ممکن خبروی،کەخبر نەوی هم پەغرناطەکی دهغەدومرە ملگری اوشاگردان دی چی خوک بەپورتەونشی ورتەکتلی .

عاتکی وویل : خوتەپەدی خبریی چی دهغەدنیولولپـارە لوی سازش روان دی بیاعاتکی دحامدبن زهره نوکری زبیدی تە غږکر: ترورجانی! زەغرناطی تەحُم یونوکرابیدارکـرە ورتەووایەچی دکلی نەبهرهلتە ددبنتی پەسرکی ودربری زەیوآس راتیاروم اوحُم ، اوعاتکە ددروازی پەلوری روانەشـوە

بیگانه مسافرپری غږکر: ودریږه اوعاتکی مخ وروارواوه .

ستاپەدی باوردی چی ستاکاکا ....

عاتکه: هوکەزەاوس دکاکاپەباب خُەوایم خلک بەمـــی لیونی بولی، خومادهغه دیری خبری واوریدی، نن شپەلـم هغه سرەهغەخاین وء چی زماپلاریی شهیدکری دی .....

بیگانەمسافر: بنه نوستاتگ غرناطی تەمناسب نەدی زە ستاپیغام رسوم عاتکی زبیدی تە وویل : بنەدەهغەتەیـو آس تیارکرە بیایی بیگانه مسافرتەمخ واړ؛اوه وی ویل: تەپەغرناطەکی بلدیی ؟

نەزە دیرپخوایوحُل راغلی وم هغەوخت ماشوم وم

عاتکه: بنه نوتەدالسبین لوی چوک تەحُان ورسوه ،هلتە دجومات ترخنگ دحامدبن زهرەمدرسەدەدهغه دکوریـــوە دروازەمدرسی تەراوتلی اوبلەیی شاتەیوی تنگی کوخـــی تە، هغەبەاوس‌بنایی نکوم دوست پەکورکی وی خوبیاهم‌تە لەهمدغه حُایه دهغەپتە موندلی شی دایی وویل اوعاتکە لەکوټی نەووتە .

حُودقیقی وروستەبیگانه مسافرهم لەکوټی راووت ــ دهغی پرسرسپینەلنگی وه نورتولحُان یی پەیوەلویــه چپنەکی پټ وء اوترملایی دچپنی پرسردتوری پوښ حُوړندوء هغەدسترگوپەرپکی پرآس پنبەوارولەاوبیاپەډیرەتونـدی هغـه لەدروازی ووت .

زبیدی عاتکی تەوویل :

عاتکی لوری ! دهغەنوم دی اوریدلی ؟ نوم‌یی سلمـان دی، هاشم کاکاویل چی دترکانودبحری پوځ یوافسردی .

بیازبیدی دحامدبن زهره اوهاشم ترمنځ هغەحبری چی دشپی تیری شوی وی عاتکی تەوکری ،هغی وویل چی حامـد بن زهره هاشم تەپەدی دیرپەغوسەوء چی زامن یی یرغمل لیږلی .

دغەوخت منصورلەخوبەویښ شوچی سلمان یی پەکوټەکی ونەلیدبهرتەراووت اوزبیدی تەیی وویل چی هغەزمـــا سکانی کاکاچیرتەولاړ؟ زبیدی ورتەویل چیرتەیی حُەکارو بیرتە زرراحُی ....

عاتکی ورتەوویل : هغەستالەخبرونەپەتنگ شواوولاړ .

- منصور : دچالەخبرونە ؟

- ستـــا .

منصورخفەغوندی شو وی ویل ولی ؟

عاتکه :دومرەهم‌نەپوهیږی چی نیمەشپەخلک خوب کوی او تەبیاخبری، اوعاتکی دخپلی موسکاپتولوکوښښ کاوه .

منصوروویل : زبیدی ترورې ! تەخوددی جاموتەوگورە ـ لکه پتولەشپەیی چی کبان نیولی وی .

عاتکی وخندل .

زبیدی وویل : لوری راحُه اوردرتەبل کړم‌ساړەبه دی شوی وی جامی دی لندی دی .

عاتکه: نه ترورجانی ، بیایی منصورتەوویل :منصوره تەهم لەماسرەحُی کەنه!

اومنصوربیلەدی چی حُەووایی دعاتکی لاس ونیواوورسره روان شـــو .

* * *

دغرناطی اتەسترمشران دابوالقاسم دمحل پەیوەپراخه کوټەکی ناست‌ووچی هاشم پەدروازەکی لەلرغوندی ایسارـ یدونه وروستەورننوت السلام‌علیکم‌یی وویل اوبی لەدی چی لەچاسرە نورحُەووایی پتەخولەپەیوەکرسی کیناست .

لږحُندوروستەحُلورکسان نورهم پەدغەډلەورزیات شول، هاشم‌پەډیرتعجب لەدی کسانونەدفردینانددرحم اوعاطفی،او ابوعبداللەاوابوالقاسم‌دتدبیراوهوښیاری صفتونـــــه واوریدل ، هرچادابوعبداللەاوابوالقاسم‌بزدلانه معملونه پەهوښیاری اوتدبیرتعبیرول چی ناحُاپەدهاشم‌دصبرکاسـه ترمورگوشوەاووی ویل :"دخدای (ج) دپارەنورحُانونەمـه غـولـوی" .

پەدی خبرە دمجلس ټولوکسانوپەډیرتعجب هغەتەوکتـل یوەتن بیاورووورتەوویل :

- ستاپه مطلب پوه‌شوو !

هاشم حُواب ورکړ: زمامطلب دادی چی یوځوورحُی نـوری هم آرامی تیری کړی بیابەپرتاسی دقلت اوخواریوهغــه شپەراحُی چی بالکل سبانه لری، تاسوبەوایی چی فردینا- نـد بەمورتەعزت اونیکمرغی راپەبرخەکړی، خوپەیـاد ولری چی هغەزمورترټولوستردښمن دی، نن چی ابوعبدالله اوابوالقاسم دهغی دنرمی ژبی دوکەخوری ددی بەډیـر دروندقیمت ورکـوی .

یوەپوحُی افسر وویل :

- پرېږدی هاشم دزامنوغم وارخطاکړی ،خوډیرزربەیی دغه غم هم پەیادی بدل شـی .

هاشم وویل : دخدای (ج)لپاره نورماتەزامن مەیـادوی اوبیاټول خلک چوپ‌شول . لږشیبەوروستەابوالقاسـم کوټی تەراننوت اوټول ناست‌کسان یی پەاحترامپاحُیـدل وروستە بیرتەسرەکیناستل لەلږاودیروخبرواتروروستـه ابوالقاسم هاشم گوښەکړاووی ویل چی زەلتاسرەخاصـی خبری لـرم .

وروستەیی دحامدبن زهرەپەباب ورتەوویل چی چیرتـه دی .

هاشم پەنەزړەهغەتە حُوابونەورکول بالاخرەیی ورتـه وویل چی زه نوردلته نەغواړم واوسم،زمازامن رابانـدی وسپارەزەغواړم مراکش تەهجرت وکړم ابوالقاسم‌ورتەوویل چی ستادی خبروحُەخاص دلیل شتەپخواخوتاسی خبری‌هیحُکله

هم نەکولی، نوتەرێتیا ووا یەخەدی اوریدلی دی ؟ !
هاشم وویل : زەنیغ لەکورەدلتەراغلی یم .
ابوالقاسم وویل : زەخبریم خوسم حال ولی نەوابی، ولی نەوابی چی لەحامدبن زهرەسرەدی لیدلی اوهغەهەم دلنە راغلی تەچی لەغرناطی ځان وباسی دکوم توپان د راتلونەخبریی ؟
ـهاشم ځواب ورکـړ :
ماحامدبن زهرە نەدی لیدلی، هغەغرناطی تەنەدی‌راغلی خوچی راغلی وی هم زە تاتە کلەوایم .....

ورووستەدهاشم د ډاړیمی لپارە ابوالقاسم وویل چی زە لەحامدبن زهرە سرە څە دېمنی نەلرم خوغواړم چـی سمدستـی خەاوربل نەکړی کەهغەزەونیم‌هم‌هیڅ بـەنـە ورتەوایم پەدی کی یونوکردروا زەخلاصەکړەوی ویل :
ـ صیب‌کوتوال لتاسزەلیدل غواړی هغە کوم مهم‌خبـر راوړی .
ابوالقاسم ورتەوویل : هغەدلتەراولە .
لەلږځندورووستەیودقوی ځیری خاوندچی دپنځوسوکلونـو پەعمربەوءکوتی تەراغی لەمعمول تعظیماواحترامنـە ورووستـە یی وویـل :
صیب ! یوەمهم خبرمی راوړی .
ابوالقاسم ورتەوویل : ووایە هغەهاشم تەوکتـل ابوالقاسم بیاورتەوویل ووایەددی سړی نەدغرناطی هیڅ خبـره پټەنەده .
کوتوال وویل : حامدبن زهرە ښارتە داخل شویدی،ویل کیږی چی هغەنن دالبسین پەجوماتکی خلکوتەخبری کوی.
ابوالقاسم پەچورتکی دوب‌شوبیایی وویل خیروگورو چی راتلونکی څە پیښیری .
هاشم لەابوالقاسم نەاجازه وغوښتەویل یی زەنـور رخصتیږم .
ابوالقاسم ځواب‌ورکړ نە! تەاوس نەشی تلای، کـەد حامدبن زهرە ملگری دی ووینی چی زمالەمحل نەووځی‌ممکن څەضرردرتە پیښ‌شی هاشم څەویل غوښتل خوابوالقاسم‌او کوتوال بهرووتل اوهاشم پەچوکی پریوت، یوځل بهرتـە ووت‌خودووتنووسلەوالوساتونکوبیرتەپەکوټە ورننەیوست.

* * *

د سلمان سفر :

لەغرناطی نەیومنزل لری سلمان یوەکلی تەورسیـد چی دجگړی اوورانی نښی یی پەدیوالونواوکندوالوکی لە ورایەځلیدی ناڅاپەلەیوی دروازی نەیوبوډا راووت سلمان دآس قیضەکش‌کرەخوبوډاددی پەځای چی لەآس نەځان جـپ کړی پنځلەدآس پرلوری ورغی اوورانـدی ولـوید، سلمـان لەآسە توپ‌کړوی ویل :
ـ بښنەغواړم کاکالکەچی ژوبل می کړی .
لەبل لوری یوەځوان منډەراواختەاوپەغوسەیی وویل:
تەپەکوم پراخ میدانکی دآس‌ځغلولوتەرین کوه، اوسترگی دی هم بایدخلاصی نیولی وی چی څوک لاندی نەکړی .
بوډا راپورتەشواووی ویل:مسعوده! پەهوښیاری خبـری کوه، زماغلطی وه تەدیر بی عقل یی دهغەهیڅ گناەنشتە، زماغلطی وه .
لەخویلی نەیوەبلەدلسوکلونوپەعمرنجلی راووتەاو وی ویـل :
ـ څەچل دی بابا !
ـ هیڅ نشتە لـوری .
نجلی سلمان تەوکتل ورتەوی ویل :
تەلەغرناطی نەراغلی یی .
سلمان : نەزەاوس هلتە روان یم .
بابایی مسعودتەوویل : ووروەوبښەزماپام نەوناڅاپـە بابامخی تەراغی ،
مسعودوویل : صیب ! زە پەخپلوخبروپښیمانەیم،لەتانـە بښنەغواړم ،
بیامسعودسلمان تەوویل : ستاآس دیرتږی ښکاری زەبـە یی درتەپەاوبوموړکرم .
ـ نەدەخولږبیرەکوەضروری کارلرم .
هغی آس دجومات د څاپەلوری بوت ، نجلی ورتەوویل:
ـ تەپەلەلری ځای نەراغلی وی ؟
ـهوکـی .
تاپەچای هم نەوی خوړلی؟زموږپەکورکی دوډی تیارەده راځـــە !
نەخیریوسی زەبیړنی یم .
بوډاوویل : زویەولارشە! ددی کلی دمشرلورتاتەددوډی ـ بلنە درکوی، داسماء زړەمەبدوه .
سلمان پەمینەدنجلی پرسرلاس‌کش‌کړ، کەزمابیړەنەوای خامخامی ستابلنە منلە ،پلارتەدی زماسلام‌ووایەچی لەهغی لوری راتلم‌بیاکورتەدرسرەگرځم .
بوډاوویل : دهغی پلارشهیدشویدی .
سلمان دسلماسترگوتەوکتل دهغی پەسترگوکی اوښکـی وځلیـدی .
بوډاوویل : زموږباداړەدی ورووستی جنگ‌کی شهید شو موږتولولەدی ځایە کډی کړی وی اوس‌بیاراغلـو .
مسعودآس تەاوبەورکړی اوبیرتەراوگرځید .
سلمان اسماتەوکتل وی ویل زە وعدەدرکوم‌چی لەهغـی لوری راوگرځید مدلتەراځم اوپەآس یی پښەواړولەاسمـا وویل تەلږودریږەاوپەمنډەکورتەننوتلەبوډاسلمان تـە وویل چی تەپەغرناطەکی څوک پیژنی هغەورتەوویل نـە ، بوډاورتەوویل چی تەکەزموږسرای تەولارشی هلتەبەدی آس درتەوساتی نن‌سباپەغرناطەکی دآس‌ساتل دیرگران دی ، سلمان دځای نښەتری وغوښتەبوډاوویل :
تەلەجنوبی دروازی نەښارتەننوزە،ښی خواتەبەدسرای دروازە ووینی دهغە سرای دمالک‌نوم عبدالمنان وی او هلتەبەورشی زمانوم عثمان دی .
اسماپەمنډە راغلەاوسلمان تەیی دوی منی ونیوی :
داواخلە موږپەویجاړباغ کی دیری منی پیداکړی ، خو مورمی دمخە ویلی وی یوازی همدغە دوی دانی پاتی وی
سلمان لەنجلی نەیوەمنەواختەدهغی خیری تەیـی وکتـل داسماخیرە دتیروروښنائیواوراتلونکوتیـا رو آینەوه اوهغە بیادسترگوپەرپ‌کی دآس دپښوپەگردونوکی دغرناطی لارەونیوه .....

* * *

سلمان لەلږاودیری اندیښنی اوتشویش ورووستەښارتەننوت

دعشمان پەبولونبوپەمخ ولاۆاودعبدالمنان سرای تەورسید لەلۆمجلس اوروغبرورروستە یی آس همالتەپریبودا وپـــە خپلەیی دالبسین لارەونیوە ،پەلارەکی یی یووڕوکی غوندی جلوس ولیدیوەسڕی نغارەوهلە! وبیا یی دا اعلان کاوە:

دغرناطی آزادی غوبنتونکو شیخ حامدبن زهرەتاسوتـــە بونوی پیغام راوڕی، هغەبەنن دمابا ملەلما نخەورروستە دالبسین پەجامع جوماتکی قوم تەختبری کوی، کەدقـا م دخاینا نودسیسی شندول غواڕی نونن دهغی تربیرغ لاندی راتول شی ...

سلمان پەیوەکادی کی دالبسین مدرسی تەروان شوهلتە چی ورسیدپەیوە تنگە کوڅەکی دری څلوروسلەوال څوانان وو، گادیوان تەیی وویل چی گادی وراندی نشی تلـــی راوگرخە، سلمان دگادی کرایە ورکرە اوگادی پەخپلەمخە ولاڕە ،پەلارەکی هغەدری کسان گادیوان تەولاڕوو ورتە وی ویل چی داڅوک وٶ ،گادیوان یی لەپیژندلوانکاروکڕهغو څوانانوورتەوویل چی کم عقلەلەهرچاسرەدلتەمەراحـــە دحکومتکوم جاسوس بەراوڕی .

سلمان لەیوەبودانەدحامدبن زهرەدڅای پوښتنەوکـــرە پەدی کی یودلوڕقدخاوندراغی ورتەوی ویل :

کەڅەپیغام وی زەیی حامدبن زهرە تەرسولی شم،اولـــە لڕوخبرواترووروستەسلمان لەهمغە څوان سرەروان شـــو سلمان وپوهیدەچی دوەدری نورڅوانان هم لە شاورپســـی دی دغە دلوڕقدخاوندلەسلمان نەڅونوری پوښتنی وکـــڕی چی بالاخرە سلمان ورتەوویل :

زەتاسوتە دتولوپوښتنوځواب نەشمویلی یوازی دومرە وایم چی حامدبن زهرە مابەپیژنی ماهغی تەیومهمپیغام راوڕی، تاسوبیلەڅندەماهغەتەورسوی کەدهغە دژوندپـــە ارخښت پوهیږم

لڕساعتوروستە سلمان اودوە تنە نورڅوانان یـــوە پخوانـــی عمارت تەننوتل یوە څوان هغەبل تەوویل :

ولیدە! دامیلمە بایدتریوەوختەهلتەزموږپەکوټەکـــی استـــراحتوکـــڕی .

هغەبلسلمان تەمخ ورواڕاوە .

هوکی! تەبایدتریوخەوختەدجمیل پەکوټەکی دمەجوڕە کـــڕی .

- سلمان : جمیل څوک دی ؟

هغەبل څوان وویل جمیل زمانوم دی .

لڕوروستە دری وارە یوی کوټی تەننوتل ،پەکوټەکـــی یوزووڕفرش غوریدلی وٶ دری وارەکیناستل لڕڅەوروستـــە جمیل ولیدنەوویـــل :

تەبهرتە ووځەاوڅوک دلتە مەراپریږدەا وولیدسمدستـــی بهرتـــە ووت ، تریوڅە ساعتە دکلا اوشاوخوا پەبـــاب جمیل لەسلمان سرەروغبروکړبیایی ناځاپە ورتەوویـــل: ببښنە غواړم تەبەبایی وڕی شوی وی، بایدودەی درتـــە راوڕم، سلمان وویل نە! زەیوازی داغواړم چی زرتـــر زرە حامدبن زهرە تـــەپیغام ورسوم زە دلوڕی هیڅ حس نە کـــوم .

خوجمیل بیرون تە ووت لەلڕڅند وروستەبیرتەراغـــی اوسلمان تەیی وویل : مهربانی وکڕی لاس پریمینځـــی! اوبیایی لەیوی کوزی نەاوبە وروا چولی، دسترخـــوان وغوړید اوسلمان تەدوەی پەمخکی کیښودل شوەهغەدوی مڕی دوەی لانەوەخوڕلی چی بهردپنوآوازپوړنەشووروستەولیـــد دروازە وازە کڕە وی ویل :

جمیلە! یوڅل راووځەدلتە بیرون یوڅوبی عقلەخلـــک راتول شوی چاآوازە اچولی چی حامدبن زهرەدلتەدی هغە وایی موڕلەهغەسرەوینوزەچی هرڅە ورتەوایم تەیی منـــی بایی تەقناعتورکڕی .

جمیل جکشو ورتەویی ویل څە اولەدی سرەلەکوټی تـــە ووت اولەدی سرە سم لەشانە پەسلمان پسی دروازەڅنګبر شوە، سلمان وارخطا غوندی دروازی تەمندەواخستلـــە ، دروازە یی پەزورەزورەټیلەکڕەاوجمیلە ،ولیدە چیغی یی وکـــڕی .

تاسوڅەوکڕل ؟ دروازەخلاصە کڕی !

خولەبهرنەلەیوڅە څندورروستەدولید غږپورتەشو .

جنابە! پەزورلەدی ځایە دوتلوبی ځایە کوښښ پریږدە کلەچی پەبنارکی دحامدبن زهرە کارختمشی تەبەلەدی ځایە آزادیـــږی .

سلمان ورتە وویل : احمق سڕیە! کەتەدحکومت جاسوس اودحامدبن زهرە دبښمن نەوی نولڕزماخبروتەغوږونیسە!

- دیروخبروتە ضرورت نشتەتەبایدلتەواوسی .....

سلمان وویل : ولیدە دخدای (ج) لپارە زمایوڅـــو خبری واورە، حامدبن زهرە زمادوست دی، دهغەزوی ـ سعیداونوکریی جعفرهم ماپیژنی ،کەدمابام نەمخکی تـــا هغەولیدل یوازی دومرە ورتە ووایە چی حامدبن زهـــرە تەووایی چی پە هاشم باوڕونەکڕی ،هاشم ددوی دکلی یو مشردی ورتەووایەچی هغەلەدبښمن سرەلاس یوکڕی، هغەباید پەهیڅ صورت لەحامدبن زهرە سرەونەوینی ولیدوویل :

بەستادلومڕیوخبرواوسنیوترمینځ څەتوپیرترنظـــر راغی پەهرصورت تەبایدپەدی وپوهیږی چی لەهاشمنەهـــم خطرناک دبښمنان پەغرناطەکی شتەخوزەبەستادغە پیغـــام خامخاهغەتەرسوم دخدای (ج)پامان .

سلمان ترڅەوختەدپنوغږاوریدەچی ورو وروکمیدەاوبیا چوپەچوپتیاشوە .

سلمان لەدی کوټی تەدوتلوتولی لاری چارې وسنجولـــی خودحل لارەیی پەنظرورنەغلە لەدیرفکراوژوروسوچ وروستە یی پریکڕە وکڕە چی هغەخپل فرض پورەکڕ ترکومەیـــی چی توان وٶ هغـــە دعاتکی پیغام حامدبن زهرە تەورساوە تردی زیاتدهغەلەوس نەوتلی خبرەوەهغەپەهمدغەچور ت کی پە درانە خوبویدە شوی وٶ ....

پیغـــام

دالبسین پەجوماتکی دحامدبن زهرەغږاوچتشو :

" ای دمسلمان ولس بچیانو! کەدغفلت لەخوب نەستاســود ویښولواوددی هدیری لەمنځ څەستاسودپاڅولولپارەزمـــا نارو اوچیغوتەضرورتوی نوزەنپل دغە وروستی فرض تـــر سرەکوم ،ستاسودآزادی ددیوورونبانەساتلولپارەنن ویـنـــو توبولوتەضرورتدی ، خویوکمزوری بودالەتودواونکوپرتە نورڅە نشی ورکولی اویوازی دیوە تن اونکی دیوەقـــام داجتماعی گناەکفارەنشی کیدای .

پەدی دنیاکی دیری سیاسی غلطی بیرتەجبرانیدونکی دی خوځنی بیاهیڅکلەنشی جبرانیدای اودیوی اجتماعی گنـــاە

لپاره بیا هیڅ کفاره کفایت نه کوي، او د لارورکو تا قلو په مخ کې یو داسې شپه هم راځي چې هغه بیا هیڅ سهار نه لري.

د غرناطې او سیدونکو! زه تاسو له هغې آخري گناه نه کرځول غواړم چې په کولو یې پر قا مونو د رحم او بښنې ټولې دروازې تړل کیږي، زه تاسو د هغې تیارې او ویروونکې شپې له شام او هیبت نه خبروم چې هیڅکله نه سبا کیږي.

د یو قام وروستۍ گناه دا ده چې د ظلم پر خلاف له جگړې نه لاس واخلي او له بده مرغه ستاسو مشران په دې گناه کې ککړ دي، هغوی پر ځان د خدای (ج) د رحمت دروازې تړلې دي او د را تلونکې ټولې هیلې یې په زړونو کې وچې شوې دي.

که د دې گناه سزا یوازې او سني نسل لیدلې نو دومره د پریشانۍ خبره نه وه خو تاسو مشرانو هغه ټولې دیوې مړې کړې دي چې ستاسو را تلونکو نسلونو به سمه لار وربا ندې ښودله.

دوستانو! زه د هغې ترون په باب څه تبصره نه کوم چې تاسو یې د را تلونکي امن او خوشالۍ ضامن گڼې، زه یوازې دومره وایم چې د هغه څه (؟) پاتې کیږي، زه یوازې په دې اندیښمن نه یم چې تاسو ډیره بده غلامي قبوله کړې ده — بلکې په دې خفه یم چې له دې غلامۍ او ذلت منلو سره به دښمن تاسو ته د ژوندحق ورنه کړي....

د غوندې له مینځه چا په زوره چیغې کړې، ابوعبدالله غدار دی.

ابوالقاسم د دښمن جاسوس دی، او بیا د جومات له هر گوټ نه د هغوی پر ضد سختې نارې پورته شوې خو شیبې وروسته بیا د حامد بن زهره غږ او چت شو.

زما دوستانو! ستاسو چیغې او شور ما شور هغه لارې ته نښې راوستلې، هغوی پر ځان غولول واخته شوي دي، هغوی فکر کوي چې د فردینا ند له امر منلو سره به ز موږ ټول جاه او جلال په ځای پاتې شي خو ستاسو جگړه د خپلې آزادۍ او ژوند ا نه د ضمانت او بقا جگړه ده، دا هغه انساني فرض دی چې ورځه د تیښتې هره لاره د بشپړې نابودۍ په ټکي پای ته رسیږي.

که تاسو دا نسا نیت د لوړو هدفونو نه مخ وگرځاوه او له اسلام نه کاږه شوي نو په دې باید پوه شئ چې ځان مو بشپړ دښمن ته په واک کې ورکړ....

غرناطه د مسلمانا نو وروستی د دفاع برج دی که خدای (ج) مه کړه دا برج هم ونړیده اندلس د لکونو مسلمانا نو وروستې هیلې به له خاورو سره برابرې شي، بیا به تاسو د اسې د وحشت او ظلم سیلاب وویني چې د مځکې پر مخ به تر ننه هیڅ قام هم نه وي لیدلی.... وروسته به تاریخ لیکونکي ستاسو د کندوالو ویجاړو بنا رونو په باب لیکي چې دا کندوالې د هغه بد قسمته قام یادگار دی چې د آسمان له لوړ والي سره د سیالۍ نه وروسته یې بیرته د ذلت او پستۍ لاره ونیوه، دا د هغه قام هدیره ده چې په خپلا لاس یې خپله مرگ — غوښتنه کړه.

دوستانو! خلک له مانه پوښتنه کوي چې له سمندر نه ا خوا مسلمانانو کومک څه وخت را رسیږي زه وایم چې که تاسې قیام وکړ او د جها د نغمې وغږوی ډیر ژر به د ډیرالهی کومکونه را سره کیږي خو که موږ او تاسو کرار ناست وو او د نورو کومکونو غوا ړو دا هسې د ځان غولول دي....

حامد بن زهره ډیرې اوږدې او انقلابي خبرې وکړې او خبرې یې په دې ډول پای ته ورسولې :

" له نا ورو او خطرنا کو را تلونکو حالا تو نه ستاسو خبرول پر ما فرض وو او تاسو به په دې گواهان اوسئ چې ما تر خپلې وسې د غه فرض ادا کړ زه نور له تاسو نه اجازه غواړم او د اسلام د سرلوړۍ دعا کوم .... لږ وروسته حامد بن زهره له جومات نه راووت په یوه گاډۍ کې سپور شو او ولاړ.

* * *

سلمان له خوبه را ویښ شو او په کوټه کې تیاره خوره وه، پر هغه چې دور ځې څه تیر شوي وو په هغې کې یې فکر کاوه آیا د عاتکې اندیښنه به د حامد بن زهره په باب رښتیا وه؟ او آیا د هغې د غه پیغام به زما په واسطه حامد ته رسیدلی وي که نه.. هغه بیرون د ښځو غږ واورید او بیا چا د دروازه خلاصه کړه سلمان بیرون ووت او په غوسه ناکه لهجه یې وویل : تاسو ډیر ظالمان او بې عقل یاست.

په ځواب کې جعفر وویل : صیب زه جعفر یم او زه نه وم خبر چې ته غرناطې ته راغلی یې سلمان چې د جعفر نوم واورید په بیړه یې هغه له مټ نه ونیو او له نورو خلکو په څنگ کې نا نو نه یې لږ گوښه غوندې ورته وویل :

هغه خوښه دی ؟!

هوشکر دی ، زه تاسف کوم چې تاسو د هغه خبرې وا نه وریدې ولید هغه وخت سعید ته وویل چې له جومات نه راووتل او سعید غرناطې ته ستا پر را تگ ډیر خفه شو، که د هغه له پلار سره او سید ل ضروري نه وای حتماً د لته را ته ،ویل یې چې سلمان باید تر سهار ه بیرته کلي ته ستون شي.

سعید ویل چې او س زما له پلار سره ښې لیدې هغه د لته ډیر مصروف دی.

سلمان وویل. : په غرناطه کې خو حامد بن زهره ته کوم خطر نشته ؟

جعفر : تا که په جوما ت کې د خلکو ولولې او احساسات لیدلی وای نو په خپله به دې پوره یقین راغلی و چې په غرناطه کې له ابوعبدالله او ابوالقاسم نه د حامد بن زهره ملگري ډیر دي با لکل څه خطر نشته ،خو رښتیا د ها شم په باب چا ویل چې له ابوالقاسم سره د حامد بن زهره پر خلاف لاس لري ؟

سلمان د عاتکې ټول جریان ورته واوراوه او بیا یې ورته وویل :

جعفره : نور خبرو ته ضرورت نشته خو که حامد بن زهره له غرناطې نه بهر ته وتلو وعده را کړه چې ما به ضرور خبر وی، زه باید هغه تر کوره او یا تر بل داډمن ځای پورې ورسوم .

جعفر : وعده کوم .

سلمان : زه به ستا انتظار د عبدالمنان په کور کې کوم.

* * *

لږ وخت وروسته سلمان له دوو نورو ځوانا نو سره د سرای په لار روان شو په لارکې یې ځای ځای د خلکو ډلگې لیدلې چې د ابوعبدالله او ابوالقاسم پر ضد یې شعا رونه ورکول، د عبدالمنان سرایې ته نږدې سلمان خپلو دوو ملگریو ته وویل: نور تکلیف مه باسې ما لاره لیدلې ده.

څو دقیقې وروسته هغه سرای ته ننوت هلته عثمان نا ست و ده ته یې له بهرا غلا ست او ستړی مشي وروسته وویل چې زه ستا په انتظار وم ،د سرای خا وند ا لبسین ته د حامد بن زهره د خبرو اوریدو لپاره تللی او او س به د الحرا په لور ی به کوم جلوس او مظا هره کې ملگری وي، هغې ویل چې زما تر را تگ پورې سلمان باید هم د لته وا وسي، بیا عثمان یوه نوکر ته وویل چې سلمان میلمستون ته بوځه او ده ورته را وړه خو سلمان

ووبل دودی تەضرورت نشتە یوازی داوداسەاوبەراوڕە .

عشمان وویل : ستالپارە دکورخشتن دودی تیارەکڕی دەکەیی ونەخوری خامخاخفەکیزی راحمە زەبەداوداسەحُای درونبیملەلمانگە وروستەبەبیادوڕی وخوری .

اؤسلمان لەهغەسرە روان شو ....

کومی بالاخانی تەچی سلمان وروستل شوی وٴدهغی یوە کڕکی دسڕکلوری تەخلاصە وەهغی لەدغی کڕکی نەدسڕک لارویوتەکتل اودهغوی تبصروتەبەیی غوڕنیولی وٴ ،دهغو لارویوتولی خبری دحامدبن زهرەپەپلوی اودابوعبدالله اوابوالقاسم پرخلافوی یوەدلکی راغلەاوچی خبری یی دسلمان ترغوڕشوی داسی وی لکەچی ددەپەباب خبری کوی، چاویل دادحکومت جاسوس وٴ چی دبنارردروازەورتەلری شوە اوبیایی دلتە هلتە دحامدبن زهرە پوښتنی کولی، بل چا بیاویل نەإ اوس دبنارخوکیدا ران دحامدبن زهرەدیوە وڕکوتی پهرە دارپەمخ هم دروازەتشی بندولی ....

لومڕی سڕی بیاوویل : وروروەوخت پەخوشی تبصرومە ضایع کوەحُدالحمراتە ،

عشمان چی کوتی تەرانتوت دهوەی پتنوس یی دسلمان مخی تەکینبودسلمان ترپوښتنەوکڕە : عشمانەإ تاپرسڕک خوتند سپارە ونەلیدل ؟

هوومی لیدل، کەنیە نەوای بنابی پیژندلی می وای هغە بەدشلوتنوبەشاوخواکی وواوبرمخونوبی تقابونەغوڕولی وو، ستالەراتگ نەمخکی هم مانهەلسکسان ولیدل چی پە کوم مهم کاربیی وتلی وو .

عشمان حُواب ورکڕ : هوإ دی تەزەهم حیران یم حُکەدشپی لەخواچی خوک یادپولیسو اجازە ونەلری اویالەخوکیدارانو سرەداتی خپلوی اوپیژندگلوی ونەلری لەبنارنەدبهروتلو هیخ امکان یی نشتە ،نن خولا دورحُی هم‌دبنارردروازی بندی وی .

سلمان : آیاتاتەدا معلومە دەچی دبنارنەدااوس وتلی کسان دوتلواجازە لری ؟

هوخامخادادحکومت کسان دی، کەدسرای خاوندمانەتستا دلیدواوپاتی کیدوپەباب دندەنەوای سپارلی نوزەبەاوس وختنی وتلی وم اودغەکسان بەمی چی بهرتە وتل تهول پیژندلی وای .

سلمان : ستادخبری مطلب دادی چی کەزە ناحُاپەلە بنارنەبهرتە وتل غوارم نودسرای خاوند"عبدالمنان " مرستە راسرەکولی شی ؟

هوکی إ دپهرە دارانومشرلەهغەسرەپیژنی،دعبدالمنان پەواسطەزەاونوردیرکسان اوس لەپهرەدارانوسرەبلدشوی یو .

نبە نوتەداکسان معلوم کڕەچی خوک وو ، زماآس درسرە بیولی شی ؟

عشمان پەبیڕە لەکوتی ووتاوترسەیی سلمان تەوویل: نەصیب آس تەضرورت نشتە .

سلمان لە دودی نەخوگولی وخوڕی اوبیایی پەکوتەکی قدم وهل پیل کرل، لرحُندوروستەعبدالمنان کوتی‌تەننوت او وی ویل :

دخدای (ج) دیرشکردی چی تەراغلی یی، ماویل دحامد بن زهرە وینابەدی اوریدلی وی اوبیرتەبەتللی‌وی .

سلمان وویل : مادهغەوینا ونەشوای اوریدای .

عبدالمنان وویل : کاشکی دهغەخبری دی اوریدلی‌وای مادهغەلەخبرونەدموسی بن ابی غسان دخبرواززنگـــی اوڕیدی حامد دقومد دوبی بیڕی دملاح ورروستی فرض ادا کڕ .

سلمان وویل : آیادهغەخبرونەوروستەبەدغرناطی ولس غزاتە سنبال شی ؟

عبدالمنان ترلڕسوچ وروستەوویل : سملاسی پەدی باب حُەنشم ویلی حُوکەدیوە قوم دگناە کفارەیوەتن اداکولی شوای دموسی بن ابی غسان خبری بەبی اغیزی نەپاتـی کیـدی اوە،هغە پەخومرەدردمن آوازویل :

" زموڕلەآزادی اودراتلونکونسلونولەبقانەلەپیښو حُمکواوباغونوسرە خوچندە زیاتەمینە ،دآزادی دڕیـوی دبلیدولپارە زموڕوینوتەضرورت دی کوم چی زموڕپلرونو اونیکو نودهغوپەواسطە پەسلکونوکالەدغەدیوەبلەوساتلە خونن زموڕوینی پەاوبنکوبدلی شوی اوزموڕپەسینوکی د ژوندون دیوە مڕە شوی دە ."

کەحامدبن زهرە خوهغتی دمخە راغلی وای اودمسلمانـ نانودمرستی زیری بی راوڕی وای هم دغرناطی دولس پەسینوکی دآزادی اوژوندانەدجذبورا ویښول معجزەغوندی وە ، خواوس لکە چی پەنا معلوموا میدونوتکیەکولووخت هم لەلاسەوتلی موڕدبنمن تە ددی اجازەورکڕی چی زمـوڕ پرمری چاڕە کیڕدی اواوس موڕحُانونوتەدوکەورکووچی زمـوڕ رگونەبەروغ پاتی شی اویابەلەدی شارکوپری کیدو وروستەهم ژوندی پاتی وو .

عبدالمنان دقوم دغداراتوپەباب دیری خبری وکڕی بیایوحُل لەحُایە جگ شو وی ویل :

وبښی إستاسوسرمی دروخوڕاوٴ ،زەدیوساعت لپارەالحراتە حُم کە دغرناطی دخلکوولولی اوجذبی وینی نوراحُەتابە هم لەحانەسرە ملگری کڕم .

سلمان حُواب ورکڕ : تەلڕودربیڕە ،ماعشمان دحُەکـار لپارە استولی چی هغەراشی .

عبدالمنان بیرتە کیناست ، لرحُندوروستەعشمان سـا نیولی کوتی تەرانتوت اووی ویل : صیب إ هغەلەبنارنـه وتلی دی .

عبدالمنان پوښتنەوکڕە : لەبنارنەخوک وتلی دی ؟

عشمان سلمان تەوکتل اوسلمان دنقاب پوښوسپروپەباب لندمعلومات ورکڕل .

وروستەدوی دی نتیجی تەورسیدل چی حامدبن زهرەتـە دابوالقاسم اوابوعبدالله لەخواخطردی نوسلمان غوښتل چی زرترزرە دهغەحُای پیداکڕی اوورسرەملگری شی پەهمدی وختکی جعفرراغی اوپەسرای کی لەآس نەکوزشو .

دجعفرلەخبرونەمعلومەشوەچی حامدبن زهرەلومـڕی الحمراتە تللی اوهلتەیی پاریدلی کسان لڕکرارکڕی او دامنیت تعهدیی تری اخیستی اوبیاپەنا معلوم‌لوری لـە غرناطی نەلەلسوکسانوسرەوتلی سلمان لەعبدالمنـان او جعفرسرەترلڕدیرخبرووروستەعبدالمنان تەوویل چی زە اوس‌لەبنارنە وتلی شم؟ عبدالمنان ورتەوویل چی راحُەزە بەتردروازی درسرە ولاڕشم تەدوعاکوەچی هلتە داسی‌خوک وی چی زەیی وپیژنم ، سلمان دیوی لیندی اوغشوهیلـه وکـڕە اوهغەهم عبدالمنان ورتەراوڕل ، جعفرهم‌غوښتل چی لەسلمان سرەملگری شی اوهغەیوازی پری نودی خوهغە

تنم گلی زخیابان جنت کشمیر
دل ازحریم حجاز ونوا زشیراز است

اقبال پیرو راه مولانا جلال الدین بلخی است ملاحظه وی دربارهٔ تاثیری که بابرداشت مفهوم افلاس ازبیان سنائی برعوام حاصل می آیدبه معنی انتقادبرطریق وراه سنائی درمجموع نیست سنائی همان کسی است که مولانا دربارهاش میگوید :

عطار روح بودوسنائی دوچشم او
ما ازپی سنائی وعطار آمدیم

واقبال برمزارسنائی درغزنی درمورد حکیم سنائی چنین می گوید:

خفته درخاکش حکیم غزنوی
ازنوای اودل مردان قوی
آن حکیم غیب آن صاحب مقام
ترک جوش رومی ازذکرش تمام .

اختلاف اقبال دربعضی مواردبا ادبیات تصوفی اختلاف برسردونوع تصورودونوع برداشت است اقبال به تصریح خودش بیعت به عرفان داردولی با پیروی ازمولانا جلال الدین بلخی به (اصالت وجود) که درفارسی (همه اوست) تعبیرمیشودمخالف است .

تصوروی از" جبرواختیار" وبصورت کلی ازانسان کامل ورابطه این انسان با خدا (ج) بر همین بنیا داستوار است . دررابطه با ادبیات تصوفی نیزاختلاف وی ازهمین دیدگاه برمی‌خیزد.

(ادامه دارد)

ته دلته بله دنده سپا رل شوی وه ،سلمان دروانیدونه مخکی د جعفرپرا وده لاس کینوداووی ویل :

ته مه خفه کیږه که ما هغوی پیداکړل په تا پسی هم خامخا ځوک رالیږم .

جعفر وویل :

صاحبه! زه له هغوی نه هیڅ تشویش نه لرم ،له حامدبن زهره سره داسی کسان ووچی دپیزقوت اونفوذخاوندان دی، زه له هغوی نه هیڅ اندیښنه نه لرم زماتاته خوابده وه چی یوازی راوانیږی .

سلمان ورته وویل : ته فکرمه کوه زه به ستادکلی لاره - انشاءالله نه غلطوم سلمان پرآس سپورشوا وله سرای نه راووت ، باران په اوزیدوپیل وکړ ، سرک ختی وء اوهغه آس ددروازی په لوری وځغلاوه ، دروازی ته نږدی هغه عبدالمنان ولیدچی له څلوروتنوحوکیدارانوسره ولاړدی او کله چی هغه وروورسیدیوه تن ساتوونکی دروازه بیرته کړه او سلمان بهرته ووت کله یی چی شاته وکتل نوتولوهغه ته په قدای پامانی لاس پورته کړل سلمان په زوره دخدای (ج) پامان وویل اوآس یی پوندہ کړ ....

دوا ملری

ل – "خرم"

غـزل

اشکی لغزیدوبریخــن نرسید
بغضی خشکیـدوبردهن نـرسید
خوش درخشیدآسمــان ازمهر
شمعی برشام تارمن نر سیـد
این هیاهوی فتح وپیـروزی
برفلک گشت ودرلجن نرســید
شعله‌ای ازورای این آتــش
به‌نفس های سردتــن نرسیـد
آنچنـان خالـی ازسراپایـم
کزپی هست من،وطن نرسیـــد

دشهید غوښتنه

زه شهیدیم اوشاهدهم یم ، شهیددخدای (ج) په لاریم او شاهدپرخپلو وینو یم ،جها دمی پر شهادت گواه . ورکوی اووینی می پرگواهی گواهي !

هو ! زما وینی دشهید وینی دي اودشهید دوینوبدله ورکوونکی هغه څوک دی چی د موږ منا نودژوندانه لپاره یی دجها دلارنیاکلي .

هو ! جهاددموږ منا نه ژوندانه بنسټ دی .

هو ! زما جهاد، شهادت اوشاهدی دخدای (ج) لپاره ،زما دژوندانه لپاره ،ستا دژوندانه لپاره اوژوندی ساتل یی پرتادي ،دوینو هرڅاڅکی می له تاسره امانت دی، الهی امانت چی په حفاظت کی خیانت به یی درنه دقیامت په لویه ورځ غوښتی شی .

نه ! نه ! لری ولاړم ،که زما دوینو په ساتنه کی دی خیانت وکړ ، ځان دی وواژه اوپوهیږ ی چی ځان وژنه څومره لویه گناه ده ؟

هو ! ځان خودی وواژه وواژه ،لاچی زماله وینو سره دی خیانت هم وکړ ، څه فکرکوي چی زما وینی به درته وبښل شی ؟

آه ! بیارانه خبره اوږده شوه ،یواځی ته نه ،بلکه زما وینی نوروارثان هم لري ،هغوی به تا په دی دنیا هیچیری معاف نکړی اوتاریخ خولاپریږده .

دتاریخ قلمکارخوبه درنه دخپلوژوبلواحسا ساتوښه بدله واخلي ، داسی به دی تور کړی چی دنیاآباده وی سپین به نه شی !

وادی وریدل ! ښه دزړه پرغوږویی واوره !

ته چی څه له ځانه بی ځانه کړی یی زه هغه پیژنم ،هغه دواک اواقتدار کښه نیلی دی ، چی یوه ورځ به دی سردلاندی راپریباسی اوبیا به دی آه وفریاد هیڅ ځای نه نیسی .

نو ! راشه اوس فکروکړه ،دخپلو موږ منو شهیدانو وینی اوارمان خپل وگڼه ،اوس هم وخت شته ،دا هرڅه ستا دی، خولږصبرا وزغم غواړی .

هو ! دموږ من لپاره دشهیدوینی خپلی گڼل پردنیا اوآخرت دواړ لی ژوندانه زیری دی .

" لتمون "

" شفیقی"

دتاریخ پرلمن !

دویرکیسی دغیرتونو ترانی غږ وی
په ښکته پورته ویږ وطن دشهیدا نوځلی
دتاریخ پا ڼوکړله ثبت دکمونیزم جفا
پری شاهدا ن ویجاړویران دافغانا ڼوکلی
دچنگیزیت اویهودیت دمخ روښی لپاره
داورپرکا ڼوخودتندی دانسانا نوولی
چی ایمانی ولولی رنگ شی دغیرت په وینو
تری به لښکردشرق اوغرب دغلیما نوځغلی
چی حماسی موابدی کړی دتاریخ پرلمن
دشهادت شربت زرگونوا تلان څښلی
زموږ پرښا روکلیو ،کورونوسره پولادا وروی
چاوی پوځونه دبی رحمه قصا بانوتللی ؟!
چی له فطرت سره په جنگ شی تورا وسوریی لاحه ؟!
څوک شی ښکاره څوک دښمنا ن دمومنا نوغلی .

افغانستان په تیره عیسوي میاشت کې

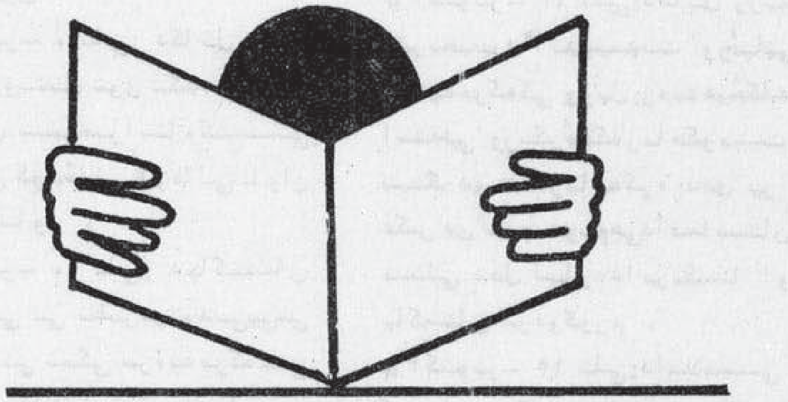

ټولونکی اولیکونکی:
عوض الدین " صدیقي "

مهم نو پیښو ته یوه کتنه :

دغه وخت راهیسې چې روسان له افغانستان څخه وتلي او په دې هیواد کې دحکومت جوړولو مسئله را مینځته شوې ده او په تیره بیا د مجاهدینو دوو – موقتي حکومتونو په جوړیدو سره د "پراخ بنسټه "حکومت اصطلاح ډیره اوریدل کیږي او د افغانستان د مسئلې د ښاسي حل په باب دا اصطلاح ډیره معموله ده .

د تیرې میاشتې په ۹ تاریخ د پاکستان جمهوررئیس د پراخ بنسټه حکومت غوښتنه وکړه خو دا یې ورسره زیاته کړه چې روسان غواړي د نجیب رژیم هم په نوموړي پراخ بنسټ حکومت کې ځای کړي ، او دا یې د دې پروسې د لارې یو خنډ وبللو . د همدې میاشتې په ۱۲ نیټه د پاکستان صدراعظمې بینظیر بوټو هم پراخ بنسټ حکومت وستایه او په هغه کې یې د ظاهرشاه مهم رول ته هم کولای شي ویې لو بوي اشاره وکړه او همدارنګه په ۱۴– نیټه په تهران کې چې د افغانستان په هکله نړیوال سیمینار جوړ شوی و ، آغاشاهي د پاکستان د بهرنیو چارو پخواني وزیر د افغانستان د شخړې یوازینۍ لار د پراخ بنسټه حکومت جوړیدل وبلل .

اوس د مسئلې اساسي برخه دا ده چې پراخ بنسټ حکومت یعنې څه ؟

د پراخ بنسټ حکومت اصطلاح یو کلي لفظ دی چې کولای شي د بیلا بیلو حکومتونو تصویر کړي ، امریکا د دغه حکومت نه یو منظور ، روسان بل مقصد او پاکستان ، ایران ، نجیب .... بل . موږ د قضیې داصلي طرف په حیث باید و وایو چې خارجي قوتونه دې ځان په دغه لانجه کې نه ستړي کوي ، هغوی د ی پریږدي چې دا ملت پخپله خپل سرنوشت و ټاکي ، که څه هم چې شاید ډیر کسان دا ادعا وکړي چې ملت باید خپل سرنوشت پخپله و ټاکي خو عملاً " به هیڅ ډول طرح او پلان ونه لري ، خو د حزب اسلامي مجاهد امیر د دې ستونځې د حل کولو د پاره د متناسبې نمایندګې په اساس د انتخاباتو طرح وړاندې کړې ، د همدې میاشتې په ۶ نیټه پیر سید احمد ګیلاني په اسلام آباد کې د یوه مطبوعاتي کنفرانس په ترڅ کې د انتخاباتو په هکله د حکومت تائید ی نظر اعلان کړ ، خو موږ دا وعدې او عهدونه ډیر لیدلي ، هیله ده داځل خبرې د عمل جامه واغوندي او بالاخره پر دغه تعهد عمل وشي .

دشفق مجلی ګرانو لوستونکو!
په لاندینو کرښو کی به تاسو د افغانستان په باب هغه نیته په نیته راټول شوی مطالب ولولی کوم چی د روان عیسوی کال د اکتوبر په میاشت کی پیښ شوی مورډ مطالب په دی وضاحت سره چی بنا یی ځینی نیمګړتیا وی ولری ستاسو مخی ته ږدو — امید دا ستفادی وړ وو ګرځی.
"صدیقی"

اکتوبر:

۱ – اکتوبر – ۹ تلی: دکابل رژیم دصدراعظم مرستیال سرور منګل او دتعلیم او تربیی وزیر مهرمحمد حجازی" دپاکستان هغه وفد سره چی پکښی دنصرت بوټو فرهنګی سلاکاری هم ګډون درلود ولیدل .. دپاکستان دی وفد څو ورځی وړاندی دکابل رژیم په بلنه هغه هیواد ته سفر کړی وو.

۱ اکتوبر – ۹ تلی: دعبوری حکومت جمهور رئیس "مجددی" او د بیا آبادولو وزیر "ربانی" ایران ته سفر وکړ تر څو دافغانستان په باب هغه جوړ شوی سیمنار کی ګډون وکړی چی دایران دبهرنیو چارو وزارت له خوا جوړ شوی.

۱ اکتوبر – ۹ تلی: دپاکستان دجماعت اسلامی نائب امیر پروفیسر خورشید احمد دیوی وینا په ترڅ کی کابل ته دپاکستانی وفد تګ وغاندم.

۲ اکتوبر – ۱۰ تلی: په نیویارک کی دپاکستان دبهرنیو چارو وزیر یعقوب خان او دروسیی دبهرنیو چارو وزیر شوارڼا دزی سره وکتل او تر دوساعته کتنی وروسته ئی د افغانستان مسئلی دسیاسی حل دسرته رسولو لپاره یو قرارداد لاسلیک کړ.

۲ اکتوبر – ۱۰ تلی: دعبوری حکومت دارشاد او دعوت وزیر داکتر نجیب دیوه مطبوعاتی کنفرانس په ترڅ کی دغرب دا تبلیغات ردکړل چی ګواکی پاکستان پر مجاهدینو دافشار راوړی چی دکابل رژیم سره وغږیږی.

۲ اکتوبر – ۱۰ تلی: دکابل رژیم له خوا یو ویشتل شوی سکډ دپاکستان په سرحدی سیمه میرانشاه کی ولګید چی کومه ځانی او مالی تاوان ئی ونه رساوه.

۲ اکتوبر – ۱۰ تلی: دپاکستان صدراعظمی بی نظیر بوټو دبی بی سی تلویزیونی شبکی سره په مرکه کی وویل: مجاهدین باید دسیاسی حل په لټه کی شی هغی زیاته کړه دوی که دد وستانو خبر منی باید دکابل رژیم سره خبری وکړی.

۳ اکتوبر – ۱۱ تلی: دپاکستان دبهرنیو چارو وزیر "یعقوب خان" په نیویارک کی دامریکا دبهرنیو چارو وزیر "جمیز بیکر" سره ولیدل او دافغانستان مسئلی په هکله ئی ورسره خبری وکړی.

۳ اکتوبر – ۱۱ تلی: یوه روسی جنرال "کیم فولوف" د"۱۰" رګوفتی ورځپانی سره په مرکه کی وویل: دروسیی څلورتنه مشران پر افغانستان باندی دروسیی قواو دیرغل مسئول دی هغه ددی افرادونو مونه په ترتیب سره، اندروپوفه بریژنف، اندری ګرومیکو او "استینوف" ددفاع پخوانی وزیر وبودل.

۴ اکتوبر – ۱۲ تلی: باوری منابعو رپوټ ورکړ چی روسی الوتکو دروسیی قواوتر وتلو وروسته کابل ته (۳۸۰۰) پروازونه کړی چی په دی ټولو پروازونو کی یوا ځی نظامی مرستی دکابل رژیم ته را رسولی.

۴ اکتوبر – ۱۲ تلی: په تهران کی دافغانستان مسئلی په اړه څریوال سیمنار پیل شو چی پکښی دنړی دزیاتو هیوادونو استازو ګډون وکړ. دی سیمینار کی دګډون په وخت دپاکستان دبهرنیو چارو پخوانی وزیر آغا شاهی وویل که په افغانستان کی پراخ بنسټیزه حکومت جوړ نشی حالات به نور هم خراب شی.

۵ اکتوبر – ۱۳ تلی: دکابل رژیم مشر نجیب د "اندپینډنت" ورځپانی سره په مرکه کی وویل: زه به هیڅکله استعفی ورنکړم ځکه زما حکومت ټینګ دی هغه زیاته کړه: ددی پر عکس دی ته چمتو یم چی دافغانستان مسئلی دحل لپاره دامریکا او پاکستان سره وګورم.

۵ اکتوبر – ۱۳ تلی: دا سلامی کنفرانس دګډو هیوادونو دبهرنیو چارو وزیرانو په نیویارک کی د یوی غونډی په ترڅ کی دافغانستان مسئلی په اړه هغه قرارداد دمنظور کړچی دروسیی دبهرنیو چارو وزیر شورناد زی او دپاکستان دبهرنیو چارو وزیر یعقوب خان تر منځ لاسلیک شوی وو.

۵ اکتوبر – ۱۳ تلی: ورور حکمتیار دراولپنډی په مطبوعاتی کلپ کی دژورنالستانو یوی غونډی ته په وینا کی وویل: دپاکستان اوسنی حکومت دخپل پخوانی حکومت دا وعده باید پوره کړی چی وعده ئی کړی وه په افغانستا ن کی به انتخابات کیږی.

۶ اکتوبر – ۱۴ تلی: پیر سید احمد ګیلانی دعبوری حکومت دستری محکمی رئیس په اسلام آباد کی د یوه مطبوعاتی کنفرانس په ترڅ کی وویل:
دځو میاشتو په مینځ کی به د ایران او پاکستان په میشته مهاجرینو او آزاد شوو سیمو کی انتخابات وشی تر څو دفبروری تر میاشتی یوه منتخبه شورا ولرو.

۶ اکتوبر – ۱۴ تلی: دهغی میګ (۲۱) جیټ الوتکی پیلوټ چی څو ورځی وړاندی خپله الوتکه په پیښورکی راکوزه کړی وه دیوه مطبوعاتی کنفرانس په ترڅ کی وویل: دکابل رژیم ۹۰٪ پیلو-

ټاڼ غواړي چې دمجاهدينوسره يوځای شي .

۷ اکتوبر- ۱۵ تلی: نصرت بوټو په نيويارک کې دملګرو ملتودمشر کوئيارسره دافغانستان مسئلی پاره خبری وکړی په دی ليدنه کی دپاکستان دبهرنيوچاروو زير يعقوب خان همګډون درلود يعقوب ترکتنی وروسته خبريالانو ته وويل : کوئيار په دی ليدنه کی نوی مسايل مطرح کړل چی په پاکستان کی به بحث وربانندي وشي .

۸ اکتوبر- ۱۵ تلی: دايران دکورنيوچاروو زير پاکستان ته سفروکړاودبی نظيربوټوله خصوصی مرستيال " نصيرشيخ " سره ئي دافغانستان مسئلی پاره خبری وکړی .

۸ اکتوبر- ۱۴ تلی:داسلامی کنفرانس دبهرنيوچاروو زيرانو په نيويارک کی ديوی غونډی اعلاميه په ترڅ کی اعلان وکړ:دافغانانو ټولی ډلی بايدسره يوځای شي يو پراخ بنسټيزه حکومت جوړکړی ترڅو دکابل ګوډاګی رژيم له مينځه لاړشي اوځای ئی دا رژيم ونيسي.

۸ اکتوبر- ۱۴ تلی:دامريکا دبهرنيوچاروو زارت مرستيال پاکستان ته سفروکړاودلته ئی د بی نظيربوټوپرته څينونورو — پاکستانی مقاماتوسره دسيمه ايزواوافغانستان مسئلی په باب خبری وکړی .

۹ اکتوبر- ۱۷ تلی:دپاکستان جمهوررئيس غلام اسحق خان په پيښور کی يوی غونډی ته په وينا کی وويل : پاکستان تل دافغانستان مسئلی دسياسی حل کوښښ کړی هڅه زياته کړه : دافغانستان مسئلی دحل يوازينی لاره ديوه پراخ بنسټيزه حکومت جوړيدل دی چی ټولو افغانانوته دمنلوړوی هڅه زياته کړه : روسانودا ټينګارکوی چی په پراخ بنسټيزه حکومت کی د کابل رژيم ته ځای ورکړای شی خودادی مسئلی په حل کی لوی خنډ دی .

۹ اکتوبر- ۱۷ تلی: روسانود ملګرو ملتوعمومی مرستوته چی د روسيی له لاری افغانستان ته راوړل کيږی اجازه ورکړه دی چلی څينی دمرستولوړی قطارچی دفيلنډ هيواد دی شمالی ولايتوته ورسيدا لبته دامرستی دکابل رژيم ترتصرف لاندوسيموکی ويشلی کيږی .

۱۰ اکتوبر- ۱۸تلی:دعبوري حکومت مشرمجددی اودبیا آبادولو وزيرربانی په تهران کی دايران دبهرنيوچاروو زيرولايتی سره دافغانستان مسئلی پاره خبری وکړی .

۱۰ اکتوبر- ۱۸ تلی:نصرت بوټو دبی بی سی ټلويزيونی شبکی سره په مرکه کی وويل : روس دی ته حاضرشوی چی دعبوري حکومت دجوړيدوپرخاطردمجاهدينوسره خبری وکړی هغی زياته کړه :په دی باب ترهغی وروسته فيصله وشوه کله چی يعقوب خان او شوروانو دزی سره وليدل هغی زياته کړه : موږ به اوس په پاکستان کی دمجاهدينوسره ترليدنی وروسته ددی ليدنی لپاره وخت اوځای ټاکو .

۱۰ اکتوبر- ۱۸ تلی:نيويارک ټايمزدباوری سرچينوپه حواله ريپوټ ورکړچی اوس هم په کابل کی (۳۰۰) روسی پوځيان موجوددی او دمجاهدينوپرضدسخت توغندی ولی.

۱۱ اکتوبر- ۱۹ تلی: دکابل ښارپرنظامی تاسيساتودمجاهدينو لری ويشتونکی توغندی ولګيدل چی دهغی له امله ددښمن ۳۰ تنه ووژل شول اونورزيانات مالی تاوان ورواوښت .

۱۱ اکتوبر- ۱۹ تلی: دامريکا دبهرنيوچاروو زارت يوی سلاکاري "مارګريت تټولر" ديوی وينا په ترڅ کی وويل : اوس هم په کابل کی (۳۰۰) تنه روسی سلاکاران د مجاهدينوپرضددکابل رژيم — عملياتو رهبری کوی هغی داعمل دجينوا معاهدی له تعهداتو څخه خلاف ورزی وبلله .

۱۱ اکتوبر- ۱۹ تلی :دعبوري حکومت يوه ويندوی اعلان وکړ ملګری ملتونه بايدخپلوهغو مرستولپاره چی دروسيی له لاری افغانستان ته راوړی دمجاهدينو څخه اجازه واخلی اوپه دی باب دمجاهدينوسره وغږيږی .

۱۱ اکتوبر- ۱۹ تلی:دپاکستان دفقه جعفريه مشرساجدنقوی ديوی وينا په ترڅ کی وويل :دامريکا ئياتواوعرباتودخوښی خلک د افغانستان دخلکونمايندګی نشی کولی .

۱۲ اکتوبر- ۲۰ تلی:دپاکستان صدراعظمی بی نظيربوټودبشاور په هوائی ډګرکی خبريالانوته وويل : ظاهرشاه دافغانستان پاچاء او اوس هم مثبت رول — لوبولی شی په دی شرط چی دعبوري حکومت سره مرسته وکړی هغی زياته کړه : دروسی پوځونوتروتنی وروسته بايی دامسئله نړيوالوته حل وی خوپاکستان ته ندی حل شوی .

۱۲ اکتوبر- ۲۰ تلی: دجماعت اسلامی پاکستان مشرقاضی حسين احمد دکندهارڅخه ترراستنيدو وروسته په لاهورکی خبريالانوته وويل : څوک چی وائی د افغانستان مسئله دسياسی لاری حل کيږی اشتباه کوی دافغانستان مسئلی دحل يوازينی لارجهاد دی هغه زياته کړه :په افغانستان کی

داقتدار دانتقال لپاره یواځنی لار انتخابات دي چې دافغانانو هیڅ ډله ورځخه مخالفت نه لري

۱۲ اکتوبر- ۲۰ تلی: دپاکستان د"فرنستیرکور" په آخرنی غونډې کې دبینظیر بوټو سره یوځای دعبوري حکومت مشر مجددي هم ګډون وکړ دغونډې په پای کې بینظیر بوټو خبریالانو ته وویل: مجددي ایران ته دخپل سفر په باب ما ته معلومات راکړل.

۱۳ اکتوبر- ۲۱ تلی: باوري سرچینو رپوټ ورکړچې افغاني مهاجرینو سره په مرستو کې کمی راغلی رپوټ زیاته کړی: تیره میاشت مهاجرینو ته یولکه ټنه غنم دپخوا پرنسبت کم ورکړای شول

۱۳ اکتوبر- ۲۱ تلی: دکابل ګوډاګی رژیم په هند کې دخپل پخوانی سفیر عبدالصمد ظهر پر ځای نوی سفیر د"احمدسرور" په نوم وټاکه او هغه ئې په یوګوسلاویا کې سفیر وټاکه.

۱۵ اکتوبر- ۲۳ تلی: دپاکستان باوري سرچینو رپوټ ورکړچې پاکستان دافغانستان مسئلې په اړه خپلې پالیسي ته دنوي بڼې ورکولو په فکر کې دي چې په هغې کې به دپراخ بنسټیزه حکومت پر جوړیدو زیات فشار راچولی شي رپوټ زیاته کړه په دې باب هغې غونډې کې فیصله وشوه چې دصدارت په سکرټریت کې جوړه شوې وه.

۱۵ اکتوبر- ۲۳ تلی: دکابل رژیم پردې اعتراف وکړچې اوس هم په کابل کې روسي سلاکاران شته خو په نظامي عملیاتو کې برخه نه اخلي هغوی ددې سلاکارانو شمیر د(۵۰ او ۷۰) په مینځ کې وښود.

۱۵ اکتوبر - ۲۳ تلی: دکابل دګوډاګی رژیم مشر نجیب ټول هغه اختیارات چې دنظامي حالاتو په خاطر دپلاس کې اخیستي وه- بیرته پارلمان ته وسپارل.

۱۶ اکتوبر- ۲۴ تلی: باوري سر- چینو رپوټ ورکړچې دامریکا د سفارت یوغړي (کارجان لهوفر) په روم کې دافغانستان پخواني مخلوع شاه ظاهرشاه سره ولیدل او دافغانستان مسئلې په باب ئې ورسره خبرې وکړې.

۱۶ اکتوبر- ۲۴ تلی: دکابل ګوډاګی رژیم دیوې اعلامیې په ترځ کې اعلان وکړچې ټول ژور- نالستان دې راشي او هغه ځای وګوري چې دهغه ځخه سکډتوغندي توغولی کیږي ترڅوئې داشک لري شي چې دا توغندي روسان ترغوي

۱۷ اکتوبر- ۲۵ تلی: دامریکا په کانګریس کې دافغان دجهاد یوملاتړکوونکي "همفري" دپاکستان جنګ ورځپاڼې سره په مرکه کې وویل: افغانستان ته دظاهرشاه دبیرته راتګ امکانات نشته هغه زیاته کړه: زه ددې خبرې طرفدار نه یم چې وائي امریکا یواځې د انساني همدردۍ په خاطر مجاهدینو سره مرسته کوي، افغانستان د- موقعیت له لحاظ امریکا ته زیات اهمیت لري.

۱۷ اکتوبر- ۲۵ تلی: دعبوري حکومت دکورنیو چارو وزیر مولوي خالص دیوې وینا په ترځ کې وویل زه دانتخاباتو مخالف نه یم بلکې غواړم چې داسلامي شریعت په رڼا کې انتخابات وشي خو په اوسنیو شرایطو کې امکان نلري.

۱۸ اکتوبر- ۲۶ تلی: بې نظیر بوټو د"دولت مشترکه" دمشرانو غونډې ته په وینا کې وویل: پاکستان ددې هلې ځلې کوي چې دکابل رژیم پرځای یوداسې پراخ بنسټیز حکومت جوړشي چې ټولو افغانانو ته دمنلو وړوي. د "دولت مشترکه" دا غونډه په "کوالالمپور" کې جوړه شوه.

۱۸ اکتوبر- ۲۶ تلی: دامریکا دبهرنیو چارو وزارت یوې پلټونکې ډلې دیوې وینا په ترځ کې وویل: روسانو کابل رژیم ته دپخوا په نسبت خپلې مرستې دوه چنده کړي.

۱۹ اکتوبر- ۲۷ تلی: دکابل رژیم له خوا یوتوغول شوی سکډتوغندی د" ګومل" په سرکې دمهاجرینو په دوکانو ولګیدچې دهغې له امله (۷) تنه مهاجرین شهیدان شول او زیات دوکانونه دخاورو سره خاوري شول..

۱۹ اکتوبر- ۲۷ تلی: دپاکستان صدراعظمې په هغې میلمستیا کې ګډون وکړچې په نیویارک کې دپاکستان سفیر نسیم احمد ورته کړې وه هغې دمیلمستیا ګډون کوونکوته دوینا په ترځ کې وویل: دملګرو ملتو مشرکوئیار خپلې هلې ځلې دافغانستان مسئلې دسیاسي حل لپاره تیزې کړي هغې زیاته کړه دافغانستان مسئلې ترحل کیدو وروسته به دروسیې او پاکستان اړیکې ښې شي.

۲۰ اکتوبر- ۲۸ تلی: دپاکستان صدراعظمې بینظیر بوټو په کوالالمپور کې دیوه مطبوعاتي کنفرانس په ترځ کې وویل: موږ به ترهغې دمجاهدینو مرستې جاري ساتو چې دمجاهدینو عبوري حکومت جوړشي هغې زیاته کړه دنجیب حکومت دنسکوریدو پرته دافغانستان مسئله نه حل کیږي.

۲۰ اکتوبر- ۲۸ تلی: مجاهدینو دکابل په ښارکې ددښمن نظامي مراکزاو هوائي ډګر دلري ویشتو- نکو توغندیو تراورلاندې ونیول چې دهغې په ترځ کې ددښمن (۱۲) تنه ووژل شول.

۲۰ اکتوبر- ۲۸ تلی: باوري سرچینو رپوټ ورکړچې دمجاهدینو

گوندونه په دې متفق شوي چې دېوه واحد قیادت لپاره انتخابات وکړي که څه هم چې خالص او مجددي ناراضه ښکاري .

۲۱ اکتوبر – ۲۹ تلې: دوروسک سیمې د حضرت عمرفاروق (رض) غونډ کې د حزب اسلامي ارکانو یوه غونډه دوروروحکمتیار تر مشرۍ جوړه شوه چې دري ورځې یې دوام وکړ په دې غونډه کې وروروحکمتیار د حزب ارکانو ته لازم هدایات ورکړل

۲۱ اکتوبر – ۲۹ تلې: دپاکستان دصوبه سرحد اعلی وزیر آفتاب شیرپاو دالخلیج ورځپاڼې سره په مرکه کې وویل : دافغاني مهاجرینو سره دغربي هیوادونو مرستې کمې شوي په دې خاطر اکثره اوس دپاکستان خصوصاً دصوبه سرحد پر حکومت بوج دی .

۲۲ اکتوبر – ۳۰ تلې: دلوګرپه ولایت کې ددښمن یوا کما لاتي قطار چې غوښتل ئې ځان ګردیز ته ورسوي په شاوتمبول شوا و – ددښمن زیات شمیر افراد په کې ووژل شول .

۲۲ اکتوبر – ۳۰ تلې: دامریکایوه څلورکسیزه هیئت په پشاورکې د مجاهدینو دعبوري حکومت مشر مجددي ،دکورنیو چارو وزیرخالص دبیاآبادولو وزیرربانی د حزب اسلامي مشر وروروحکمتیار دعبوري حکومت صدراعظم استاد سیاف او دستری محکمی مشرگیلاني سره ولیدل او دافغانستان دروانو حالاتو په باب ئې دمجاهدینو مشرانو سره خبرې وکړې دې هیئت په پشاورکې دظاهرشاه نماشنده "مسکین" سره هم ولیدل او ترهغې وروسته ئې دکویټې خوا ته حرکت وکړ .

۲۳ اکتوبر – ۱ لړم: دپاکستان دجمعیت علماء اسلام (درخواستي ګروپ) مشرمولانا سمیع الحق امریکا ته سفروکړاو هلته ئې د امریکا دکانګریس څینوغړوسره دافغانستان مسئلې په باب خبرې وکړې .

۲۳ اکتوبر – ۱ لړم :دکابل رژیم مشرنجیب دهانګ کانګ د"فارایترن اکنامک ریویو" خپروني له خبریال سره په مرکه کې وویل: دپاکستان او امریکا دا غوښتنه احمقانه ده چې نجیب دې استعفی ورکړي هغوی باید وپوهیږي چې زما حکومت قوي دی .

۲۴ اکتوبر – ۲ لړم: مجاهدینو دهلمند په ولایت کې د"هزارجفت" ولسوالي آزاده کړه او دهغې په ترځ کې ددښمن زیات شمیرافراد سره دمهما تو ژوندي ونیول .

۲۴ اکتوبر – ۲ لړم: دکابل رژیم له خوا یوتوغول شوی سکډتوغندی دتری پربازار ولګیدچې دهغې له امله (۱۲)تنه شهیدان شول دا سیمه دپاکستان سرحدي سیمه ده .

۲۵ اکتوبر – ۳ لړم: دروسیې دبهرنیو چارو وزیرشورنادزی دیوینا په ترځ کې دی باندې اعتراف وکړچې پرافغانستان باندې دروسیې قواو یرغل دنړیوالو قوانینو او انساني کرامت خلاف کار و .

۲۵ اکتوبر – ۳ لړم: په پشاور کې دمیشته او ګوني ګوندونو مشرانو یوګډه اعلامیه خپره کړه چې په کې دمجاهدینو څخه غوښتنه شوې وه په خپلو سیموکې ګډې شوراګانې جوړې کړي او خپلې منځنۍ ستونزې داسلامي شریعت له مخې حل کړي .

۲۶ اکتوبر – ۴ لړم: دپاکستان دصوبه سرحد پخواني اعلی وزیر فضل الحق له زندان څخه په ضمانت آزادکړای شو هغه دخپل کورمخې ته خبریالانو ته وویل: افسوس هغه څه چې موږ په لس کالو کې دافغاني مجاهدینو لپاره کړي و اوس دبې نظیربوټو حکومت له مینځه یوړل هغه زیاته کړه : ددې سره سره مجاهدین باید صبروکړي او موږ ترآخره دهغوی څخه ملاتړوکړو .

۲۶ اکتوبر – ۴ لړم: دعبوري حکومت مشرمجددي په اسلام آباد کې دمصرسفیرسره ولیدل په دې لیدنه کې دمصرسفیرمجددي ته ډاډ ګیرنه ورکړه چې مصر به د افغانستان ترکاملې آزادۍ پورې دمجاهدینو څخه ملاتړوکړي .

۲۷ اکتوبر – ۵ لړم: دعبوري حکومت یو پنځه کسیزه هیئت د ملګروملتو په غونډه کې دګډون په خاطرنیویارک ته سفروکړ .

ددې هیئت مشري فاروق اعظم کوله چې په ملګرو ملتو کې به د افغانستان چوکۍ دا شغالولو لپاره هلې ځلې وکړي .

۲۸ اکتوبر – ۶ لړم: فاروق اعظم چې دعبوري حکومت دیو هیئت په مشرۍ نیویارک ته تللی په نیویارک کې خبریالانو ته وویل: که دملګرو ملتو مطلب دپراخ بنسټیز حکومت څخه داوی چې دنجیب حکومت ته په کې ځای ورکړای شي خودا په هیڅ صورت مجاهدینو ته دمنلو وړ نه دی او دهغې پرته دا اوسنی حکومت پراخ بنسټیز دی او دهیواد ټولې پرګنې په کې برخه لري .

۲۹ اکتوبر – ۷ لړم: دعبوري حکومت صدراعظم استادسیاف د بي بي سي پښتو څانګې سره په مرکه کې وویل: موږ به په هیڅ صورت کې دنجیب حکومت سره خبرې ونکړو هغه نه مسلمان دی نه افغان دی بلکې نانځکه ده چې واک ئې دروسانو په لاس کې دی .

۲۹ اکتوبر – ۷ لړم: دمجاهدینو لري ویشتونکي توغندي دکابل

ساینس و قرآن

نویسنده: خالد مسعود
ترجمه: وحدتیار

ساینس درهیچ زمانی ازفرایض انبیاء (ع) نبوده، قرآن مجید درآیات گوناگونش ازفرایض ومسئوولیت هایی تذکربعمل آورده که مطابق به آن رسالت وفرایض پیامبرانست که وحی آسمانی رابه مردم برسانند، آیات واحکام خدا را تعلیم بدهند، تعلیم حکمت بدهند واخلاق وکردار انسانها را تزکیه نمایند.

زمانیکه غرب با سلاح علوم جدید مسلح گردیده وبه سرزمین های اسلامی حمله آورشد، دانشمندان ودانشوران مسلمان غرض جلوگیری ازین یورش غرب بدفاع پرداختند. ولی چون ایشان خیلی ها ازین علوم جدید مرعوب ومتاثر بودند علت وانگیزهٔ عقب ماندگی مسلمانان را، شیوهٔ تعلیم اسلامی آنان تلقی نموده ازیکطرف درین دفاع خویش رویهٔ معذرت خواهانه درپیش گرفتند وازجانب دیگر یک سلسله حقائق بدیهی را که اساس ومبنای قرآنی داشت انکار ورزیدند. آنهم به این علت که عقل پرستان غرب آنرا قبول نمی کردند.

لاکن هنگامیکه این استیلا ویورش غرب خاتمه پذیرفت ومسلمانان خوددرین علوم دسترسی حاصل نمودند، بجای اینکه دانشمندان اسلامی راه اعتدال رااختیار می کردند، درین معامله افراط نموده، تلاش نمودند تا قرآن مجیدرا بحیث یک کتاب ساینس معرفی نمایند. حتی خواستندقوانین اخلاقی راکه درقرآن حکیم ذکرگردیده بودندتوجیه ساینسی نمایند.

باوجوداینکه این احساس ساینسدانان مسلمان قابل قدر است که آیشان قرآن مجیدرا بحیث یک رهنما می پذیرند، لاکن تغیر آوردن درماهیت قرآن وآنرا به شکل وچهرهٔ دیگری جلوه دادن خطرات گمراه کنی درپی خوددارد بهرصورت قرآن کتاب پروردگار عالمیان است، موضوع خودراخود معرفی می کند. بیایید موضوع قرآن را اززبان خودش بشنویم.

" ان هذا القرآن یهدی للتی هی اقوم " (الاسراء – ۹)

ترجمه: هرآئینه این قرآن راه می نمایدبراهی که درست تراست

ازین آیهٔ کریمه برمی آیدکه قرآن حکیم بشریت را بسوی صحیح ترین راه زندگی هدایت ورهنمائی می کندراهیکه باطی آن انسان به سعادت ابدی نایل می گردد.

خداونددرسورهٔ احقاف آیه (۳۰) ازیک گروه جن هنگامیکه قرآن را شنیدندوبه قوم خود باز گشته آنها را انذارنمودند، چنین حکایت می کند: "قالوا یٰقومنا انا سمعنا کتٰبا" انزل من بعد موسی مصدقا" لما بین یدیه یهدی الی الحق والی طریق مستقیم"

ترجمه: گفتندای قوم ما هرآئینه ما شنیدیم کتابی راکه فرودآورده شده بعدازموسی تصدیق کنندهٔ کتابهائیکه پیش ازاوبودهدایت می کندبسوی حق وبسوی راه راست.

ازین آیهٔ کریمه نیزچنین برمی آیدکه این قرآن انسانیت را بطرف حق وصراط مستقیم هدایت ورهنمائی می نماید.

خداونددرجای دیگری چنین می فرماید: " الرا کتب انزلنه الیک لتخرج الناس من الظلمت الی النورباذن ربهم الی صراط العزیزالحمید" (سورهابراهیم۱)

ترجمه: الرا: این قرآن کتابی است که فروفرستادیم آنرا بسوی توتا بیرون آری مردمانرا از تاریکیها بسوی روشنی بحکم پروردگار ایشان.

ازین آیهٔ کریمه نیزمعلوم می گرددکه پیامبر(ص) رسالت دارد که انسانیت را بوسیله نشروتبلیغ این کتاب ازتاریکیهای گمراهی بطرف نورهدایت ورهنمائی نماید.

ازین آیات خصوصا" وازمطالعه مجموعی قرآن حکیم عموما" برمی آید که قرآن مجیدکتاب هدایت است وبرای رهنمائی انسانیت نازل گردیده است. این هدایت پهلوهای عقلی، فکری، واخلاقی :

اکثراً" مورد بحث قرار می گیرد. با درک درست وصحیح این مسائل انسان دارای ایمان ویقین، اخلاق وعملکردی می گردد که وی را شایسته ولایق خلافت خدا درزمین می نماید.

ساینس وقوانین طبیعی موضوع قرآن نبوده بلکه ضرورت انسان است.

خداوند انسان را درمحیطی خلق نمود که همه وسایل واسبابی که انسان منحیث یک موجود زنده به آن نیاز دارد، دراطراف اش وجود داشت، همچنان درفطرت ونهاد انسان تمام آن طلاحیتهایی را که برای استفاده ازین وسایل در زندگی ضروری می باشد، بودیعت گذاشت.

این طلاحیتها که درراء س آن عقل قرار دارد کافی است که انسان با استفاده از آن به تسخیر این وسایل پرداخته آنرا به نفع خویش استعمال نماید. شیوه ای را که انسان با کشف قوانین طبیعی که درمتن طبیعت به ودیعت گذاشته شده است، برای تسخیر این وسایل بکار می برد، ساینس گویند.

بطورمثال ازبزرگترین ضروریات اولیه انسان خوراک می باشد، این ضرورت انسان قدیم را وادار ساخت که با رهنمائی عقل خویش از سنگ ها وفلزات وسائل وآلاتی بسازد که بکمک آنها زمین را نرم نموده آماده کشت وزرع نماید وهم توسط آن به صید وشکار حیوانات بپردازد وبدین ترتیب برای خویش خوراک تهیه نماید.

البته انسان درین بخش به کتاب وصحیفه آسمانی ضرورت نداشت چنانچه هرتعداد که به تجربه ومشاهده وی افزوده گردید به همان پیمانه علوم ساینس ترقی وپیشرفت نمود.

انسان امروز با رهنمائی عقل پیچیده ترین کمپیوترها را ایجاد نمود ولی انسان این همه مراحل ترقی مادی را بدون کدام صحیفه آسمانی پیمود.

ساینس درهیچ زمانی از فرایض تذکر بعمل آورده که مطابق به آن رسالت وفرایض پیامبرا نست که وحی آسمانی را به مردم برسانند آیات واحکام خدا را تعلیم بدهد، تعلیم حکمت بدهد، اخلاق وکردار انسانها را تزکیه نماید.

تعلیم علوم مادی در رسالت آنها شامل نبوده است. این مطلب را خود پیامبر اسلام (ص) بوضوح اظهار نموده اند، چنانچه روزی پیامبر اسلام (ص) از یک نخلستان می گذشتند مردم درخت های خرما را گرده افشانی میکردند پیامبر (ص) پرسیدند "چرا اینکار را می کنید؟" ایشان جواب دادند که با این ترتیب حاصلات خرما وحکم تعبدی دانسته تعمیل نمودند واز گرده افشانی دست کشیدند و همینکه سال آینده حاصلات پایین آمد به حضور پیامبر(ص) حاضر گردیده عرض نمودند، ما هدایت شما را تعمیل نمودیم ولی امسال حاصلات خیلی کم گردید.

پیامبر اسلام (ص) ارشاد فرمودند که درامور دنیوی به تجربه وعمل خویش اعتماد نمائید زیرا شما راجع به امور خویش بهتر از من میدانید.

این واقعه گرده افشانی که درکتب حدیث وروایات بنام " تاء بیر النخل "یاد گردیده است، خالصاً" یک پدیده ساینسی است، زیرا از یکجا شدن گرده های نر وماده که درساختمان های تذکیر وتاءنیث نباتات وجود دارد عمل بارآوری والقاح صورت می گیرد عموماً" این عمل توسط حشرات ووزش بادها بصورت طبیعی بوقوع می پذیرد، دهقانان وزارعان مدینه منوره این عمل را بدست خود انجام میدادند این یک عمل ساینسی ومربوط به مشاهده وتجربه بود وآنها درین مورد تجربه داشتند. پیامبر (ص) به فکر اینکه اگر این عمل عادتاً" بربنای قوانین وعوامل فطری وطبیعی صورت بگیرد باکی ندارد، مردم را مشوره ترک گرده افشانی داد. ولی نتیجتاً" همان سال حاصلات تقلیل یافت وپیامبر (ص) برمشوره و رهنمائی خویش اصرار نورزیده مردم را هدایت داد تا درهمچو امور دنیوی برتجربه ومشاهده خود اتکا نموده عمل نمایند.

باوجود اینکه قرآن یک کتاب ساینس نیست لاکن در موارد زیادی از حقایق ساینس تذکر بعمل آورده است. حتی می توان ادعا کرد که این موارد به پیمانه ای است که دنیای مادی بعدازطی قرن ها فاصله به آن رسیده است. این حقیقت نزد ساینس دانان جدید نیز مسلم است.

چنانچه یک داکتر فرانسوی بنام موریس بوکای که ازین بخش قرآن متاءثر گردیده اسلام را قبول نمود درکتاب خود بنام "قرآن، بایبل وساینس" اظهار میدارد که "ساینس جدید ومترقی نمی تواند هیچ یک موردی از موارد ساینس قرآن را رد نماید هریکی ازین موارد خیلی مستحکم ومستدل می باشد بحدی که ساینس بعدازطی چندین فراز ونشیب به آن رسیده است".

از مطالعه اجمالی آیاتی که درآن حقایق ساینسی تذکر گردیده است، نیز برمی آید که قرآن آنرا بحیث دلایل آفاقی پیش می کند یعنی دلایلیکه درهمه اکناف واطراف کاینات وجود داشته هر عام وخاص آنرا می تواند مطالعه

ومشاهده نماید .بطورعموم مباحث قرآن حکیم را می توان به سه بخش عمده تقسیم نمود:

۱- توحید
۲- رسالت
۳- معاد

دلائل آفاقی که درحقیقت همین واقعیت های ساینس را منعکس می نمایند، برای رسیدن وتکمیل همین مباحث سه گانه درقرآن وارد گردیده است . یعنی قرآن حکیم انسان را دعوت میدهدکه روی این دلائل غورنموده بوسیله آن به آسانی حقایق سه گانه (توحید، رسالت، معاد) رادرک نمایند واینکه این دلائل چه نوع موضوع را ثابت می کند، می توان ازنظم قرآن درک نمودبه عبارت دیگر نظم قرآن درحقیقت ممیز مدلول این دلائل است .

شیوه وروش ساینس اینست که ازشواهدحاصل شده ازحواس نتایج رااخذنموده ،صحت این نتایج را توسط تجربات وآزمایش ها مورد بررسی قرارمیدهدوبا تائید این نتایج ازطرف تجربیات وآزمایش ها ،آنرا بحیث یک اصل قبول - نموده ،درمراحل بعدی ارتقای مادی آنرا بکار میبرد.

به این ترتیب ساینس سمع و بصررا درموردمشاهدات وتجربات وعقل را درموردا ستنباط واخذ نتایج استعمال می کند .درحالی که قرآن مجیدبا تقدیم دلایل آفاقی نه تنها سمع، بصر وعقل را دعوت عمل میدهد ،بلکه مزیدبرآن ازانسان تذکر ،تفقه ،تدبر وعبرت پذیری را نیزتقاضا می نماید .

به عبارت دیگرقرآن این روش و شیوه دانشمندان ساینس را کافی نمی داند.

بلکه اوراآگاهی میدهدکه خود را به حصول فوائدمادی ازمشاهدات وتجارب حس منحصر ننموده با استعمال صلاحیتهای تذکر ،تفقه وعبرت پذیری جولانگاه نتیجه گیری واستنباط خودرا تا حقایق متافزیکی وسیع نماید.

معنی تذکرحصول یا ددهانی می باشد یعنی تذکرعبارت است ازاینکه انسان حقیقتی رافراموش می کندوبا مشاهده چیزی دیگری آنرا بیاد می آوردوازآن نسبت به حقیقت فراموش شده انتباه حاصل می کند، علمی راکه قرآن انسان راازآن آگاهی میدهد. اساسات ومبادی آن درفطرت وخمیرانسان به ودیعت گذاشته شده است لاکن انسان درلابلای لذات ودلچسپی های دنیا آنرا فراموش می نماید چون انسان برای فلاح وکامیابی خویش به علم صحیح ضرورت دارد .ازینرو خداوندخالق ومالک انسان درین کائینات قدم بقدم جلواش شواهدی قرارداده است که ازآن انسان انتباه حاصل نموده بیدار ومتذکر گردد.

خداوندقوم فرعون را غرض تنبیه وبیداری شان به قحطی گرفتار نمود .چنانچه درسوره - اعراف ازآن تذکر به عمل آمده است . همچنان درسوره توبه آیت ۱۲۶ چنین وارد گردیده است که خداوند دو مرتبه درسال بندگان خودرا موردآزمایش قرارمیدهدتا ایشان حقیقت زندگی را فراموش نکنندوتذکرحاصل نمایند.

همچنان درین موردرسوره زمر تمثیلاتی زیادی واردگردیده است .

قرآن حکیم جاییکه از مشاهدات نظام فطرت نیزتذکربعمل می آرد ازدانشمندان ساینس تقاضا می نمایدکه نگاه های خودرا صرف به فوائدمادی متمرکزننموده بلکه بوسیله آن به حقایقی آشنائی حاصل نمایندکه علم آن درفطرت شان پنهان است ولی ایشان آنرا فراموش کرده اند .چنانچه می فرماید : " ولقدعلمتم النشاه الاولی فلولاتذکرون " (واقعه ۶۲)

ترجمه : وبه تحقیق دانسته اید آفریدن نخستین را پس چرا یاد نمی کنید ؟

یعنی درخلقت وپیدایش انسان دلائل زیادی وجود داردکه با قیاس به آن می توان به آسانی حیات اخروی را ثابت کردولی شما چرا تذکرحاصل نمی کنید ،

وهمچنان درجای دیگرمی فرماید "ومن کل شیء خلقنا زوجین لعللم تذکرون " (ذاریات ۴۹)

ترجمه : وازهرچیزی آفریدیم جفت تا شما پندپذیرشوید .

یک دانشمندساینس تلاش و جستجوی خودرا تاحدامتیازمذکرو موءنث محدودمی سازد ولی درین آیت کریمه خداوندوراآگاه می نمایدکه این قانون زوجین در همه پدیده ها جاری وساری است یعنی هرپدیده بخودجفت ومکملی داردکه بدون آن ناقص ونا مکمل بنظرمی آید .غرض رسیدن به حقایق پدیده های دیگررا نیزدرروشنی این قانون مطالعه کن .زندگی دنیا نیزبدون جفت ومکمل خویش دارای خلا ونقص می باشدکه به اثرآن درین دنیا همه تقاضا های عدل پوره نمی شود. این کمی و نقص درآخرت تکمیل می گردد ،پس آخرت جفت ومکمل دنیا می باشد این دوجفت را پهلوی هم قرار داده غورنماییدتا به حقیقت برسید

تفقه به مفهوم عام آن عبارت است ازدرک وفهم درست وصحیح یک مطلب ولی درقرآن مجیدازیکطرف برای بیان همان فعل قلب استعمال می گرددکه ازآن جذبات واحساسات بوجودمی آید .درحالیکه ازفعل عقل به علم تعبیرمیگردد وازطرف دیگرهمان کیفیت درک و

فهم را تفقه گویند که در آن نگاه صرف به ظاهر یک شی منحصر نگردیده بلکه تا اعماق آن رسائی حاصل نماید. واصل حقیقت درک گردد.

چنانچه منافقین در دوران غزوه بنی المصطلق هنگامیکه اظهار داشتند که آنان بعد از عودت به مدینه بالای مهاجرین انفاق نخواهند کرد. درین مورد خداوند فرمود: "ولله خزائن السموات والارض ولکن المنفقین لایفقهون" (المنافقون - ۷)

ترجمه: وخدا راست خزانه های آسمانها وزمین ولیکن منافقان نمی دانند.

یعنی منافقین به این غلط فهمی مبتلا بودند که مهاجرین با اتکا به انفاق ایشان زنده اند. درحالیکه درمورد این حقیقت شعور نداشتند که خزانه های رزق همه وهمه نزد پروردگار عالمیان است وکلید آن نزد منافقین نبوده بلکه نزد خالق عالمیان می باشد.

همچنان قرآن درجنگ با مشرکین از غلبه وپیروزی صدنفر مسلمان ثابت قدم درمقابله با هزار نفر از مشرکین اطلاع داده است وعلت آن را نیز چنین بیان می کند که: "بانهم قوم لایفقهون" یعنی مشرکین صرف روی وسائل مادی حساب می کنند واز شعوری که برای مسلمانان بعد از ایمان آوردن حاصل گردیده است ایشان خالی اند یعنی اصل شکست وپیروزی نزد خالق عالمیان است واو حامی وناصر حق است وبس.

در روشنی این مفاهیم تفقه وقتی ما می بینیم که قرآن حکیم شواهد کائینات را ذکر نموده می فرماید: "لقد کان فی قصصهم عبرة لاولی الالباب" (یوسف - ۱۱۱)

ترجمه: هرآئینه هست درقصه پیغمبران پندی خداوندان خرد را

یعنی صاحبان عقل وشعور با مطالعه این داستان ها می توانند سنن وقوانین خداوند را درمورد اقوام مجرم وسرکش درک نمایند.

همین کلمه عبرت درواقعاتیکه ما روزمره درگرد وپیش خود مشاهده می کنیم نیز استعمال گردیده است چنانچه قرآن حکیم میفرماید: "وان لکم فی الانعام لعبرة نسقیکم مما فی بطونه من بین فرث ودم لبنا خالصا سائغا للشاربین" نحل - ۶۶

ترجمه: هرآئینه شما را درچهارپایان پندی است. می نوشانیم شما را از آنچه درشکم وی است از میان سرگین وخون شیر خالص گوارا نوشنده گانرا.

مطلب اینکه درین مشاهده حکمت عجیب پروردگار عالمیان را مطالعه کنید که چگونه از میان خون ومواد فضله حیوان شیر صاف وگوارا تهیه می نماید. درحالیکه ماشین آلات وتاءسیسات آن ظاهراً بنظر نمی خورد. ساینس با مشاهده این تظاهر قدرت درپی مطالعه آن می برآید که کدام عوامل کیمیائی درین عملیات کارفرما اند که از مواد خوراکه ء حیوان شیر تولید می گردد وکدام اعضا شامل کار اند، نوعیت فعالیت آن ها از چه قبیل است؟ لاکن از نگاه قرآن باید یک دانشمند ساینس از مطالعه پافراتر گذاشته قدرت کارگری پروردگار عالمیان را درعقب این تعامل درک کند. کسانیکه صلاحیت عبرت پذیری در ایشان مرده وخاموش گردیده است چشمان عقل ودل آنان نیز کور است.

ایشان با وجود اینکه همه چیزها را می بینند لیکن حقیقت آنها را درک کرده نمی توانند.

خداوند درسوره ء جاثیه شواهد وپدیده های زیادی را ذکر نموده که مرکز ومحور مطالعه ساینس را تشکیل میدهد مثلاً آسمان، زمین خلقت انسان ها وحیوانات آمدن پی درپی شب وروز واثرات بارش درزمین، فوراً بعداز ذکر این مطالب می فرماید: "تلک آیت الله نتلوها علیک بالحق" (جاثیه ۶)

ترجمه: این آیات خداست که ما برتو تلاوت وبیان می کنیم با حق. مطلب از "بالحق" آن نتایج قطعی وحقیقی است که با مطالعه این آیات انسان به آن دست می یابد.

از قید بالحق اشاره به این حقیقت است که اگرچه دیگران نیز راجع به این دلائل ونشانی ها غور می کنند لاکن غور وخوض آنان از یک زاویه ء خاصی ودریک محدوده خاص صورت می گیرد.

بدین لحاظ یا اصلاً به آن حقایق که درین دلائل مضمراست پی نمی برند ویا اینکه پی می برند ولی خواهشات نفسانی شان مانع از اعتراف به آن می گردد.

بطورمثال: راجع به زمین وآسمان ها ماهرین جغرافیای طبیعی نیز غور وفکر می نمایند راجع به خلقت انسان اناتومی نیز تحقیق بعمل می آرد. راجع به پهلوهای مختلف حیوانات بیولوژی نیز غور وفکر می نماید. راجع به گردش شب وروز بارش واوقات آن، تغییر وتبدیل هواها وموسم های مختلف ماهرین هواشناسی نیز بحث بعمل می آرند لاکن این تنگ نظران چنان حالت زبونی دارند که قادر اند با دوربین های خویش یک ذره را مطالعه نمایند ولی کوهی عظیمی را احاطه ومشاهده شان نمی گنجد.

ماهرین هواشناسی پیشبینی می کنند که دربیست وچار ساعت آینده موسم گرم وخشک خواهد بود واز آن توجیه وتاویلی نیز خواهند نمود، دربعض مواقع این

بقیه درصفحه (٦٤)

ددین احیا او تجدید

ژباړن : مولوی محمدنعیم "تائب"

په‌تیرپسی :

سیداحمدبریلوی (رح) اوشاه‌اسمعیل شهید (رح) (۱)

همداوجه‌وه‌چی دشاه‌ولی الله‌صاحب دوفات نه پوره‌نیمه‌پیړی‌هم‌نه‌وه‌تیره‌شوی چی په‌هندوستان کی یوداسی تحریک راپاځیده‌چی کټ مټ دشاه‌ولی الله‌رحمه‌الله‌علیه‌اهداف یی تعقیبول دشاه‌صاحب لیکونه‌اوملفوظات ،اودشاه‌اسمعیل شهید ،داقامت منصب ،عبقات ،تقویه‌الایمان اونوری لیکنی وګوری په‌دواړوځایونوکی همغه دشاه‌صاحب دڅپی خبری په‌نظرراځی .

شاه‌صاحب چی په‌عملی ډول څه‌وکړل همغه‌داوچی دقرآن اوحدیث دتعلیم اودځان دشخصی تاثیراو اغیزی نه‌یی دصحیح فکردخاوندانواوصالحو معنوی ډول دواړویوه‌تنه‌ډرلوده‌ددوی متحدجسد په‌ځانګړی اوبانفوذات ډول زه‌دمجدد په‌حیث نه پیژنم بلکی دشاه‌صاحب دتجدید تتمه یی بولم ددی حضراتودکاردځرنګوالی لنډیزداډول و .

۱ـ هغوی دعاموخلکودډین ،اخلاقواومعاملاتود اصلاح (غرقه‌شوی) کشتی راپورته‌کړه‌اوتر کوم ،کوم ځایه‌چی یی تاثیرورسیده‌هلته‌یی دژوندون داسی بدلون راڅرګندکړچی دصحابه‌وو دوخت یادیی تازه‌کړ .

۲ـ هغوی په‌دومره‌پراخه‌پیمانه‌دنولسمی پیړی په‌اول وختنی دهندوستان غوندی مخ په تنزل هیوادکی په‌مشکله‌کیدای شوای دجهاد لپاره‌تیاری ونیوه‌اوپدی تیاری کی یی دخپل تنظیمی توان کمال څرګندکړ ،اوپه‌پوره‌تدبر سره یی دخپل کاردپیل لپاره‌دهندوستان شمال غربی سیمی انتخاب کړی ،څرګنده‌ده‌چی داسیمی دجغرافیایی اوسیاسی اړخونه‌ددی کارلپاره ترټولوموزونی سیمی کیدای شوای .

څرګنده‌ده‌چی ریښتینی آسلامی تصوف ددی خاص قالب محتاج نه‌بلکی بل قالب هم ورته ممکن دی، دهغه‌لپاره ژبه‌هم‌بله‌اختیاریدای شی درموزوواشاراتونه‌هم‌اجتناب کیدای شی، دپیری اومریدی اوددی لړی دعملی شکلونوپه‌پریښودلوسره‌هم‌نورشکلونه‌اختیاریدای شی .

کسانو ګڼ شمیرخلک پیداکړل اوبیایی‌څلوروواړو زامنواوپه‌ځانګړی ډول شاه‌عبدالعزیزصاحب دا حلقه‌له‌حده‌زیاته‌پراخه‌کړه‌آن تردی چی په‌زرګونو دا ډول خلک دهندوستان په‌ګوښه‌ګوښه‌کی خپاره شول‌چی دشاه‌صاحب خیالاتو لاروړته‌پیداکړی وه همغه‌چی په‌دماغ کی یی دصحیح اسلام‌ځیری ځای نیولی واوهغه‌چی دخپل علماوفضلیت اوخپل روښانه سیرت په‌وجه‌یی په‌عاموخلکوکی دشاه صاحب اودهغه‌دحلقی دتاثیرامنځته‌کول‌ززریعه ګرزیدلی وو ،په‌حقیقت کی داسی ولکه‌دی خبری چی ددی تحریک لپاره‌ځای برابرکړی وی چی بالاخره دشاه‌صاحب دحلقی نه ،اویابه‌داسی وواییوچی دهغه‌دکورنه‌راپورته‌کیدونکی وُ .

سیدصاحب اوشاه‌اسمعیل صاحب په‌روحی او بیا یی په‌جهادکی کټ مټ دجنګ هغه‌اخلاقی‌اصول اوقوانین پکاروا چول چی دهغونه‌دیوه‌دنیاپرست جنګ کموونکی په‌مقابل کی دخدای دلاری یو مجاهدپیژندل کیدای شی ،اوپدی ډول ددنیا په وړاندی یوځل بیا په‌سیی معنا داسلام‌دروح ـ څرګندونه‌وشوده ،دهغو جنګ دهیواد ،مال ،قومی عصبیت اویابل دنیوی غرض‌لپاره‌نه‌وبلکی خالص فی سبیل الله‌جهادو .

دهغوپه‌وړاندی ددینه‌پرته‌بل هیڅ هدف نه وچی دخدای مخلوق دجاهلیت دحکومت نه‌راوباسی اودحکومت کولوهغه‌نظام رامنځ ته‌کړی چی هغه دخالق اومالک الملک خدای دخوښی مطابق وی، ددی سپیڅلی هدف لپاره‌چی هغه‌وجنګید لو ،نود اسلام داصولوسره‌سم‌یی اول جزیه‌وغوښته‌اوبیایی

دا تمام حجت نه وروسته توري ته لاس اوږد کړ او
کله چې یې توري ته لاس کړ نو د جنګ د هغو د مهذبو
اصولو یې پوره پابندي وکړه چې اسلام ور ښودلي
وو، هیڅ ظالمانه او وحشیانه فعل ور څخه صادر نه شو،
کوم کلي ته چې ور ننوتل نو د مصلح په حیث ور
ننوتل نه د مفسد په حیث، له فوج سره یې نه شراب
و، نه د باجو او سازونو غږونکي وو، نه یې باجې یې
غزولای، نه د فاحشو ښځو ټولګی، نه یې پوځي
چاونۍ د بدکارۍ اډه وه او نه داسې کوم مثال
پیدا کیږي چې د هغو پوځ د کومې سیمې نه تیر شوی
وي او د هغې سیمې خلکو د خپل مال او ښځو د عصمتو.
نو په لوټیدلو غم څرګند کړی وي، د هغه مجاهد به
د ورځې د آس په شا سپوروا و د شپې به په جاې نماز
باندې ولاړو، د خدای نه ویریدونکي، د آخرت د
حساب یادلرونکي او په هر حال کې که به زیان
ورته رسیده او که فائده په رښتین والي باندې
ټینګ ولاړو، که د رښتیا و نه به ګټه ورته رسیده او که
تاوان خو د رښتیا نه تیریدونکي نه (، چې کوم ځای
یې ماتې خوړلې د بې زړه توب له کبله یې نه ده
خوړلې او چې کله به یې فتح او بریالی توب تر
لاسه کولو نو متکبر او تیري کونکي به نه لیدل
کیده، په دې ډول سوچه اسلامي جهاد په هندوستان
کې نه ددې نه مخکې شوی او نه د هغه نه وروسته
وشو.

۳ – هغو ته چې په یوه وړه سیمه د کم وخت لپاره د
حکومت کولو وخت په لاس ورغی نو هغه ډول حکومت یې
په پښو ودراوه چې خلافت علی منهاج النبوت ورته
ویل شوي، هماغه دتقیری امارت، هماغه برابري
او مساوات، هماغه شوری، هغه عدل هماغه انصاف –
هماغه شرعي حدود، هماغه په حقه سره مال ترلاسه
کول او په حقه سره مصرفول، هماغه د مظلوم پر که څه هم
ضعیف وا و د ظالم مخالفت که څه هم زورور و، هماغه د
خدای نه ویري سره حکومت کول او د صالحو اخلاقو
په بنیاد د سیاست د ندې چلول، خلاصه په پراخ کې
هغه د حکومت کولو هغه نمونه یو ځل بیا تازه کړه چې
صدیق او فاروق (رض) وړاندې کړې وه.

دا خلک د هغو طبیعي اسبابو له کبله چې وروسته
یې ذکر راځي له ناکامۍ سره مخ شول (۲)

خو په افکارو کې یې چې کوم حرکت پیدا کړی و د
هغه اثر د یوې پیړۍ نه د زیاتې مودې د تیریدلو
سره تر اوسه په هندوستان کې موجود دی.

د ناکامۍ عوامل: د دې وروستي مجددانه
تحریک د ناکامۍ په عواملو بحث کول د هغو حضراتو

د طبیعت خلاف دی چې هغوی یوازې د –
عقیدې درلودلو یادونه خوښوي، لدې کبله اندیښنه
لرم چې ددې عنوان لاندې څه یادونه کوم هغه به
ځما د ډیرو وروڼو د تکلیف سبب وګرځي لیکن زموږ
مقصد ددې ټولو یادونو نه یوازې سابقین بالایمان
خلکو ته شاباسی وړاندې کول ندي بلکې ددین
د راتلونکي تجدید لپاره د هغوی د کار د څرنګوالي نه
درس اخیستل هم دی. نو موږ د دینه پرته بله چاره
نلرو چې په تاریخ باندې تنقیدي نظر واچوو او
ددې مشرانو او محترمو شخصیتونو د فخرو ړ کارونو
د معلومولو سره هغه عوامل هم بیان کړو چې خپل
سپیڅلي هدف ته په رسیدلو کې یې ناکام کړي دي.

شاه ولي الله او د هغه زامنو چې د علماي حقه و
او صالحینو کومه ډله تیاره کړې وه او بیا سید احمد
بریلوی (رح) او شاه اسمعیل شهید (رح) د صالحو
او متقي خلکو کوم لښکر تیار کړ د هغو د حالاتو په
ویلو سره به حیران پاته شو، او داسې به محسوسه
کړو لکه چې د لمړنی پیړی د صحابه وو او تابعینو
سیرت لولو او په داسې فکر کولو سره په تعجب وکړو
چې په داسې لنډه تیره زمانه کې څومره لوی خلک
تیر شوي خو ورسره به مو په زړه کې په ناڅاپي ډول
دا هم را وګرځي چې آخر څه وجه وه چې دومره غوره او
انقلابي غورځنګ (تحریک) چې قیادت او ملګری
یې داسې صالح، متقي او نه ستومانه کیدونکي
مخلص مجاهدین وو، د پوره هڅې او هاند سره په
هندوستان کې د اسلامي حکومت په رامنځ ته
کولو کې نه یوازې بریالی نه شول بلکې ددې په
خلاف د څو زره میله لرې ځای نه راغلي انګریزان
دلته د خالص جاهلي حکومت په رامنځ ته کولو کې
بریالي شول ددې پوښتنې د عقیدتمندي په جوش کې
د بې ځوابه پریښودلو معنا دا ده چې خلک به
صالحوالي، تقوی او جهاد د اوسني نړۍ په اصلاح
کې بې اغیزې وبولي او په دې خیال کولو سره به
مایوسه شي چې کله دا ډول سوچه جهاد ددا راز متقي
ډلې لخوا هم بري ته ونه رسید نو په راتلونکي کې
به څه ورڅخه جوړ شي؟ دا ډول شبهې په واقعي
ډول په خپلو غوږو د خلکو نه آورم، بلکې اوس چې
زه علي ګړ ته تللي وم نو د استرپیچي هال په ګڼه
جلسه کې زما په وړاندې دا شبهه وړاندې کړای شوې
وه او د هغې د دفع کولو لپاره ما یوه لنډه بیانیه هم
ورکړې وه، همدا رنګه ما ته دا هم معلومه ده چې نن
کومه د علماوو او صالحینو ډله زموږ په منځ کې
موجوده ده هغه په عمومي ډول ددې مسئلې نه خالي

الذهنه ده، پداسی حالکي چي که اوس ددی مسئلی
تحقیق او څېړنه وکړای شي نو ډیر داسی درسونه
به ورنه واخلو چي په راتلونکي کی به د هغو په
نظرکی نیولو سره ډیر غوره او صحیح کار کیدای شي.
زه په هغه تصوف پلاندی فی نفسه څه اعتراض
نلرم کوم چي هغوو راندی کړی وُ، هغه په خپل
ځای دخپلی روح په اعتبار د اسلام اصلي تصوف،
او د هغه نوعیت د "احسان" څخه مختلف نه وُ، لکن
کوم شي چي زه د پرهیز وړ بولم هغه متصوفانه
اشارات، د متصوفانه ژبی استعمال او د متصو-
فانه لاري سره ورته والی لرونکي او مشابه لاری
چاری ساتل دی، څرگنده ده چي ریښتني اسلامي
تصوف ددی خاص قالب محتاج نه بلکی بل قالب
هم ورته ممکن دی، د هغه لپاره ژبه هم بله اختیار-
یدای شي د رموزو او اشاراتو نه هم اجتناب کیدای
شي، د پیری او مریدی او ددی لړی د عملي شکلونو
په پریښودلو سره هم نور شکلونه اختیاریدای شي
لدی سره بیا څه ضرورت دی چي د همغه زاړه قالب په
اختیارولو باندی اصرار وشي چي په
هغه کی د ډیر وخت نه را پدی خوا د جاهلي تصوف
بازار گرم دی ده، د هغه د زیلونو خپریدلو چي مسلمانان
په کوم سخت اعتقادی او اخلاقي ناروغیو اخته
کړی هغه د فکر او نظر د خښتنانو نه پټه نه دی، اوس
داسی حال شوی چي یو سړی که پر څومره صحیح درس
ورکوی ضرور دا قالب استعمالوی هغه ټولی
ناروغی بیرته راگرزی چي د پیری د عمومي
رواج سونونه ور پوری تړل شوی.
لکه څرنگه چي داو بوغوندی حلال شي هم هغه
وخت منع کیږی لکه چي د مریض لپاره تاوان لري
همدا ډول دا قالب هم سره له اباحته پدی بنا
باندی بیخي د پریښودلو وړ گرځیدلی چي د هغه
په جامه کی مسلمانانو ته دا فیونو خوندور څکل
شوی، څرنگه چي څوک د څنگه ورسره تیریږی بیا
همغه افیون په یادوړځي چي په پیري
پیریویی ویده کاوه، د بیعت د معاملی په رامنځته
کیدو سره سم دستي په مرید انوکی هغه ذهنیت را
پیدا کیدل پیل کیږی چي د مریدی سره مختص شوی
وی لکه د هغه ذهنیت خاوندان، چي وایي: به مې
سجاده رنگین کن گرت پیر مغان گوید.
. ددینه وروسته د پیر صاحب او ارباب من دون
الله ترمنځ هیڅ توپیر نه پاته کیږی، فکر او
نظر فلج کیږی، د تنقید توان له منځه ځي، د علم او
عقل نه کار اخستل موقوف شي او په زړه او دماغ
باندی د شیخ بندگی داسی پوره تسلط لږ که چي
شیخ یی رب دی او دی یې مربوب، بیا چي کله د
کشف او الهام خبری اتری پیل شي نو د معتقدینو
دغلامي بندونه هم مضبوط کیدل پیل شي، ددینه
وروسته د صوفیانه رموزو او اشاراتو نوبت را رسیږی
، هغه بې چاره ددینه وروسته داسی الوزی چي
پروخت دعجائبو
او طلسمونو په نړی کی سیر کوی، او دی غریبانو
ته بیا دواقعیتونو په نړی کی دوخت تیرولو کمه
موقع په لاس ورځي.

نور بیا

قادیانیان په
انگلستان، المان او نورو اروپا-
ئي هیوادو، زیاتو افریقائي،
هیوادو، امریکا او زیات شمیر
عربي او اسلامي هیوادونو کی
مرکزونه لري، دوی منظمي خپرونې
لکه: الفضل، حقیقة الاسلام، النجم
مدینه، پیغام صلح او نور لري، ددوی
آخری خپره شوی مجله د تقوی مجله
ده چي یوه منهجي او تبشیري مجله
ده. نو اوس آیا هغه وخت نه دی را
رسیدلی چي اسلامي حکومتونه د
اسلامي امت له بدن نه د سرطان
دغه دانه وباسي؟

په بنارکی د کابل رژیم پر نظامی
مرکزونو ولگیدل چي د هغی له امله
دښمن ته زیات مالی او ځاني
تاوان ور واوښت.
۳۰ اکتوبر – ۸ لړم: ورور حکمتیار
د حزب اسلامي امیر دیوی وینا په
ترڅ کی چي د افغانستان په
آزادو سیمو کی ورکړه وویل:
مجاهدین د غرب د استعماری کتو
په وړاندی لوی خنډ دی هغه زیاته
کړه: امریکا او روس دی نتیجی
ته رسیدلي چي د نجیب پر ځای بل
نجیب راولي خو موږ په ان شاء الله
د هغوی دا هلي ځلي شنډی کړو.

په اسلام کې حکومتي نظام

ژباړه - قاضي محمد حکیم "حکیم"

دا یو مسلم او منلی حقیقت دی چې د انسان لپاره ټولنیز ژوند یو لازمي او ضروري خبره ده چې نشي کولای له هغې پرته خپل ژوند ته ادامه ورکړي دا ځکه چې کله هغه د لومړي ځل لپاره د ځمکې په مخ خپلې سترګې راوغړوي نو ځان د ټولنې په منځ کې ګوري بیا د ټولنې په دننه کې ژوند تیروي او په پای کې د همدې ټولنې د منځ څخه خپلې سترګې پټوي. نو کله چې د انسان لپاره د ټولنیز ژوند څخه لاندې ده بیا د ټولنې لپاره د یو نظام د موجودیت خبره هم ضروري ده چې ټولنه نشي کولی له نظام څخه پرته خپل موجودیت وساتي دا ځکه چې افراد د ټولنې په دننه کې په مطلق او بې قیده توګه ژوند تیرول ممکن نه وي که هغوی بې مهاره پریښودل شي نو حتما" ژوند به ئې د تباهۍ سره مخ کیږي او یا خو به لږ تر لږه د اضطراب او پریشانۍ په ځپوکي راګیر شي او د دوی ټولنه به د ځنګلي ځناورو ټولنې ته ورته وي چې نه هلته کوم ټولنیز اصول پیروي کیږي او نه د ژوند د ثبات او ساتنې لپاره کوم قواعد او ضوابط حکومت کوي بلکه هلته د قانون قوت دی کوم چې قوي دی هغه د هر څه خاوند وي او کوم چې ضعیف دی هغه د هر څه نه محروم دی، چې پدې بناء ټولنې ته د داسې یو نظام ضرورت دی تر څو د هغوی حدود او پولې وضاحت وکړي کوم چې د هغوی په وړاندې د ټولنې افرادو د دریدل واجب دي او هغه عام ضوابط تضمین کړي چې د افرادو لپاره په هغې التزام لازمي او واجبي خبره ده، چې په نتیجه کې به دوی وکولای شي خپل ژوند په سوله او امن کې تیر کړي.

کله موچې دا خبره ومنله چې د انسان لپاره د ټولنې څخه او د ټولنې لپاره د یو نظام څخه خلاصون نشته اوس دا وایو چې د نظام د بقاء او پایښت لپاره د یو رئیس ضرورت وي تر څو رئیس وکولای شي خلک د نظام په اطاعت باندې مکلف کړي او د نظام پر خلاف د بغاوت او سرکشۍ څخه ئې منعه کړي او د هرج و مرج، ګډوډۍ او پریشانه ژوند څخه ئې وژغوري له همدې کبله مونږ هیڅ یوه داسې ټولنه نشو موندلی چې هغه دې رئیس ونلري بلکه خامخا هغه به یو رئیس لري چې یا خو خلک ورڅخه د خپلې خوښې او اختیار په بناء اطاعت کوي او یا داچې د غلبې او اضطرار له وجې له هغه نه په اطاعت کولو مجبور وي، د عقل تقاضا هم همدا ده چې انساني ټولنه باید داسې یو زعیم ته غاړه ایښودونکې وي تر څو دوی د نظام له موخو څخه وژغوري او په شخړو او جګړو کې د دوی ترمنځ پریکړې وکړي، که د ټولنې لپاره رئیس نه وي بې له شکه ټولنه به په ځان ځاني اخته کیږي هر فرد به ځان حاکم او رئیس بولي، کورني شخړې او جنګونه به وره کیښنوي، استعدادونه به ضائع کیږي، د نظام پایې به لړزانې وي او په نتیجه کې به نظام کاملاً" ختمیږي.

هر کله چې د ټولنې رئیس موجود شي نو هلته ویلای شو چې نوموړې ټولنې د دولت بڼه غوره کړه ځکه د دولت عنصرونه لکه اقلیم، اوسیدونکي، نظام او حاکم کوم چې پر ټولنې خپل تسلط قائموي او خلک د حاکم نظام پر خلاف د بغاوت او فروح څخه منعه کوي په حقیقت کې کلا" موجود شوي دي.

پدې خبرنه کې د حکومتي نظام څخه زمونږ مقصود د هغو قواعدو او احکامو مجموعه ده کوم چې د دولت د رئیس پوري ارتباط نیسي او د هغه د انتخاب د څرنګوالي، قانوني مرکزیت، له امت سره د علاقې او هغو اغراضو کوم چې حکومت هغې ته هدف کیږي او داسې نورو وضاحت او څرګندونه کوي.

په اسلام کې د حکومت لپاره مکمل نظام شته دا ځکه چې د اسلام د خصوصیتونو څخه یو خصوصیت شمول دی پدې معنی چې اسلام د انسان د سلوک او ژوند ټولو اړخونو ته شامل نظام دی او په هغې کې داسې څرګند قواعد او احکام شته چې د حکومت لپاره یو خاص نظام تشکیلوي مونږ ګورو چې قرآن کریم کې په

شوری، د حاکمانو نه د اطاعت په لزوم، ما انزل الله باندې د حکم او دېته ورته نورو څیزونو باندې امر شویدی او په نبوي سنتو کې د امیر، امام، بیعت او په نه معصیت کې د امیرانو د اطاعت الفاظ تکرار شویدي، او د فقهاؤ په اجتهادونو کې کوم چې د قرآن او سنتو په نصوصو ولاړ دي زیات داسې احکام او مهم قواعد شته چې د حکومت پورې اړه لري، چې دا ټول او نور هغه چې مونږ به ئې وروسته ذکر کړو پر دې دلالت کوي چې د اسلام له پاره په حکومت کې یو خاص نظام شته کله مو چې دا خبره ومنله چې په اسلام کې د حکومت له پاره نظام شته اوس دا باید ووایو چې دې نظام ته د مقدساتو او اساساتو مخه لاندې ده چې زمونږ په نظر باندې هغه لومړی د خلیفه وجود دی دوهم د شوری قاعده ده او دا هم د اسلام سلطې ته غاړه ایښودل دي چې باید ضرور له هر یو د دې مقدساتو څخه په جلا او ځانګړي مطلب کې بحث وشي.

لومړی مطلب خلیفه:

الف: د خلیفه تعریف:

خلیفه هغه کس ته ویلی شي چې دی چا خلیفه کړی وي یا ده بل څوک په یو کار کې د کارونو نه خلیفه ګرځولی وي.

او په شرعي اصطلاح کې خلیفه هغه څوک دی چې د مسلمانانو امارت یعنې د اسلامي دولت ریاست هغه ته سپارل شوی وي او د امام په نوم سره هم نومولی شي پس هغه د داسې دولت چې د اسلام په صفت سره موصوف وي رئیس بللی شي یعنې هغه دولت به د اسلام په اساساتو ولاړ وي او د اسلام په رنګ به رنګین شوی وي او د اسلام احکام به تطبیقوي او خلیفه به د دې اسلامي صفت د بقاء او پایښت حارس او ساتونکی وي لکه څنګه چې به وروسته څېړنو کې پر دې مطالبو رڼا واچوو.

ب: د خلیفه ودرول واجب دي:

امام ابن تیمیه (رح) وائي "چې پدې خبره پوهیدل واجب دي چې د خلکو د امورو سرپرستي کول د دین له سترو واجباتو څخه دي چې دین پرته له هغې نه پر بل څه نشي قائم پاتې کیدلی" او دا یوه حقه خبره ده، نو د داسې خلیفه ټاکل چې د حکومت چارې سمبال او د خلکو شئون اداره کړي د اسلام د داسې فرائضو څخه دي چې پر هغې قرآن کریم، نبوي سنت، د امت اجماع او د اسلامي شریعت د احکامو طبیعت دلالت کوي چې هر یو ته ئې په لنډه توګه اشاره کوو.

لومړی د قرآن کریم دلالت:

پاک خدای فرمائي "اطیعوا الله والرسول واولی الامر منکم".

ترجمه: د الله او د رسول او خپل اولی الامر و اطاعت وکړئ" چې پدې آیت کې د ذکر شوي اولی الامر نه مراد امراء دي او څینو محققینو د اولوا الامر په مفهوم کې علماء هم داخل کړیدي.

دوهم د قولي سنت دلالت: رسول (ص) فرمائي "... ومن مات ولیس في عنقه بیعة مات میتة جاهلیة" ترجمه: او هغه څوک چې په داسې حال کې مړ شو چې د هغه په غاړه کې د امیر بیعت نه وي نو هغه په جاهلي مرګ سره مړ شو." چې دا مبارک حدیث د خلیفه د ټاکلو پر وجوب باندې صریح او څرګند دلالت کوي، په بل حدیث کې راځي چې "لتنقض عری الاسلام عروة عروة واولها نقضا الحکم واخرها الصلوة" ترجمه: "خامخا به د اسلام کړۍ یو په یو پر له پسې ماتیږي، چې د ټولو نه لومړی به د حکومت او تر ټولو وروستی به د لمانځه کړۍ د ماتوالي سره مخامخ کیږي" چې د لته له حکومت نه مقصد په اسلامي نهج او طریقې باندې ولاړ حکومت دی او په هغې کې د داسې خلیفه وجود چې د حکومت چارې سمبال کړي یو ضروري خبره ده او د هغې ماتوالی ئې د لمانځه د ماتوالي سره کوم چې واجب دی یو ځای ذکر کړ چې دا د خلیفه د ټاکلو په وجوب باندې هم دلالت کوي.

دریم د فعلي سنت دلالت:

رسول الله (ص) وروسته له هغې نه چې په مکه کې ئې د اسلامي دولت د جوړولو له پاره لار هواره کړه په مدینه کې ئې د اسلامي دولت اساس کیښود او پخپله رسول (ص) د دغې اسلامي دولت کوم چې په مدینه کې قائم شوی و د لومړي رئیس په توګه د ریاست چارې په غاړه واخیستې او د هغه (ص) تړونونه او معاهدې کومې چې ئې د مدینې له یهودو او بیا وروسته له نورو اقوامو سره لاسلیک کړي په مباشره توګه د اسلامي دولت د رئیس په حیث د ده د تسلط او غلبې ښکاره او څرګندې نمونې دي، او فقهاء کرام هم دا حقیقت درک کړی دی وائي چې د نبي علیه الصلوة والسلام په شخصیت کې هم ریاست او هم د نبوت دواړه صفتونه جمع شوي وه، له همدې کبله ئې د هغو احکامو او امرو چې له هغه (ص) څخه د نبي په صفت صادر شوي جلا ځیر نه کړي دي او د هغو ئې چې له هغه (ص) څخه د دولت د رئیس په حیث صادر شوي په بیل او ځانګړي ډول وضاحت کړیدی.

څلورم د اجماع دلالت:

فقهاؤ ویلي دي چې د خلیفه ودرول په اجماع سره واجب دي لکه چې (ماوردي) شافعي او ابویعلی حنبلي (رح) وائي (د امامت عقد د هغه چا له پاره چې پر هغې په امت کې قیام وکړي په اجماع سره واجب دی" ابن خلدون په خپلې (مقدمه) نوي کتاب کې د داسې تفصیل ورکړیدی چې "یقینا" د امام ټاکل

واجب دي چې په شریعت کې د هغې وجوب د صحابه ؤ کرامو او تابعینو (رح) د اجماع څخه ځرګند دی. څکه د رسول الله (ص) د وفات څخه وروسته د هغه اصحابو پرته له کوم ځنډه ابوبکر صدیق (رض) ته په بیعت ورکولو اقدام وکړ او د خپلو امورو سرنوشت ئې هغه ته تسلیم کړ چې په همدې ډول د اسلامي تاریخ په ټولو عصرونو کې دا کار شوی دی او هیڅکله داسې نه دہ شوي چې مسلمانانو دې بې امامه ژوند تیر کړی وي چې دا کار د امام د ټاکنې پر وجوب

د مستقرې شوي اجماع نه نماینده ګي کوي " ابن حزم " د امامت پر وجوب باندې د اجماع د قائم کیدو څخه داسې قصه کوي (پرد ي خبره باندې د خوارجو د نجدات نومي فرقې نه پرته بل هیچا مخالفت نه دی کړی نجدات نومي فرقه وائي چې پر خلکو د امام ودرول فرض ندي او پر هغوی واجبه ده چې پر خپلو منځو کې د یو بل حق پخپله ورکړي "لږ څه وروسته بیا ابن حزم وائي چې " دا داسې یوه فرقه ده چې اوس له هغوی نه څوک ندي پاتې شوي او ټول افراد ئې متعرض شویدي " بیا ئې د امامت د وجوب پر اثبات دلائل اقامه کړي او پر نوموړې فرقه باندې ئې کلک رد کړیدی، حقیقت هم همدا دی چې پدې باره کې د نجدات نومي فرقې دریځ کاملاً بې ځایه دی او اسلامي ادله د هغې په غوڅه توګه مخالفت کوي ځکه اسلام خود ورونه په ورو اجتماعاتو کې هم د امیر ټاکل واجب بولي څه رسیږي لویو اجتماعاتو ته، رسول الله (ص) فرمائي "لایحل لثلاثه یکونون بفلاة من الارض الا مروا احدهم" ترجمه " هغو دری کسانو ته چې په ځمکه کې په اوږده سفر پیل کوي روا نه ده مګر دا چې په خپلو کې یو

امیر وټاکي" امام ابن تیمیه (رح) په نوموړو دوو حدیثونو باندې داسې تعلیق کوي چې " کله چې له وړونه په وړو ټولګیو کې دا خبره واجب شوه چې هغوی دې امیرو لري نو د لویو ټولنو لپاره خو دا میر د وجوب څخه په هیڅ صورت انکار نشي کیدلی .

پنځم : د اسلامي شریعت د احکامو د طبیعت دلالت :

ډیر داسې شرعي احکام دي چې د هغې په نافذولو کې قوت او سلطې ته ضرورت دی لکه د جهاد احکام، د حدودو او جزاګانو جاري کول، د خلکو په منځ کې د عدل اقامه او داسې نور نو ددې لپاره چې د دغو احکامو جاري کول ممکن شي د امام ټاکلو څخه لا بدې ده چې امام ابن تیمه دغې معنی ته داسې اشاره کړیده

(اوبل دا چې الله تعالی د معروف په لوري امر او د منکر څخه نهي واجب کړیده او د حج د فریضې د جمعې او اخترونو د لمونځونو اقامه، د مظلوم سره مرسته، د حدودو جاري کول ددې ټولو انجام پرته له قوت او امارت څخه سرته نه رسیږي .)

ج : د خلیفه د ټاکلو حق امت ته حاصل دی :

یواځې او یواځې دا امت دی چې هغه ته د خلیفه ټاکلو حق او اختیار حاصل دی ترڅو خلیفه د امت په نماینده ګۍ په هغې شرعي واجب کوم چې مسلمانان پرې مخاطب شوي دي قیام او څارنه وکړي لکه چې ډیر ژر به ددې مطلب یادونه په راتلونکو کرښو کې وکړو .

دې مطلب ته په ګوتې نیولو سره دمغني مصنف داسې لیکي :

(د چا پرا مامت او بیعت چې مسلمانان سره متفق شول نو د هغه امامت ثابت شو او مرسته ئې واجب ده) چې په دا ګه ددې

لیکنې معنی دا ده چې امت څوک د خلافت د منصب لپاره اهل و بولي د هغه په ټاکلو کې د حق خاوندې دی.

د : د خلیفه په ټاکلو کې د امت د حق اساس :

مونږ ګورو چې قرآن کریم امت د شرعي احکامو په تنفیذ په ځمکه کې د خدای د کلمې په اوچتوالي او د اسلامي فاضله ټولنې په جوړولو مخاطب کړیدی چې پدې باب کې فقط څلور قرآني نصوص د نمونې په توګه رااخلو، لومړی :-

لومړی: (والمؤمنون والمؤمنات بعضهم اولیاء بعض یأمرون بالمعروف وینهون عن المنکر) ترجمه "او مؤمنان او مؤمنانې ښځې ځینې د هغوی د ځینو نورو دوستان دي چې په معروف سره امر او منکر څخه نهي کوي "

دوهم: (یا یها الذین آمنوا کونوا قوامین بالقسط شهداء الله ولو علی انفسکم اوالوالدین والاقربین) ترجمه: " ای مؤمنانو په انصاف باندې مضبوط ولاړ اوسئ خاص د خدای لپاره ګواهان شئ اګر که دا ګواهي ستاسې، ستاسې د مور، پلار او خپلوانو په ضرر هم اوسي " .

دریم: " السارق والسارقه فاقطعوا ایدیهما) .

ترجمه : " د غل او غلې لاسونه پرې کړئ " .

څلورم: (الزانیه والزاني فاجلدوا کل واحد منهما مائه جلدة .

ترجمه : " زناکاره ښځه او زناکاره سړی هر یو په سل دروو وهئ " چې نوموړي نصوص او همدا راز دیته ورته نور ډیر نصوص د اسلامي احکامو د تنفیذ څخه د مسلمانانو د ټولنې هر مسئولیت باندې دلالت کوي بناء کله چې دا امت څخه د اسلامي احکامو

دتنفیذ مطالبه او غوښتنه کیدلی شی او دهغی داجزاء مسئولیت په غاړه لری نو هغه په بدیهی او څرګنده توګه پر دغی تنفیذ دسلطی مالک کیږی ځکه . دا شارع دی چی هغه ته ئی دا سلطه ور تملیک کړیده ولی کله چی دمسلمانانو جماعت په اجتماعی صفت سره نشی کولای چی دغه سلطه په مباشره توګه پکار واچوی ځکه چی دا کار په واقعیت کی سخت او متعذر دی نو په حکم او سلطه کی نیابت ضرور وليدل شویدی معنی دا چی امت به خلیفه ټاکی ترڅو د امت نه دسلطی په مباشرت کی ئی دهغه احکامو دتنفیذ لپاره چی پری شرعاً مکلف دی نیابت وکړی

ځکه دا یوه مشروع او جائز خبره ده چی مالک کولای شی دخپل مالک په مباشرت کی بل څوک دنائب په حیث وټاکی او اسلامی فقهه کی دنیابت په نظریه کی دا حکم معروف او پیژندل شویدی

ه : دخلیفه لپاره قانونی مرکزیت

کله چی دا خبره ثابته شوه چی یوائی او یوائی امت کولای شی چی خپل رئیس یعنی خلیفه وټاکی بناء " خلیفه دامت وکیل نائب شو او دهغه قانونی مرکز له امت نه دنائب او وکیل په حیثیت سره ده چی فقهاء کرام و همدغه معنی درک کړیده او پدی باندی ئی صراحت کړیدی، چی دهغوی له وینا و څخه پدی باب کی یو مشهور فقیه ،وردی قول دی کله چی دی دخلیفه او وزیر دوفات څخه بحث کوی او له هغی وروسته دیو ښار او یا محلی دامیر په سلطی باندی غږیږی نو داسی وائی (که دامیر مقرری دخلیفه له لوری شوی وه نو هغه دخلیفه په مرګ سره نه عزل کیږی ولی که مقرری ئی دوزیر له لوری شوی وه بیا دوزیر په مرګ سره عزل کیږی .

ددی وجه داده چی دخلیفه مقرری دمسلمانانو څخه په نیابت باندی شاء ده اما دوزیر مقرری دخپل ځان په نیابت سره وه) .

ادامه لری

بقیه صفحه ۵۷

پیش گوئی شان درست هم ثابت می گردد و از آن انکار ممکن نمی باشد لاکن نگاهای ایشان تا سرحد تعرفات هوا و نوعیت اثر اندازی آن محدود خواهد بود ازین پا فراتر گذاشته گاهی هم روی این حقیقت غور نمی کنند که درعقب این تغیرات چه نیرویی وجود دارد؟ حقوق و فرایض آن کدامها اند؟

درحالیکه درکائینات این همه تعرفات و تغییرات به لحاظی صورت می گیرد که انسان غور نموده راه حل صحیح و درست این سوال را دریافت نماید که متصرف و موثر حقیقی کدام ذات است ،چطور می توان آنرا شناخت حقوق و فرایض وی کدام اند اگر از کدام مدرکی حل درست این سوال سراغ گردد آن را با پیشانی باز قبول نمایند .

قرآن حکیم راجع به پهلوهای این نشانیها و دلائل روشنی انداخته انسان را دعوت میدهد که بوسیله آن موثر حقیقی و دستکار فرما را درین هستی درک نماید ،نسبت بآن معرفت حاصل کند ،حقوق آنرا بشناسد و بدین ترتیب به سعادت ابدی نایل گردد .

ازین تفصیل برمی آید که قرآن با وجود اینکه یک کتاب ساینس نیست ولی اکثر دلائل خود را روی پدیده های بنیان گذاری نموده است که مرکز و محور بحث علوم ساینسی قرار می گیرد .لیکن این مشاهدات را قرآن محض یک عمل سمعی و بصری قرار نداده بلکه انسان را تحریک می کند که درپهلوی سمع و بصر ،تفصیل تذکر تفقه و عبرت پذیری را نیز قرار داده ازین مشاهدات به عمق و اصل حقایق آن راه یابد ،اگر دانشمندان ساینس این هدایت و رهنمائی قرآن را مرعات نمایند ،ساینس از مذهب و اخلاق چنان بی بهره نمی گردد طوریکه امروز بی بهره بنظر می آید ،به اثر ترک همین هدایات قرآنی است که گاهگاهی ساینس علامت الحاد و بی دینی بشمار می رود و حتی گاهی انتظار آن میرود که خود انسان را بکلی محو و نابود نماید .

لیکونه . . . خوابونه

به‌مسئولین مجله‌ٔ وزین شفق !

السلام‌علیکم‌ورحمت‌الله‌وبرکاته .

درشماره های ۱ و ۲ مجله‌ٔ شفق نوشته‌ئی بقلم‌اینجانب تحت‌عنوان "دمی با حفظ" به‌نشررسید که‌برادرمحترم نثاراحمدنوری درشماره‌ٔ بعد اهتمام‌به‌تحریرنقدی برآن نمودند برادرنوری باستناد به‌چندین روایت درموردتلمیح‌مولانای روم درباب شیخ نجم‌الدین کبری انگشت براشتباه بنده‌نهاده‌وهمینطوراستاد بیرنگ که‌طی نامه‌ئی همین معنی راتذکرداده‌اند صاحب این قلم ازدقت‌نظرهردوی ایشان کمال امتنان راداشته‌وبرقصورخویش معترف است .

امااستاد بیرنگ درنامه‌خویش این نکته‌راتیز مزیدفرموده‌اندکه‌نظرنگارنده‌ٔ دمی باحافظ درموردآینکه‌حافظ بیعت به‌پیری نداشته‌است مقبول نیست ودراثبات ادعای خویش به‌اشعاری ازحافظ استناد جسته‌اند . ازنظرنگارنده‌ٔ این سطوربدلایل ذیل نظراستادجای تاٴمل دارد در دیوان حافظ نام بسیاری ازمردمان معروف معاصرش آمده‌است وهمانگونه‌که‌دربخش اول‌آن مقال اشارت رفت ،

" حافظ حتی ازمدح امرای معاصرخویش‌نیزابائی نداشته‌است . طولانی ترین قصیده‌ئی که دردیوان های معتبرازحافظ میتوان یافت درمدح سلطان ابواسحق سروده‌شده که‌دربخشی ازحیات حافظ برشیرازحکم‌می رانده‌است وهمچنان درمواردی نام امرائی چون شاه شجاع ومنصور، مظفر نیزدردیوان وی آمده‌است" بیاکه‌رایت منصورپادشاه‌آمد" وحتی ذکرنام حاجی قوام وزیرنیزدردیوان خواجه یافت میشودوهمانگونه‌که‌درآن مقال اشاره‌شده‌است حافظ دربرابربدون انتظارپاداش مادی هم‌نبوده‌است "هرچنددرمقایسه‌باشعرای معاصرخویش حافظ کمتربه‌مدح پرداخته‌است مثلا" دیوان سلمان ساوجی شاعرمعاصرحافظ پرازمدح ایلیخانان مغول است "

وقتی شاعری اینهمه ازمردمان گوناگون سخن بگوید آیا بی انصاف نخواهدبودا گرنام مرشدش رادردیوان خویش نیاورد ؟

صوفیه‌درکلام شاعرانه‌خویش ازپیرومرشدخویش همیشه‌باافتخارنام‌می برندکه‌داستان مولانا وشمس تبریزی معروف‌وبی نیازازتوضیح بیشتراست . پس اگرحافظ رانیزمرشدی وپیری بودازآوردن نامش درشعرخویش ابانمی ورزیدوبه‌این ترتیب نام وی رانیزدرشعرخویش جاویدانه می ساخت .

حتی خوداستادبیرنگ نیزدرچندسطرنامه‌ٔ خودازیادمرشدخویش (بسمل)غافل نمانده‌ویادی از وی رادرین محل مغتنم‌شمرده‌اند .

بنده‌درآن نوشته‌به‌استناد به‌این شعرحافظ :

براه‌عشق منه‌بی دلیل راه‌قدم
که‌من به‌خویش نمودم صداهتمام‌ونشد

متذکرشدم حافظ خودبیعت به‌پیری نداشته‌ولی دیگران رانیزازاین کاربرحذرنداشته‌است درخاتمه‌بیتی ازحافظ بیاوریم‌که‌هم‌موافق حالست‌وهم حسنی برای ختام‌مقال که:

"حافظ" ازخصم خطاگفت‌نگیریم براو
وربه‌حق گفت‌جدل باسخن حق نکنیم

والسلام
وحید "مژده"

برادرگرامی فقیراحمد عزیزی غزنوی ازویجی نگردهلی هند، امید سلامهای‌ما را بپذیرید شعرخوب تانراخواندیم، خیلی جالب بودودرموقع مناسبی اقدام‌به‌نشرآن خواهیم‌نمود.
والسلام

برادرعزیزعبدالرحیم لعل زاد قوماندان عمومی جبههٔ صدیق اکبرولایت نیمروز، نامهٔ تان وشعرهای تان رابدست‌آوردیم ازلطف‌تان ممنون.

گران ورور محمدهاشم‌رحمانی دکرمی ایجنسی څخه، زموږسلامونه‌ومنی! گرانه‌وروره‌ستاسو رالیږل شوی مطالب، شعرونه، دشهیدانوعکسونه‌اوسوالنامه په‌هغه‌صورت‌کی چی دچاپ وړوی هرو-مرواوبه‌دوا روسترگو چاپوو، ستاسود پوښتنی په‌ځواب‌کی چی دجدول په‌برخه‌کی موکړی وه‌ تاسو' ته‌دامشوره‌درکوم‌چی دشفق مجلی د(۴) کال (دولسمه) گنه‌وگورئی اودلومړنی‌جدول سره‌جوخت صفحه‌کی به‌خپل ځواب‌ومومی، انشاءالله (ج)مومل شه.

به‌ادارهٔ محترم‌مجلهٔ شفق وهمهٔ دست اندرکاران سنگرفرهنگ!
السلام‌علیکم‌ورحمت‌الله‌وبرکاته.

برادران محترم‌چندی قبل به یکی ازدفاترتنظیم‌رفتم، کاربسیارضروری داشتم‌که‌همهٔ مشکلاتم راامضای یکی ازآمرین آن دفتر حل میکرد، چندین روزازصبح تاوقت رخصتی منتظرشدم، امادرک آمرصاحب معلوم نه‌شد، آخربیتاب شده‌وازکارکنان دفترمذکورسوال نمودم، که‌آخرمسئله ازچه‌قراراست وآمرصاحب کجاتشریف دارند؟یکی ازمامورین برایم‌جواب دادکه، امرصاحب بر علاوهٔ اینجادرحکومت موقت هم مسئولیت مهمی رابه‌عهده‌دارندوگاهگاهی درآنجامصروف می باشند، برادران باورکنیداین وضع مراخیلی ناراحت‌ساخت وازین بی نظمی بسیارپریشان خاطرشدم، خواستم نامه‌ای بحضورشمابنویسم‌وضمن آن ازمسئولین امورخواهش‌نمایم‌که‌ازبرای خدااگرتصمیم داریدکه درحکومت موقت کارکنیدلطفاً" مسئولیت‌خود درامورتنظیم‌رابه‌برادر دیگری بسپاریدوبیش ازین کوشش نکنیدتادوتربوزرادریک دست بگیریدوسبب سرگردانی و پریشانی مردم‌نه‌شده‌ازجانب دیگربااشغال کرسی وپست مهم‌درتنظیم وکارنکردن باعث‌زحمت تنظیم‌ومراجعین بیچاره‌نشرید.

والسلام برادرتان میراحمدطارق ازحاجی کمپ پشاور

برادرمحترم میراحمد طارق نامهٔ تانراعیناً" به‌چاپ رسانیدیم، امیداست مراجع مربوط درمورد مصروفیت رسمی مامورین مربوط خویش دردوجای یابیشترازآن درصورتیکه‌سبب مختل شدن امورذفاترمیشودتجدیدنظرنموده‌راه‌حلی برای آن جستجوفرمایند.

حل جدول شماره (۴)

	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶
۱	■	ش	ک	ر	■	ق	ط	ر	■	ع	ف	و	■	ش	ر	ک
۲	ث	■	ن	■	ه	م	ا	■	ص	■	ی	■	و	■	د	ف
۳	ق	د	■	ش	ج	ر	■	س	ب	ا	■	ج	س	م	■	د
۴	ل	■	ب	■	و	■	ه	ی	ر	■	ب	■	و	ا	ق	■
۵	■	ع	ی	ن	■	ا	د	م	■	گ	ل	ز	ا	ر	■	ف
۶	خ	ل	م	■	ط	■	ی	ا	س	■	و	ا	س	■	ب	ر
۷	و	ی	■	ر	و	ش	■	ب	ی	ش	■	د	■	م	ر	و
۸	ک	■	ا	ش	ر	ا	ف	■	م	ک	ه	■	ع	ز	ل	ت
۹	■	ت	ر	ک	■	ن	ر	و	■	م	غ	ل	و	ب	ی	ن
۱۰	م	■	ج	■	ن	■	ش	ر	ن	■	ه	ا	ر	و	ن	■
۱۱	د	ل	■	س	و	ب	■	ع	ص	ا	■	ک	ا	ز	■	ع
۱۲	د	■	ز	■	آ	د	م	■	ر	ن	ا	■	ت	■	ح	ج
۱۳	■	ت	ر	ا	ز	و	■	م	ت	د	ی	ن	■	م	ر	ی
۱۴	ا	■	ع	ر	ش	■	ق	ب	ی	ل	ه	■	د	■	ب	ز
۱۵	س	م	■	ی	■	ق	س	ط	ا	س	■	ج	ا	ن	■	ه
۱۶	ف	ی	ض	■	ق	ط	م	ی	ر	■	ر	و	د	ک	ی	■

نا م‌های حل کننده‌گا ن جدول شما ره (۴) ما قرا رذیل ا ند:

ا میدبرا درا ن به‌حل جدول فوق ا لذکرکه‌ا ینک خدمت تا ن حا ضرا ست توجه‌فرما یند!

۱- محمدرفیق (حقیا ر)متعلم‌صنف دهم‌لیسه‌تجربوی ما ینس ،(آی - آ ر- سی)

۲ - محمدگل اکبرعا دل مسئوول ا لبدرتی کوا ندوکلپ (نصرت مینه)

۳ - حبیب ا لله "حمیدی" قوما ندا ن تولی غندحضرت عمرفا روق (رض)

۴ - میرا حمد را سخ ا زمرکزحرفی دا رسعد بن معا ذ .

۵ - قوما ندا ن آفتا ب ا لدین ا زپبی چرا ت رود ، هجرت‌کلی .

۶ - عبدا لوا سع محصل سا ل دوم ا کا دمی علوم‌ا سلامی وا قع حیا ت‌آبا د.

۷ - نـورا للـه عضومطبعهٔ حزب ا سلامی ا فغا نستا ن .

۸ - ا حمد مسعودعضومطبعهٔ حزب ا سلامی ا فغا نستا ن .

۹ - عبدا لرقیب حمیدی مجا هدجبههٔ مشعل حق .

۱۰ - محمدکبیرا زکمپ نا صربا غ .

۱۱- محمدنا درخنجا نی ا زا فغا ن کا لونی .

۱۲- عبدا لرا زق ا زریا ست ما لی جمعیت ا سلامی .

۱۳- حا جی نورا لله "حبیب یا ر" عضوآ مریت تا ریخ ا نقلاب وحبیب ا لرحمن "مشتاق" متعلم‌لیسه مجـا هـد .

۱۴- دوبرا درما عبدا لقا درعضوحوزهٔ ا نجنیرحبیب ا لرحمن شهیدوعظم‌ا لدین متعلم‌لیسه (آی،آر، سی) .

جدول شما ره (۳) را حل نموده‌ا ند که‌متاٴ سفا نه‌خیلی دیربدست ما رسید.

- برا درقوما ندا ن آفتا ب ا لدین ا زپبی، هجرت کلی برندهٔ جا یزهٔ جدول شما ره (۴) شنا ختـه شدند، ا مید با تشریف‌آوری به‌ا دا رهٔ مجله‌جا یزهٔ خودرا بدست آ رند.

(ا دا ره)

طرح از: زلمی "توخی"

جدول

جدول شماره (۵)

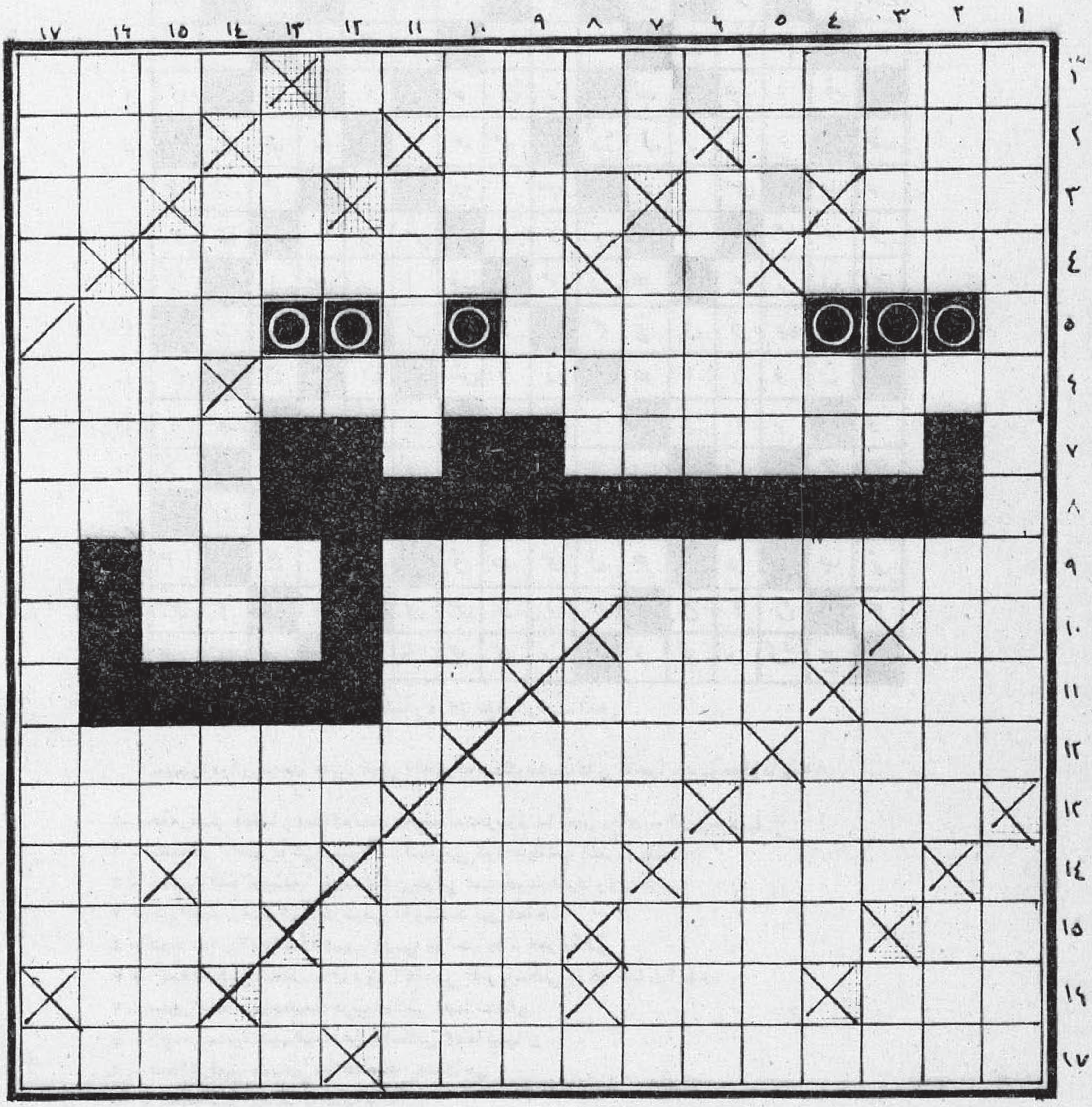

افقی :

۱ – ازرستگاری ملت های مسلمان است – کشورما قلب آنست.

۲ – رزمنده راه خدا (ج) – فرستاده رسمی یک کشور به کشور دیگر – هندد م بریده – دروازه.

۳ – هوای انگلیسی – پروفیسور حیوانات – کریم مخلوط – گوشت ترکی – طرف وجهت.

۴ – بیان کننده – حرف ربط – نوعی ورزش.

۵ – نویسنده مشهور چکوسلواکیا – موی پیش روی سر.

۶ - دوا ثرمعروف سعدی (رح) - جد ا .
۷ - برا فروختگی - شیوع پرا گنده .
۸ - اندیشه .
۹ - درکشورهای اسلامی عامل تجزیه وتفرقه بوده است - یکصدویازده .
۱۰- واحدپول چاپان - ازصفات خداوند(ج) - زنگ کاروان - نوع قطبی آن درافغانستان شکست خوردند .
۱۱- افکا رجمع آئست - احصائیه - همت .
۱۲- این بازی درپاکستان طرفداران زیادی دارد- عادات ورسوم - یکنوع فتو کاپی
۱۳- پایتخت اسلامی - رفیق وهمقدم- مارک معروف نوعی موترا سپورت .
۱۴- نام درختی است - جامه ای که درزیرزره دربرمی کنند - تکراریکحرف نصف گداز .
۱۵- دلگی مشراعداد- نامی برای رنگ بوت- قانون چنگیزی - شهری درخراسان کاکنون نامش فردوس شده است .
۱۶- آتش پښتو - نابودی - فرودآوردن - کلمهٔ افسوس .
۱۷- نویسنده وانقلابی بزرگ الجزایری - همهٔ آنرا راه حل می دانند .

عمودی :
۱ - ماپیرومذهب اوبزرگوا ریم - تخلص یکی ازشخصیت های جهادی کشور .
۲ - اصیل وشریف- منکرشدن - خانه پښتو .
۳ - خوانده - پسوندشباهت- حرف زشت- حرف معقول بیواسطه .
۴ - درخت ناجو - تپه - ازآنطرف کلیدانگلیسی - تکیه کلام درویشان .
۵ - دانش وفرهنگ - نام نوعی برنج - وی را - مهمانی .
۶ - هرچیزی که مانندزبان باشد - نام یکی ازپیشگامان شعرنو- ازآنطرف بمعنی پناهگاه .
۷ - اسپ پښتو - اگر(ج) رابآن اضافه نمائیم بمعنی گروهها می شود- حاضرومهیا - مخفف نام بزرگترین تشکیلات سیاسی فلسطینی ها .
۸ - صدسال .... بایدکرد،تا پخته شودخامی - نام سازمان جاسوسی ابرقدرت شکست خورده - آرامش .
۹ - نویسنده پښتو - دست - الماس دشت وگرانبها .
۱۰- ملت ما ازین نژاداست - جامهٔ جنگ - چاروجنجال .
۱۱- پشتیبانی کردن - ازاقوام نزدیک - پایتخت اروپائی .
۱۲- ازآنطرف کلمهٔ تنبیه است - بقه - ۱۱ .
۱۳- خالص وسره - وای - نام پدررستم- حرف نوزدهم الفبای فارسی .
۱۴- درشمالی فراوان است- طرف چپ - تخم مرغ راگاهی اینطورمی پزند .
۱۵- دشنام دادن - ازشهرهای مشهورامریکا- نفی عرب - واحدناقص .
۱۶- نام گلی است - کسیکه درکارهاحدوجهدمی کند - این همپیشه وحرفای است امااز آنطرف .
۱۷- اسلام شناس- مفسربزرگ وعالم ارجمند پاکستانی .

معرفی مختصر شهیدان راه حق

(ولا تقولوا لمن یقتل في سبیل الله امواتا
بل احیاء ولکن لاتشعرون)
(صدق الله العظیم)

برادر شهید ثارنوال عبدالروف "حجت" که اسم حقیقی او "سعادت" است درسال ۱۳۱۸ هـ ش دریک خانواده متدین دردره زیبا و شهیدپرور "سبز" مربوط ولسوالی سبزپارسا ه ولایت پروان بدنیا آمد. وی به رسم دیرین ومبارک به مسجد رفت ودرکنار فراگرفتن قراءت قرآن کریم خواندن ونوشتن راآموخت ودرمدت کمی بعضی کتب ابتدائی فقه رانزد علمای جید منطقه فراگرفت. پس از آن ثارنوال عبدالروف شهید جهت فراگیری علوم بیشتری به مناطق بگرام ومربوطات مرکز ولایت پروان رفت.

ثارنوال عبدالروف شهید پس ازتکمیل مراحل درسی متداول در پروان راهی کابل گردید ودرسال ۱۳۳۴ بعدازسپری نمودن امتحان کانکور شامل مدرسه دارالعلوم عربی کابل گردید. وپس از گذشتاندن چندسال درکابل توسط پیشتازان تحریک چون شهید انجنیر غلام نبی "شوریده" به صفوف نهضت جوانان مسلمان پیوست سرگرمی شدید وشوروشعف زاید — الوصف ثارنوال شهید درامر دعوت ومبارزه نه تنها باعث سکتگی درامردرس وتعلیم وی نشد، بلکه اورا بیشتر به فراگیری علوم اسلامی وفهم روح دین تشویق وترغیب کرد.

شمولیت ثارنوال عبدالروف شهید درپوهنځی شرعیات کابل باپیروزی کودتای ۲۶ سرطان داود توام بود. وی درچنین شرایط دشوار وناگواری با وجود همه سختی ها ومشقات درتعهد خودبا خدا ووفایش با نهضت اسلامی کشور ثابت قدم باقی ماند. شهید ثارنوال عبدالروف "حجت" درسال ۱۳۵۶ ازشعبه فقه وقانون پوهنځی شرعیات فارغ گردید وبعدازاتمام دوره احتیاط دراردو، بحیث ثارنوال درمرکز ولایت نیمروز مقررشد. هنوزازتقرری وی یک سال نگذشته بودکه کودتای ۷ ثور بدستور مستقیم روس ها درافغانستان به وقوع پیوست.

ثارنوال عبدالروف شهید عرصه رابه خودتنگ دیده بالاخره درماه میزان سال ۱۳۵۷ روانه پشاورگردید.

ثارنوال حجت شهید درپشاور مدتی رادرپست معاونیت اداره قضائی ومدتی رابه حیث مسئول شعبه طلبه علوم دینی سپری نمود.

بعد ثارنوال شهید درماه حوت ۱۳۵۷ به حیث قوماندان گروپی ازمجاهدین عازم جبهات ولایت کنر گردید ودرآنجا درجنگ های شدید وخونین اشتراک نموده ضربات کوبنده به رژیم مزدور وارد آورد وی درسال ۱۳۵۸ بنابه دستور مقامات رهبری حزب به منظور آغازجهاد مسلحانه وتاسیس جبهه منظم به حیث قوماندان گروپ ازبرادران مجاهد عازم ولسوالی

تگاب ولایت پروان ـ کاپیسا گردیدو پس از عملیات منظمی ولسوالی تگاب در ماه حمل ۱۳۵۸ به قوماندهٔ برادر شهید ما آزاد ـ گردید.

برادر څارنوال عبدالروف شهید پس از یک دوره کشور ایران در اوائل بهار سال ۱۳۵۹ همراه با تعداد زیادی از مجاهدین عازم ولسوالی های غوربند و سبزپارسا گردید که با ورود شهید موصوف در دره غوربند مناطق زیادی چون کندک محاربوی چهارده، ولسوالی سیاه گرد غوربند آزاد گردید و برادر موصوف دست به تاسیس مدارس و مکاتب، ادارات محلی انجمن های انقلاب اسلامی در مناطق متذکره زد.

تعرض قوای متشکل از چندین هزار عسکر گارد سرخ روسی در سال ۱۳۵۹ بنا به فرماندهی عام برادر شهید ما څارنوال عبدالروف به شکست فاحش مواجه گردید.

مجاهدین دره غوربند بنا به قوماندهٔ برادر شهید در جریان سالهای ۱۳۵۹ – ۱۳۶۰ و ۱۳۶۱ دست به عملیات موفقانه در مناطق سالنگ چهاریکار، پغمان، ولسوالی میربچه کوټ و شاهراه عمومی کابل ـ پروان زدند.

څارنوال شهید به اساس فعالیت های موفقیت آمیز از طرف مقامات امارت حزب اسلامی افغا ـ نستان در سال ۱۳۶۰ به حیث امیر جهاد ولایت پروان کاپیسا انتخاب گردید وی به خاطر بهبود و تنظیم هرچه بهتر جهاد در ولایت پروان بنا به مشوره قوماندانان منطقه ولایت پروان کاپیسا را به پنج حوزه بزرگ چون حوزه الصبح، الفتح، النصر، نعمان و شفق تقسیم بندی نمود.

ثبات و قاطعیت و توکل از جمله صفات برازندهٔ څارنوال عبدالروف شهید بود موصوف در سخت ترین شرایط ثبات خود را از دست نمیداد.

څارنوال عبدالروف شهید در انتخابات سال ۱۳۶۶ حزب اسلامی افغانستان بحیث عضو شورای مرکزی حزب انتخاب گردید که بنا بر مشغولیت های جهادی نتوانست در جلسات شورای مرکزی حزب در پشاور شرکت نماید سرانجام بعد از یک عمر جهاد و مبارزه در راه برتری نام خدا (ج) و اقامه حکومت اسلامی در میهن عزیز ما څارنوال عبدالروف شهید این فرزند قهرمان اسلام سپه سالار دلیر میدان نبرد و جهاد و رادمرد صحنه سخن و قلم در صبحگاهان روز شنبه تاریخ ۱۱ میزان سال ۱۳۶۶ هـ ش در قریه فرنجل غوربند طی یک توطئه خائنانه از طرف کماشتگان سازمان کا،جی، بی و خاد بدست یاری و همکاری سردسته گروه نامسلمان باطنی کیان به مقام رفیع شهادت نائل گردید.

انا لله و انا الیه راجعون

څارنوال انجنیر محمد صدیق "رحمتزی" شهید:

ژوند او مرګ، روغتیا او ناروغی پت او بی پتی، لوړتیا او ځوړتیا ژوبودي او څواني، حتی هستي او نیستي او بنده ګي او سرغړاوی... له بشري ژوندانه سره اړوند او تړلي توکي دي او په زغرده سړی ویلای شي چې ژوند دهمدغو توکیو بنسټیزه ټولګه (مجموعه) ده.

هو! پورتني توکي (عناصر) دي چې انساني ژوند یې له اهمیت او ارزښت نه برخمن کړیدی او که نه نو په یو اړخیز ډول به یې هیڅ اهمیت او قیمت نه لاره.

که ژوند د انسان دپیدایښت اصلي بنیاد او پیلامه ده نو مرګ دهمدغه تهداب، آبادی، کړنی او عمل نتیجه او انجام بللای شو او دهر څیز چې انجام او عاقبت بنه نه وي او لا "هغه څیز که په ظاهره ډیر په زړه پوری او ـ راښکونکي وي ښه نه دی، نو د کائناتو خالق (ج) چې انسان او ژوندانه ته یې کوم اهمیت ور بخښلی، علت یې یوازي هغه انجام دی چې الله (ج) ورته ټاکلی دی او هغه انجام عبادت او بنده ګي ده، دانسان دژوندانه انجام دخدای تعالی بنده ګي، نیک انجام صحیح بنده ګي، صالح بنده توب او دپیغمبر اکرم (ص) په طریقه ژوند او مرګ او بیا داسی باید ووایو چې ترمرګه دخدای (ج) په بنده ګي کي درسول الله (ص) په طریقه پاتې کیدل ته وایي نیک انجام، پتمن ژوند او مرګ.

هو! څوک چې له ایماني پتمن ژوندانه وروسته پرویاړلي مړینه (شهادت) ومري الله تعالی یې ژوندي بولي، خو د انسان له پوهي او دراک په پورته، همدغه په ظاهر مړه او په باطن ژوندي انسان ته شهید وایي او شهادت هغه سپیڅلي او عالي مرتبه ده چې الله پاک یې خپلو هغو بنده ګانو ته دانعام په توګه ورښښي چې دهغه په لاره کي دمبارزی او مجاهدی

ستړي منزلونه یې دهغه درضا لپاره سرکړي وي .

دهمدغو خدایي انعام ګټونکو په لیکه کې زموږ مجاهد وروربنا روال انجنیر محمدصدیق "رحمتزی" شهید هم دی، نوموړی وروړ په ۱۳۲۸ هـ ش کال (څلویښت کاله پخوا) دپکتیکا ولایت دارګون په ولسوالۍ د خاندار وکلي کې دانګرګل مرحوم په دیندار او خدای مینه کورنۍ کې وزیږید، لومړنۍ دیني زده کړې یې له خپل عالم پلار سره په جومات کې ترسره کړې او بیا دارګون په لومړني ښوونځي کې داخل شو دثانوي زده کړو لپاره دکابل ښار په خوشحال خان لیسه کې شامل شو، دخوشحال خان لیسې نه په لوړه درجه له فارغیدو وروسته د پولیتخنیک په پوهنځي کې دلوړو تحصیلاتو د ترسره کولو لپاره شامل شو .

همدا مهال دکابل پوهنتون په پوهنځیو کې دکفر او دهریت پر خلاف دمسلمانو ځوانانو له خوا داسلامي نهضت بنسټ ایښودل شوی و، انجنیر محمدصدیق شهید هم د مسلمانو ځوانانو له لیکو ته له قوي عزم او اسلامي ولولې سره داخل شوا و د هغه وخت دوراسته رژیم او کمونستي بهیر ځو پر خلاف یې دمجاهدو ورونو تر څنګ مبارزه کې فعاله ونډه لرله هماغه مهال یې انجنیر حبیب الرحمن شهید، انجنیر غلام نبي غوربندي شهید او انجنیر محمدامان شهید سره دایماني وحدت او مبارزې اړیکې لرلې او دانجنیر غلام نبي شهید په معرفت یې د اسلامي نهضت له موء منو ځوانانو سره دمبارزې تعهد کړی و .

مجاهد ورور دمبارزې ترڅنګ خپل تحصیل ته هم په پوره دقت دوام ورکاوه او په ۱۳۵۳ هـ ش دپولیتخنیک له پوهنځي فارغ التحصیل شو .
له تحصیل نه دفارغیدو وروسته دشبرغان دغتو او ګازپه ریاست کې په وظیفه وګمارل شو، دوظیفې تر څنګ یې داسلامي ملي اساسي او ایماني دنده هم په ښه شان ترسره کوله .

دملحد حکومت په منځته راتلو په ۱۳۵۸ هـ ش کال دحمل په میاشت کې دخلقي بهیر ځوله خوا ونیول شوا و وروسته له یوه کال زندان تیرولو را خلاص شو، دکابل د مرکزي حوزې دوړو نوسره دا ړیکو له امله دهجرت پر ځای په کابل کې یې عزیز اسلام ته دبلنې چارې ترسره کولې چې په ۱۳۶۲هـ ش کال دالحادي بهیر ځوله خوا زنداني شو او وروسته له څلور کاله زندان تیرولو په ۱۳۶۶ کال له خپلې کورنۍ سره پیښور ته مهاجر شو په پیښور کې یې دافغانستان داسلامي حزب غړیتوب ترلاسه کړا و په ۱۳۶۷هـ ش کال کې دمالي ریاست دساختماني چارو په شوری کې مقرر شو، نوموړی ورور خپله وظیفه په ډیر صداقت او ایمانداری سرته رسوله همدا علت وچې دمالي ریاست په غوښتنه دنصرت میني د سرپرست په توګه روال په حیث مقرر شو او بالاخره دځو میاشتي وظیفې اجرا کولو وروسته په ۱ر۴ر۱۳۶۸ نیټه دیوې ترافیکي پیښې په نتیجه کې په شهادت ورسید .

انا لله وانا الیه راجعون

شهید امان الله :

شهید امان الله فرزند حاجي محمدالله ۲۵ سال قبل دریک خانواده خداپرست ودین دوست دیده بجهان گشود. بعد از کودتای ننګین ۷ ثور تحصیلات خویش را ناتمام گذاشته به صف رزمندګان اسلام پیوست چونکه پدرش حاجي محمدالله (پیر) یک چریک ورزیده اسلام ومجاهد قهرمان منطقه بود فرزندش شهید امان الله را نیز مثل خود تربیه نموده بود.
شهید امان الله درچندین عملیات علیه قوای کفر ورژیم مردور – اشتراک ورزیده واز خود قهرمانی ها وفداکاری هایشان داده است بالاخره سرادر موصوف دراثر بمباردمان های پیهم ومتواتر قوای هوائی رژیم مزدور به ولسوالی دزآب درتابستان امسال به درجه رفیع شهادت نایل گردید.

انا لله وانا الیه راجعون

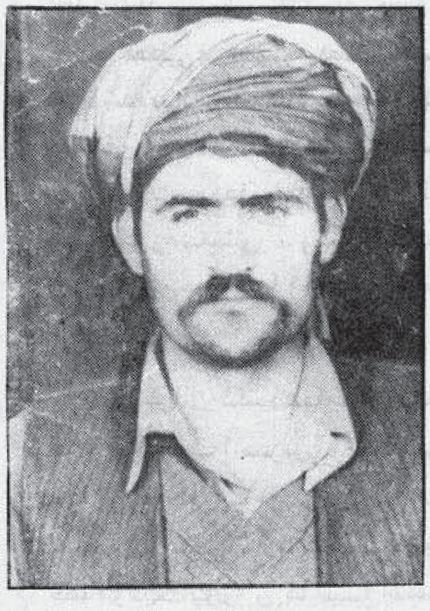

شهید معلم قیام الدین .

شهید معلم قیام الدین فرزند عمرالدین درسال ۱۳۳۴ درولسوالی سرخرود ننګرهار دیده بجهان ګشود درسال ۱۳۴۱ شامل مکتب ګردیده ودرسال ۱۳۵۴ ازلیسه ننګرهار فراغ ګردید ودرولایت فاریاب به صفت معلم توظیف ګردید. درسال ۱۳۵۷ به عسکری رفته بعد ازختم دورهٔ عسکری درصف مجاهدین

پیوسته به جهاد مسلحانه پرداخت سرانجام درحدی سال ۱۳۶۷ دریک عملیات بالای پوسته های دشمن جام شهادت را نوشید.

انا لله وانا الیه راجعون

انجنیر اسدالله خطیبی مشهور به قوماندان فرامورز دریک فامیل متدین وخدا پرست درسال ۱۳۳۷ درچهاردهی کابل دیده به جهان گشود. او درسال ۱۳۵۳ به نهضت اسلامی پیوست بعدازتجاوز روس وبقدرت رسیدن ملحدین در سال ۱۳۵۸ بعدازفراغت ازلیسه میخانیکی جهاد مسلحانه راشروع کرد. درسال ۱۳۶۳ نظر به تقوی ولیاقتی که داشت بحیث قوماندان تعین گردید.

موصوف با وصف اینکه درامور جهادی سعی می ورزید درامور تربیه نونهالان میهن نیزسعی می نمود بدین لحاظ درعلوم اسلامی بحیث معلم همکاری می نمود.

وی مردسنگر وقوماندان دلیری بود که درعملیات درخط اول حمله بردشمن قرارمی گرفت این مجاهد نستوه درطول جهاد خویش به قوای روسی ودولت مزدورش ضربات کوبنده ٔ وارد آورده است.

بالاخره این رزمنده مکتب اسلام دریکی ازعملیات بالای پوسته های دولتی درمنطقه للندر کابل درکوه قرغ بعدازبدار ساختن درآوردن بیست نفرملحدین وفتح کامل پوسته دراثرتصادم با ماین تعبیه شده دشمن با دوتن ازهمرزمانش بتاریخ پنج اسد ۱۳۶۸ جام شهادت را نوشید.

انا لله وانا الیه راجعون

شهید ضابط خان " جنان "

مجاهدورور ضابط خان " جنان " دپکتیا ولایت دمنگلو دجانی خیلو ولسوالی دتنگی دتینده کلی اوسیدونکی چی په کال ۱۳۵۸ کی یی دخدای په لارکی وسله وال جهاد ته ملاوتړله، د ۱۳۶۸ کال دسنبلی په ۲۶ نیته دجهاد دوال غند دتکړه مجاهدینو سره یی یوځای دخوست په درگی باندی کامیاب عملیات وکړل، چی دهمدی عملیاتو په ترڅ کی له ډیرفتحوا وکامیابیو وروسته شهید شو.

انا لله وانا الیه راجعون

شهیدقوماندان امان الله :

شهیدقوماندان امان الله فرزند ملابهرام مسئول نظامی جبهه الفاروق ولسوالی امام صاحب ولایت کندز که درسال ۱۳۳۳ دریک خانواده متدین ودین دوست قریه غرغرچشم بجهان کشود موصوف درسال ۱۳۴۰ شامل مدرسه دینی محل مربوط خویش گردید وعلوم دینی را درآنجا به پایان رسانید وبعدازروی کارآمدن رژیم ملحدکمونستی دست بجهاد مسلحانه زدنا بالاخره درسال ۱۳۶۸ دربرج قوس دریک برخورد رویاروئی با هفت تن ازیاران پاکبازش بدرجه ٔ رفیع شهادت نایل آمد. روحش شاد یادش گرامی باد

شهیدعبدالحفیظ :

شهیدعبدالحفیظ فرزند عبدالمتین درسال ۱۳۳۸ درقریه ماشابه قشلاق ازمناطق دشت قلعه ولایت تخار، دیده بجهان بازکرد درسنین هفت سالگی بمکتب رفت ودرسال چهارم دروس بعلت ناتوانی اقتصادی، مکتب راترک گفته، بکار ومشغله ٔ اتفاق خانواده با پدرخود همکار گردید.

موصوف ازآغاز جهاد مسلحانه دوشادوش برادران مجاهد خود علیه متجاوزین می رزمید؛

بالاخره دربرج حوت ۱۳۶۷ دریک برخورد رویاروئی با گروه ستمی های ملحد وابسته به "صمدوف" جام شهادت را بسر کشید.

انا لله وانا الیه راجعون

شهید عبدالحکیم:

برادر شهید عبدالحکیم ولد سر معلم محمد امین خان شهید مسکونه بنو مرکز اندراب ولایت بغلان فارغ التحصیل لیسه مرکز اندراب در یک فامیل پاک و مسلمان تولد گردیدا و در اوایل حکومت کمونیستی تره کی لعین به جهاد

مسلحانه اقدام نمود. او بدون کدام هراس بالای پوسته های ملحدین عملیات مینمود. موصوف بعد از هشت سال جهاد همراه برادر ش عبدالعلیم و سه تن برادران مجاهد دیگرش بتاریخ ۴ر۵ر۱۳۶۶ بدرجه اعلی شهادت نایل آمدند.

انا لله وانا الیه راجعون

شهید رضاخان :

شهید رضاخان ددادخان زوی د غزنی ولایت دقره باغ ولسوالی دبشیر دکلی په یوه اسلامی او مذهبی کورنی کی زیږیدلی

نوموړی وروړخپلی کورنی او قوم ته ډیر محبوبیت درلود د کلک ایمان او ټینګی عقیدی لرونکی و، ځکه چی په ګران هیواد افغانستان باندی د روسانو مستقیم یرغل وکړ نو نوموړی وروړ هم ورسره سم په وسله وال جهاد لاس پوری کړ دغه وروړخپل زیاتره عملیات د کابل او کندهار د لوی لیاری په سړک باندی ترسره کړیدی او دښمن ته یی سخت ګذارونه ورکړی خو دیوه کال جهاد څخه وروسته دکابل او کندهار دعمومی سړک په اوږدو د ملانو بابا د زیارت تر څنګه په ۱۳۵۸ کال کی دملحد رژیم له خوا د دریو نورو مجاهدینو سره یوځای دشهادت لوړی درجی ته ورسید.

انا لله وانا الیه راجعون

شهید محمدشاکر :

شهید محمدشاکر دعبدالقهار زوی چی په یوه دیندار او مذهبی کورنی کی زیږیدلی دحزب اسلامی دسر تیرو مجاهدینو څخه و، روسانو ته یی زیات مالی او ځانی تاوانونه اړولی بالاخره پخپله هم د ۱۳۶۶ کال کی دخوکاله دوامداره جهاد څخه وروسته دشهادت لوړی درجی ته ورسید .

انا لله وانا الیه راجعون

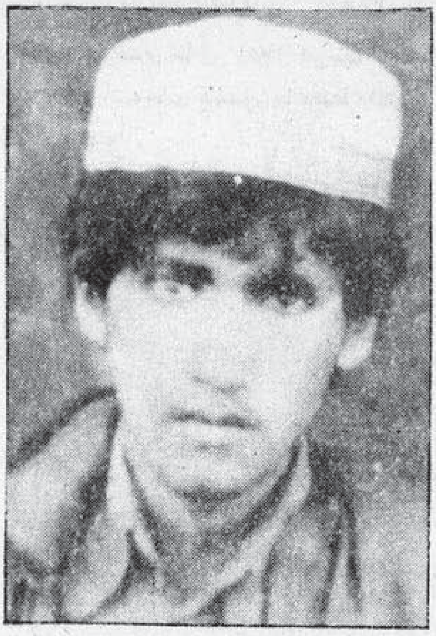

- شهیدماخان :

شهیدماخان دحلیم خان زوی دپکتیا ولایت دسیدکرم ولسوالی اوسیدونکی د حزب اسلامی دفعاله مجاهدینو څخه و، د ملحدینو دقدرت ته رسیدونه مخکی ئی دهقانی کوله او کله چی کمونستان په افغانستان کی قدرت ته ورسیدل نوموړی وروړ مهاجر او بیا دعملی جهاد لپاره خپلی منطقی ته ولاړ او هلته یی په عملی جهاد شروع وکړه په زیاتو عملیاتو کی ئی برخه درلوده بالاخره د ۱۳۶۷ کال دجوزا په ۱۰مه نیټه دسیدکرم ولسوالی دعملیاتو په ترڅ کی دشهادت لوړی درجی ته ورسید.

انا لله وانا الیه راجعون

شهید میرولی خان :

شهید میرولی خان مشهور په پهلوان دا میر محمدخان زوی د پکتیا ولایت دخوست دلوی ولسوالی اوسیدونکی چی په یوه دنیداره مذهبی او علم دوسته کورنی کی

زیږیدلی کلەچی کمونستا ن پە
ا فغا نستا ن کی قدرت تەورسیدل
نوموړی وروړ پەوسلەوا ل جها د
لاس پوری کړدخپل جها دپەا وږدو
کی یی زیا ت کمونستا ن دجهنم
ا بدی کندی تە وسپا رل دغەورور
پەخپلەسیمەا ومنطقە کی پەنیک
نوم سره شهرت درلودتول عمریی
دجها دپەتا دوەسنگرکی تیرکـړ
دژوندترورستی سلگی پـوری
ددښمن سره پەمیرا نەوجنگید
با لاخره د۱۳۶۸ کا ل دسرطا ن پـه
۲۵مەنیتەددښمن سره پەیوه مخامخ
جگړەکی دهغەدلاسی بمدغورځیدو
پەا سا س نوموړی وروردشها دت
لوړی درجی تەورسید .
ا نا للەوا نا ا لیەرا جعـون

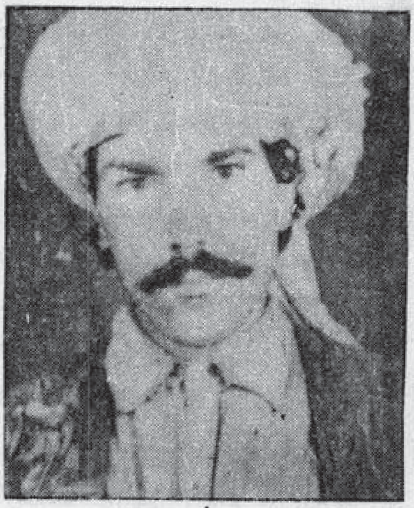

شهیدحا جی حیا ت خا ن :

شهیدحا جی حیا ت خا ن دحا جی
ما نک زوی دغزنی ولایت دقرەبا غ
ولسوا لی دشیردکلی ا وسیدونکـی
چی پەیوه متدینەا ومذهبی کورنی
کی زیږیدلی دشوردنا ولی کودتا
سرەسم یی دوحشی غلام مزدور ـ
کمونست رژیم پرضدپەوسلەوا ل
جها دلاس پوری کړا ودحزب ا سلامی
دفعا لومجا هدینوڅخەوه ا وپەجبهە
کی یی دگروپ قوما ندا نی هـم
پرغا ره درلوده ا ودخپل جها دپـه
دورا ن کی ئی روسا نوتەزیـا ت
تا وا نونەا ړولی با لاخره پخپلەهم
دا سلام دښمنا نولخوا دخپل عمر
پە (۶۰)کلنی ۱۳۶۷ کا ل دشها دت

لوړی درجی تەورسید .
ا نا للەوا نا ا لیەرا جعـون

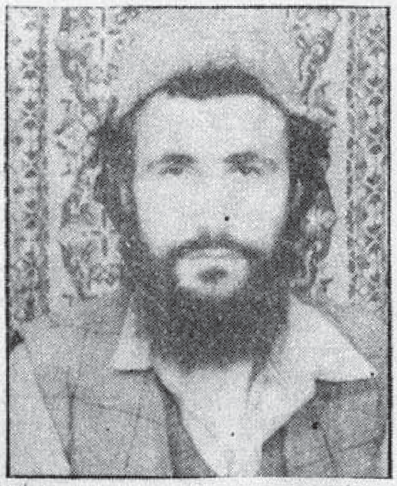

شهید قوما ندا ن محمدظا هرخا ن :

شهیدمحمدظا هرخا ن دصوفـی
نظرمحمدخا ن زوی دکا بل ولایـت
دده‌سبزولسوا لی دشورآ ب دکلـی
ا وسیدونکی چی پەیوه علم‌دوستە
ا وا سلام‌مینە کورنی کی زیږیدلی
ا بتدا یی زده‌کړه‌یی دده‌سبز پـه
ا بتدا یی ښوونځی کی ترشپږم ـ
ټولگی پوری ترسره‌کړه‌ا وبیـا
وروسته‌دده‌یحیی پەلیسەکی شا مل
شوکله‌چی کمونستا ن پە ا فغانستان
کی دروسا نوپه مستقیمی مدا خلی
قدرت تەورسیدل نوموړی وروړپـه
وسلەوا ل جها دلاس پوری کړپــه
یا تو عملیا توکی یی فعا لەونـډه
درلوده ا ودروسا نوڅخەیی زیـات
غنا یم ترلاسەکړی وه پخپلەقرا رـ
گا ه کی یی دما لی چا رومسئولیت
هم پرغا ړه درلودبا لاخره د۱۳۶۷
کا ل دمیزا ن پە۲۱ مەنیتەدیوی
مخا مخ جگړی پەترڅ کی دا خوند
با زیا رت تەنژدی دشها دت لوړی
درجی تەورسید .
ا نا للەوا نا ا لیەرا جعـون

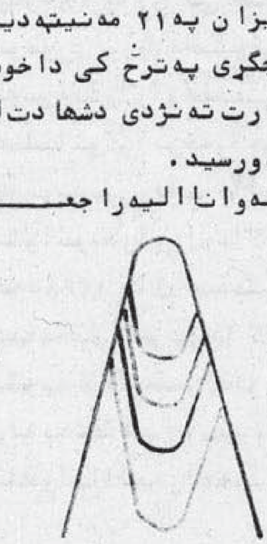

شهیدمحمدعظیم :

برا درقوما ندا ن محمدا عظیـم
شهیدولدا رباب محمدعزیزخا ن ـ
شهید کەدرقریەپوچ ولسوا لـی
ا ندرا ب ولایت بغلان درفا میـل
مسلما ن تولدگردیدەا ست .ا و در
زما ن حکومت دا وددرآ مریـت
سا لنگ بەصفت تحویلدا را یفـا ی
وظیفەمی نمود .حینیکەترکـی
لعین ا ین جا سوس درجەا ول کا جی
بـی چوکی قدرت راا حرا زکـرد .
محمدعظیم‌خا ن شهیدوظیفەرا ترک
بجها دمسلحا نەپردا خت .ا وبعدا ز
فتح ولسوا لی ا ندرآ ب سمـت
قوما ندا نی حوزەپا یا ن ا ندرا ب
بەعهدەدا شت با لاخره دریک درگیری
رویا رویی با ملحدین بەچنـگ
خون خوا را ن کی جی بی ا فتـا د
وبتا ریخ ۸ سنبلە ۱۳۶۱ ا زطرف
یا را ن کفا ربی رحما نەبەشها دت
رسیـد .
ا نا للەوا نا ا لیەرا جعون

شهیدبسما للەجا ن

شهیدبسم الله جان فرزند دلاورشاه درسال ۱۳۴۵ دریک خانواده مؤمن وخدا پرست درقریه خویش کیلدی ولسوالی خواجه غار ولایت تخار چشم بدنیا کشود تعلیمات دینی خویش درنزد امام مسجد فرا گرفت بعدا زسن هفت سالگی در لیسه ولسوالی خواجه غار ادامه داد بعدا زفراغت از صنف ۱۲ بنابر شجاعت واسلام دوستی که داشت در صف رزمندگان اسلام پیوست بعداز چندوقت به حیث کاتب وسرگروپ جبهه مربوط مقرر وتعین گردید بعدا زسپری نمودن ۱۰ ماه با برادران مجاهدش ازطرف دستهای جنایتکاران وخودفروختگان روس خون آشام دریک حمله رویا روئی با دشمن درماه حوت ۱۳۶۵ ازطرف شب صورت گرفت همراه با (۹) نفر ازهمسنگرانش به درجه اعلای شهادت نایل آمدند. روحشان شاد ویادشان گرامی باد.

انا لله وانا الیه راجعون

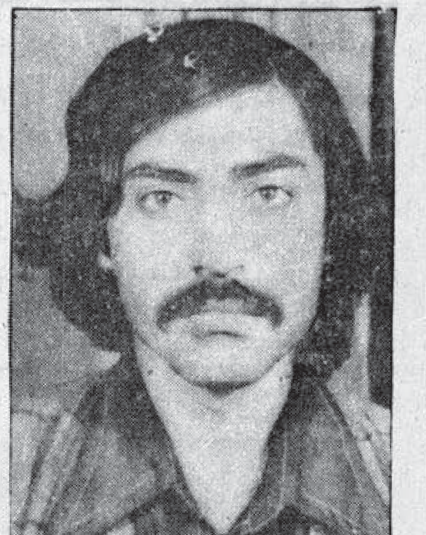

شهیدعتیق الله:

شهیدعتیق الله دحاجی میرمحمد خان زوی دکابل ولایت دسروبی ولسوالی اوسیدونکی دحضرت حمزه (رض) دقرارگاه دفعالو مجاهدینو څخه شمیرل کیده نوموړی وروړ په ۱۳۶۵ کال په عملی جهاد لاس پوری کړ او په زیاتو عملیاتو کی یی ددښمن په ضد اشتراک درلود بالاخره د۱۳۶۸ کال داسد د میاشتی په ۱۶ مه نیټه ددښمن لخوا دسلام کوټکی په سیمه کی دکمین نیولو په صورت کی د۲۸ کلنۍ په عمر په شهادت ورسید.

انا لله وانا الیه راجعون

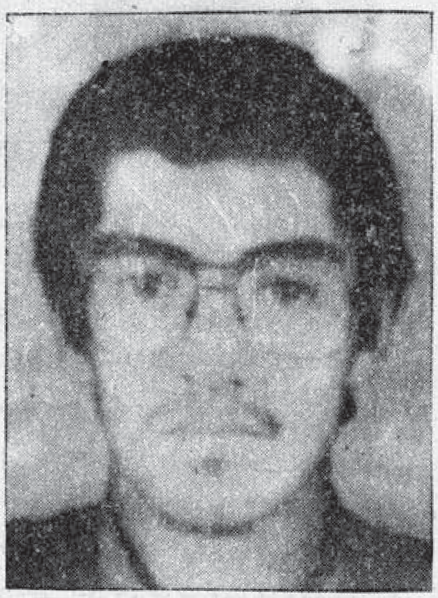

شهیدقاری احسان الله:

شهیدقاری احسان الله د ضابط امیرزاده زوی دننگرهار ولایت دروداتو ولسوالی داخوند دکلی په یوه علم دوستا و دیندار کورنی کی زیږیدلی دابتدائی زده کړی دسرته رسولو څخه یی وروسته دخپل ذوق او علاقی له مخی یی دقرآنکریم په حفظ شروع وکړه ۲۸ پاری یی حفظ کړی اوبیا نوموړی وروردخپلو همسنگرو دوستانو سره ته ولاړ او هلته یی په زیاتو عملیاتو کی برخه واخسته او کمونستانو ته یی زیات مالی او ځانی تاوانونه واړول بالاخره پخپله هم د۱۳۶۸ کال دسنبلی په ۲۲ مه نیټه دخپل عمر په ۱۷ کلنی دشمرخیلو په غره ددښمن دتوغندی دلگیدو له په شهادت ورسید.

انا لله وانا الیه راجعون

شهید مولانا مزارالدین:

شهید مولانا مزارالدین دمولوی نورالدین زوی دپکتیا ولایت دځُیو دآریوب ولسوالی اوسیدونکی چی په یو علم دوسته اودین پروره کورنی کی زیږیدلی نوموړی وروردا سلامی تحریک د مخکښانو څخه شمیرل کیده دفعالو اوسرتیرو مجاهدینو څخه وه کله یی چی په ۱۳۶۴ کال دنوموړی ورور واده تیار شوی وخت دروسانو لوی قوه را غله دغه ورور خپل واده پرینبوده او په جهادیی شروع وکړه ۱۴ شپی او ورځی یی داشکه او هاوان په دښمن باندی وچلول اوزیات کمونستان یی دجهنم د اورخوراک کړه بالاخره پخپله هم په داسی حال کی چی خپل هاوان ته ولاړ وچی ددښمن دهاوان په مرمی ولگیدا و په شهادت ورسید.
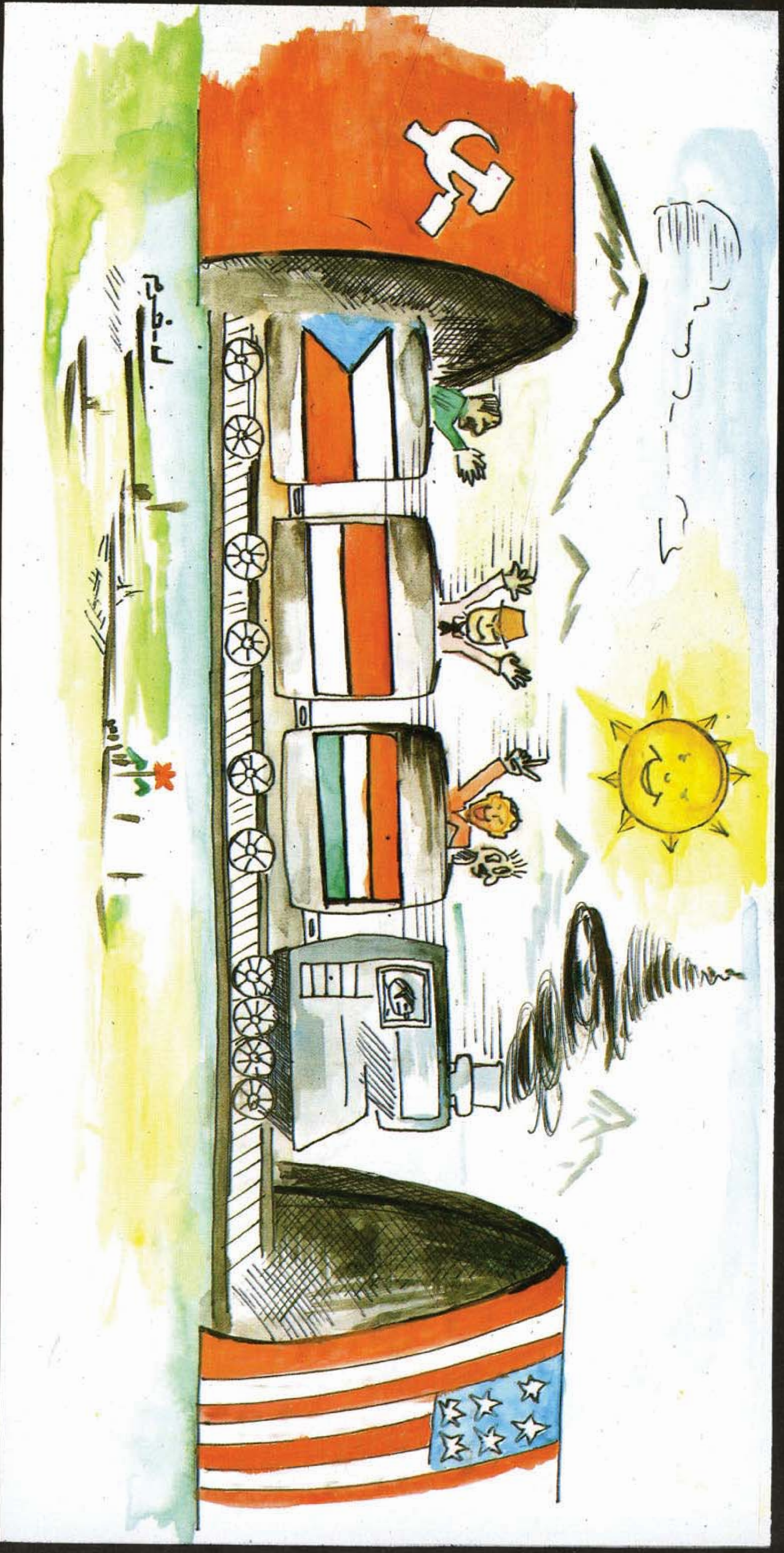
انالله وانا الیه راجعون